

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	OO	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	OO	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	OO	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	OO	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Nem torpantunk meg!

Olyan emelkedett szempontból tekintetem én az egyházamat s vettem papírra róla való reflexióimat, hogy még csak meg se gondoltam, ellenkezést válthat az ki a lelkekből. Hiszen evangéliumi magaslatra igyekeztem én azt felemelni, ahol már mindenféle vélemény egybeolvad.

Valósággal megütődtem azért, amikor Debreczeni István főszerkesztő társam vonatkozó cikkét elolvastam. Első gondolatom is az volt, rosszul fejezhettem ki magamat, hogy éféleket lehetett reflexióimból — inkább tán a hangulatából — kiérezni.

Nem is váltott volna az ki belőlem nagyobb reakciót, minthogy arról győzött volna meg, hogy még mindig véleménytisztulásra van e téren szükségünk. Minden homálynak szerte kell ugyanis foszlania, hogy kálvinista anyaszentegyházunk ezen nagy horderejű reformja kristálytisztán álljon mindnyájunk lelkében, mire az aktuálissá válik. Bár egész vitalavina indulna meg rajta!

Volt azonban a Debreczeni István cikkének egy pár meghatározása, amit szó nélkül nem hagyhatok sem a magam, sem a cik kem szellemével esetleg rokonszenvezők nevében. Hevesen tiltakozunk kell ugyanis amaz inszinuáció ellen, hogy nekünk az egyházfegyelem csupán »*Öres jelszó*«, azért a megvalósulása pillanatában »*megtörpanunk*« előtte. — Ellenkezőleg! — Mi a tiszta evangéliumi egyházfegyelmet igenis hisszük és valljuk! Magyar kálvinista anyaszentegyházunk egyik leghathatósabb megtartó eszközének, szinte sakramentális dolognak tartjuk. Amiképen az impériumváltás után, nagy magunkramaradásunkban az eleven hitéletet lángrobbantó belmissziót tartottuk az elvilágiasodás fojtó ingoványa elleni biztos óvszernek s így egyén és nemzet dinamikus mentő eszközének, úgy ma az evangéliumi egyházfegyelmet tartjuk a szétmállás halálos mérge elleni lelki szérumnak. Lehetetlenség tehát az ilyen felfogás mellett, hogy a döntő pillanatban megtörpanhatnánk.

Egyáltalában nem torpantunk meg. Sőt anyaszentegyházunk jövő sorsa iránt érzett *féltő aggodalom* indított ama reflexiók szavakba foglalására. A világtörténelem tele van annak a szomorú bizonyágtételével, hogy minden hatalmas nagy eszmének megvan a maga sötét velejárója, ami azt a magasztos nagy eszmét eltorzítja, sirba dobja. Megkapóan fejezi ki ezt a történelmi nagy igazságot Madách: Az ember tragédiája hatodik színében, amikor a római jelenetben glóriás kereszt tűnik fel az égen és Ádám lelkesen köszönti az új eszmét. Lucifer azonban így reflektál magában:

E látvány kissé borzongatja hátam,
De nem emberrel kell-é küzdenem?

A glória ha lassan elveszett,
Még megmarad a vérengző kereszt.

Ettől az eltorzítástól féltjük mi nagy aggodással ezt a nagy mentő reformunkat. Az adta a kunkra a felkiáltást is: Videant consules! Mert amíg az apostoli megértő szeretettel kezelt egyházfegyelem csodákat fog művelni, addig a profán kezekbe került torzója annak, eltaszítja magától a lelkeket.

Azért újra csak azt mondom: Videant consules! — És ebbe a »consules«-be belefoglalom az egyházfegyelem összes faktorait; a falusi presbitériumtól fel a legfelsőbb konventig; legeslegelső sorban pedig ennenmagamat is! Mert evangyéliomi szent magaslaton áldott harmoniába kell összeolvadnia lelkünknek az egyházfegyelemben.

Bokor Sándor.

Tekintély-szükséglet.

Noha teljes mértékben igazat kell adnunk a »Cimeink« című írás (Ref. Lapja 1935. évf. 21. sz.) és még inkább a már elvi szempontokat is érintő »Ref. nagyozolás« című cikk (u. o. 1936. 8. sz.) szerzőinek, mégis futólagos bírálatnál könnyen olyan gondolatokat támaszthatnak bennünk, hogy egyfelől úgy egyházi, mint társadalmi életünk terén a megoldásra váró súlyos problémák és gyakorlati feladatok előtárulása idején ilyen csupán accidentálisnak tűnő kérdésekkel való foglalkozásnak sem szüksége, sem ideje nincs, ha csak a felelőtlenség és komolytalanság vádját nem akarjuk elviselni s olyan jelemzést kapni, amelyet Tamás főesperes adott a Mohinál táborozó ifjúságról, »amelyik örökösen el van foglalva haja rendezésével, bőre ápolásával« (Márki Sándor: Magyar Középkor. 195. old.) s hogy az említett cikkekben érintett bajok orvoslása csupán tüneti kezelés jellegével s így kevés eredménnyel bírna, másfelől pedig,

hogy a legszomorubb, de egyben szánakozó mosolyt keltő jelenségek egyikével állunk szemben, — amikért meg kell kisérelnünk, hogy még mélyebben nézzünk e dolgok mögé.

Ugy a címek igénylése, mint a »nagyzó« jelzők és nevek használata, amint mindkét szerző helyesen észrevette, abból a tekintély-szükségletből származik, amely nemcsak egyházi körökben, hanem a legszélesebb társadalmi rétegeknél is egészen ősi, ösztönös forrásból veszi eredetét s amely különösen intenzív ma, amikor a függetlenségre való törekvés és tekintély-rombolás áramlata sokszor nagyon is tág teret hódít. Ugyanis a tömeg, mint ilyen, mindig kiskoru: függésre, tekintélytiszteletre vágyik, maga fölé akar valakit, vagy valamit emelni, akiben, vagy amiben a maga kiteljesedett énjét, eszményeinek és értékeinek kikristályosodását és lehető teljes kifejezőjét szeretheti s előtte fenntartás nélkül hódolhat. S a tömeg egyedei mennél tudatosabbak, értékesebbek, a függés (amennyiben emberi) szenvedőleges viszonyából annál jobban igyekező a függetlenség fokára eljutni, a tekintély hordozóját annál reprezentatívabbnak akarják tudni, vagyis a tekintélyt annál inkább csak abszolút alakjában ismerik el. Mert mennél magasabb a tekintély, annak elismerői és meghajlói is annál magasabb színvonalat és értékelést igényelhetnek maguk számára. Ez a tekintély fogalmából teljesen megérthető és elfogadható. Tekintély alatt a világnézet különböző foka szerint változó, de mindig valamilyen értéknek olyan megjelenését értjük, amely feltétel nélküli elfogadást és tiszteletet válthat ki. Ahol a bírálat megjelenik, ott tekintély már nincs is, vagy legalább is bomladozóban van. A modern ember pedig, aki mindent kritikával szeret nézni s aki fenntartás nélkül elfogadni semmit sem hajlandó, nagyon kevés tekintélyt ismer el, ezt pedig aztán, igazán tökéletes alakjában fogadja csak el. A kálvinizmusnak e tekintetben könnyű dolga van, mert szerinte nincs is más tekintély, csak az, ami aztán igényelheti a legfeltétlenebb hódolatot: az Ige és amit ennek szolgálata kölcsönöz. Mentül odaadóbb, teljesebb és tisztább: emberi szempontoktól mentesebb ez a szolgálat, a tekintélyt annál inkább és annál nemesebb formájában kölcsönzi. Ez a tekintély tulajdonképpen nem is az eszközé, a szolgálatot végző személyé, bár arra is hárul belőle. S itt van a nagy veszély: Mert amint a szolgálat tisztasága adja a tekintélyt és annak mértékét, úgy megfordítva is igaznak gondolják a következtetést: mennél nagyobb a tekintély, az annál magasabb értékekre, illetve ezekhez annál méltóbb szolgálatra, demonstrálásra utal, amiért aztán a tekintélyt a mögötte levő értékek nélkül külsőleg igyekeznek fenntartani, mesterséges tekintélyt létesíteni, annál is inkább, attól el is

tekintve, hogy ez sokkal könnyebben el is érhető, mert a materializmus reakciójaképpen fellépő spiritualizmus, vagy az egyházaknak ama törekvése ellenére is, mely az élet minél nagyobb területén a lélek és a belső értékek supremációjának elismerésére és biztosítására irányul, kétségtelen, hogy az élet a nagyobbfoku extensiv kiterjedés következtében az elkülsőiesedés jellegét viseli magán, amiből természetesen következik, hogy a tekintélyt illetőleg is hasonló szempontok és igények érvényesülnek, amelyek kielégítésének aztán azok tudnak épen legkevésbé ellenállni, akik belső tekintélyt legnehezebben tudnak biztosítani. S miután református életünkben nagyon kevés olyan eszköz áll rendelkezésre, amely ezt a külső tekintélyt nyújtani tudná, fellép annak igyekezete, hogy ennek legalább a jelzői, a nevei legyenek meg. Minden ilyen áltekintélyre való törekvés annak részéről, aki ezt el akarja érni, azoknak az értékeknek hallgatólagos elismerését fejezi ki, amelyeket munkálnia s amelyek mellett demonstrálnia épen neki, az ő szolgálati körében kellene s amelyeket tőle valószínűleg legtöbb esetben el is várnak.

Ha feltételezzük, hogy e törekvés intenzitása a kiváncsóság intenzitásával egyenes arányban van — már pedig ezt pszichológiailag fel kell tennünk, legalább is ez amarra befolyással van — s ha tudjuk, hogy e kiváncsóságot a fentebb körvonalazott tekintély-szükséglet eredményezi, akkor ezek a jelenségek a maguk tüneti mivoltukban nem olyan szomorúak és kétségbeejtők, mert a következő fázis e folyamatban az, mikor a kiváncsóság tartalmi minősége a tekintélyre való törekvés minőségére is befolyást fog gyakorolni. Nem állítom ezzel, hogy a mesterséges tekintély megszerzésének igyekezete kívánatos, de mindenesetre olyan jel, mely kevésbé szomorú a közömbösségnél, különösen a tekintélyt igénylő népet illetőleg.

Kétségtelen, hogy az áltekintély nem külsőleg nő befelé és válik igazi tekintéllyé s kétségtelen, hogy ennek külsőleges megnyilvánulása alig van, de a mesterséges tekintélyre való törekvés olyan gyakori tapasztalása lehet figyelmeztetés éppen arra, hogy komolyabb vizsgálatot kell tartanunk az Ige szolgálatán alapuló természetes tekintély megszerzését illetőleg. Mivel azonban a tekintély alapeleme az alázatosság, ezzel pedig minden helyesen értelmezett tekintély-szerzés ellentétben van — ilyesmire törekedni képtelenség.

Nits István I.

KÜLFÖLD

Az oecumenikus mozgalomnak 1937-ben Oxfordban tartandó világkonferenciájának a témáit minden országban egy-egy szakbizottság tanulmányozza és így a szakbizottságok is előzetes tanácskozásokra jönnek össze. Az a célja ennek, hogy ez a világkonferencia ne csak egy pár ezer tudósnak a magán ügye legyen, hanem az egész keresztyén világ érdeklődése forduljon e kérdés felé: milyen viszony van az egyház és az állam között. Minden országban más a helyzet. A történelem és a hitvallás másképpen határozza meg. Az egész világ keresztyénségének kell azonban e felé tekintenie, hogy mi az egyház lényege, mennyire különbözik munkájában, stb.-ben az államtól. Az egyház, mint Istenországa képezi ma nagyon sok külföldi igehirdető kérdését. A világ összes theológusai állanak tudományukkal ez ügy szolgálatába. Magyarországon 1935 május 8—11 napjain a szabadság eszme és a kialakuló új világ címen hangoztak el ez irányban előadások, melyek a Protestáns szemle 7—9 számában jelentek meg. Ez a közelgő világkongresszus az által lesz áldott, ha a legkisebb falvakban is foglalkoznak kérdéseivel. A mi theológiánkon II. lelkész képesítő vizsgái dolgozat tárgya volt e fontos kérdés.

*

Az egyes országokban folyó tanácskozások eredményeit és a világ összes egyházainak a helyzetéről szóló híreket, a »Die Kirchen am Werk« c. lap közli.

*

Svájc. A bázeli theologiai hallgatók otthonában, az Alumneumban az 1934—35. isk. évben 20 hallgató közül 7 svájci, 3 németországi, 2 elzászi, és 1 magyarországi és 4 romániai magyar, 1 szlovák és 2 lengyelországi ukrán volt. Az intézetben lakók stipendiuma 16.458 frankot tett ki.

*

Németország ref. pogány missziójának 520 fő missziói központban és 6477 mellékállomáson 1552 misszionáriussal folyik munkája. Ezek közt 35 orvos, 295 diakónisza. Ezeknek 11400 fizetéses benszülött munkás áll segítségükre. 1.263.878 pogány-keresztyén közt hirdetik az Igét. 4256 népiskola mellett 70 magasabb iskola, 23 tanítóképző és 16 lelkészképző iskola is van. A bázeli missziónak 130.913 lelke gondozására 271 munka ereje van. Az összes kiadásra 71.564.620 Márka adakozást fordítanak, ami 257 millió Leit tesz ki.

*

Belgium 8 millió lakója között a kisebbségekben élő protes-táns egyháznak mintegy 50.000 tagja van. Ez a kis egyház mégis áldásosan érezteti hatását az ipari vállalatok szociális területén. Különösen sokat dolgoznak a világ béke érdekében.

*

Franciaország. Az amerikai szenátusnak fegyverkereskedelemlről indított vizsgálódásai és tanácskozásai 3000 jegyzőkönyvi oldalt tesznek ki. Jézéquelné és Sédillot ennek alapján »A próba« c. drámát irták, melyben a fegyvergyárosok és politikusok lépnek fel és mondják el a jegyzőkönyvben foglaltakat. A darab, melyet Párisban most előadtak jó propaganda a béke érdekében.

Molnár Károly.

Meghívó.

Egyházkerületünkben szeretettel hívunk minden református ifjút vezetőikkel együtt az ez évi *kerületi fiukonferenciára*, amelyet a husvét ünnepe utáni csonka héten, pénteken, szombaton és vasárnap napjain — azaz április 17, 18, 19-én Sätmaron rendezünk meg. Tudjuk, hogy a konferencián való megjelenés sok esetben igen nagy anyagi áldozatot igényel, mégis arra kérünk minden ifjút, de arra kérjük lelkész és tanító testvéreinket is, hogy ha csak egyetlen lehetőség van, jöjjenek el a konferenciára. Hisszük, hogy az ifjusági egyesületek tagjaikat, a presbitériumok a buzgóbb ifjakat, szülők gyermekeiket minden módon segíteni fogják, csakhogy az áldottnak ígérkező találkozáson megjelenhessenek. Ifju testvéreinket pedig felkérjük, hogy semmiképpen ne tartsák magukhoz méltatlannak a presbitériumtól vagy az ifjusági egyesületektől az utiköltség előteremtésére segítséget kérni. Nagy előnyt jelent, hogy a fennállásának 10 éves évfordulóját ünneplő sätmari I.K.E. úgy akarja vendégül látni a konferenciát, hogy a résztvevők étkezési díjjal ne terheltessenek, de különösen a távoliak számára tetemes kiadást jelentő utiköltség előteremtésére a résztvenni szándékozók már most tegyék meg a lépéseket, hogy annak idején az eljövételben akadályozva ne legyenek. Konferenciánk programját a következőkben adjuk:

Április 17. délelőtt 9 órakor Megnyitó istentisztelet.

10—fél 12. Sáfárság a bibliában. Megb. Debreczeni István.

12— 1. Ábrahám. Előadás. Sass Kálmán.

délután. 3—fél 4. A kollégium tört. Ismerteti Ligeti Imre.

4—fél 6. Könyv és ujságsajtónk. Megb. Molnár Károly.

6—7. Orvosi előadás. Horváth Géza.
fél 9-kor. Esti imaóra és énektanulás.

Április 18. *délelőtt* $\frac{1}{4}$ 9—fél 10. Bibliaóra. I. Mózes 28. r. 18—22.
A tized.

10—fél 12. Sáfárság az életünkben. Megb. Kiss Bertalan.
12—1. Széchényi István. Tóth Zoltán.

délután. 3—fél 5. Beszámoló az otthoni munkáról.

5—fél 7. Szavalóverseny. Bev. Előad. tart: Tereh Géza.
fél 8—9. Külmissziói vetítőképes előadás. Kovács Géza.

Április 19. *délelőtt* fél 9—fél 10. Bibliaóra. A győzelmes hit. János
I. lev. 5. r. 1—5. — Istentisztelet. — Közgyűlés.

délután fél 4—5. Beszámoló, imaóra, bezárás.

Este ünnepély.

TUDNIVALOK :

A szavalóversenyen minden bibliakörből ketten vehetnek részt, mint a saját bibliakörök részéről megbizottak, de amennyiben az idő megengedi a hivatalos megbizottakon kívül az önkéntes jelentkezők is ugyanazzal az eséllyel indulhatnak. Az első díj nyertese diszes ráamázott oklevelet kap ezzel a címmel: »az 1936 évi fiukonferencia legjobb szavalója«. A 2. és 3-ik díj nyertese elismerő oklevelet kap.

A versenyen vagy egy kötött, vagy egy szabadon választott darabbal lehet résztvenni. A kötött darab Tereh Géza: Toborzót c. verse. A szabadon választott darabot tisztán leírva a konferencia első napján be kell a konferencia vezetőségéhez nyújtani. A darabok megválasztásában a legnagyobb gonddal járjunk el s lehetőleg ismert költők (Petőfi, Arany, Tompa, Reményik, Áprily, Ady, Mécs L. stb.) verseiből szavaljunk.

A konferenciára hozza magával mindenki a bibliáját, énekeskönyvét jegyzetnek való papírt, akinek van felöltőjét.

A részvételi díj 20 Lei.

A jelentkezés mindenesetben a lelkészi hivatal útján a sátmari lelkészi hivatal címére — a boritékon tüntessük fel »Ifj. konferencia«, — küldendő legkésőbb április 10-ig.

Abban a reményben köszöntjük és hívjuk ifju testvéreinket vezetőikkel együtt a konferenciára, hogy Isten megfogja áldani e munkánkat is és eszközévé teszi az ő dicsősége munkálásának.

Debreczeni István.

Kiss Bertalan.

IRODALOM

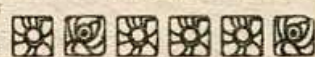

Egyházi Karénekek. Egyházi életünk hiányát érzi olyan karénekeknek, amelyek az egyházi énekkarok céljait vannak hivatva szolgálni. E hiány némi pótlására REFORMÁTUS KÁNTUS cím alatt olcsó füzetekben kiadok olyan karénekeket, amelyeket a különböző egyházi énekkarok felhasználhatnak. A Református Kántus-ból eddig két füzet jelent meg, az egyikben vegyes karra, a másikban férfikarra való énekek vannak, Az I. füzet tartalma: 1. Krisztusunkért—Egyházunkért! †Vegyeskar. Szövegét írta id. Kádár Imre, zenéjét Kádár Géza. 2. Fel szivek! Vegyeskar. Szövegét írta Kádár Géza, zenéjét Ogden A. A II. füzet tartalma: 1. Századik zsoltár. Férfikar. Szerző Stein Károly. 2. Isten szeret. Férfikar. Szövegét Kádár Géza, zenéjét írta Lorenz A. — A nagy kottalap alakú füzetek ára darabonként 20 Lei, ami bélyegekben is beküldhető. Magánosok részére történő rendelésnél 7 Lei portó mellékelendő. Zalaú, Jud. Sălaj. 1936 február 26. *Kádár Géza*, esperes.

Varga József, nyugalmazott zenetanár Korál könyve ref. énekes könyvünkhöz új kiadása, megjelent. Tartalmaz 94 zsoltár, 48 dicséret, 20 temetési ének dallamot, azaz énekeskönyvünk összes dallamait a 13 Hozsánna kivételével. Valamennyi négy szólamra, orgonára, vagy vegyeskarra kidolgozva, rövid strófa közjátékkal. Tanszerraktárunk utján megrendelhető. Ára ma 155 Lei, azonban kisebb árváltozások fenntartásával.

HIREK

Lelkészválasztás. A táuti de jos-i gyülekezet a Pálffy István elhunytával megüresedett lelkeszi állásra Márton Ferenc care-i s. lelkeszt hívta meg. Isten áldása legyen az új pásztoron és gyülekezetén.

Liceumunk Satu-Mare jávára befolyt karácsony másodnap perselypénz: Vânători 60 Lei, Doba 110 Lei, Dindești 40 Lei. Sculin szegénysége miatt nem adakozott.

Az oradeai egyház egyik kegyes jóltevője, özv. Lisztes Jánosné Veres Zsuzsánna a múlt héten, március 22-én hunyt el 93 éves korában. Nevét azzal írta be az egyház történelmébe, hogy 1929-ben 300.000 Leit adott az egyháznak azzal a rendeltetéssel, hogy halála után az olasz-i templomban új orgona alapjául szolgáljon. Ugyancsak Oradeán Mónus Sándor presbiter az újvárosi templom keleti

karzatát a másikkal egyenlő formájúra elkészíttette, 25.000 L. költséggel.

Családi persely-akciót kezdett az oradea-velencei férfiszövetség az elmúlt évben az építendő templomalap növelésére, mely 30.000 Leit eredményezett a nemes célra. A tagok azonkívül felértékelhetetlen szolgálatot tettek azzal, hogy az általuk vállalt területeken házanként felkeresték a gyülekezet tagjait, hithűségre, egyháziasságra buzdítván és intvén, segítvén hitben a gyöngéket.

Lelkipásztorok nyugdíjazása. Közöltük már, hogy a magyarországi konvent illetékes bizottsága kimondotta, hogy minden 77 éves lelkipásztor köteles nyugdíjaztatását kérni. Ezt a határozatot, bár élénk tiltakozást vállalt ki, az u. n. szanáló bizottság könyörtelenül végrehajtja. Egy érdekelt lelkipásztor csak azt kérte, hogy a május 1-i határidőt hat hónappal hosszabbítsa meg, de a kérelmet elutasította, sőt felkérte a Konvent elnökségét, hogy minden kivételt igénylő kérést saját hatáskörében azonnal utasítson vissza.

Iskolai könyvtárak tan-szerraktárunkból megrendelhetik az Ágisz-féle Hasznos Könyvtár füzetait. Jelenleg kapható 5. szám A balesetek megelőzése és az életmegmentése, Egy füzet ára 5 Lei.

Csereajánlat! Felcserélném azonnal lelkészi állásomat, mely vasuttól és postától 4 km.-re van. Fizetés és javadalom 18 és fél kat. hold. föld, 2064 □-öl szőlő, 1 és fél hold kaszáló, 85 hl. rozs, 12 hl. buza, 8.672 Lei készpénz, 12 mtr. fa és 16 drb. legelőjog. Törvényes stola és államsegély. Csereajánlatokat a hivatalos lap kiadóhivatala közvetít.

A magyar országgyűlés képviselőinek felekezeti statisztikája. A magyar országgyűlés 244 képviselője közül 153 római katolikus, 51 református, 25 ágostai evangélikus, 3 izraelita, 2 görög katolikus, 1 unitárius, 2 pedig (Buchinger Manó és Propper Sándor) felekezeten kívüli.

Előfizetési felhívás imakönyvre. A »Kereszt tövében« című hétköznapi imakönyvem kiadhatásának kérdését úgy próbálom megoldani, hogy az imakönyvet négy negyedévi részletre osztom be. Így előfizetési ára egy negyedévi füzetnek 50 azaz ötven Lei. Azoknak a lelkésztársaimnak, kik a megrendelő lapot kitöltve április 15-ig visszaküldik, portó költséget nem számolok fel. A könyv bolti ára 15 százalékkal drágább lesz. Szeretettel kérem azért lelkésztestvéreimet, hogy az előfizetők sorába lépni sziveskedjenek. Testvéri üdvözlettel: Tinca, jud. Bihor. 1931 április 1. Czapfalvy József, ref. lelkész.

Hétszáz nyelvre fordították le a bibliát illetve egyes részeit. Az elmúlt hetekben jelent meg a hétszázadik, amely Lukács evangéliumának az anganiwal nyelvre történt fordítása. A fordítást Waterston Klára skót származású misszionáriusnő végezte, aki 18 esztendő teltével a Salamon szigeteken.

Református magyarság.

Dr. Tápai Szabó László egyetemi rendkívüli tanár, a Jeruzsálemi Szentsír Lovagrend magyarországi megbízottja (rk.) mondja: »Minden szakember egyetért velem abban, hogy a régi magyarságnak a török világot túlélő része nagy többségében református volt; a fajmagyarság nagyobb hányada ma is református — és ehhez bátran hozzáteszem, hogy ennek a népelemnek legalább a fele nem paraszti, hanem nemesi eredetű, anélkül persze, hogy erről csak sejtelve is lenne. A lakosság nagy többsége katolikus ugyan, de ez a többséget alkotó népelem többségében nem más, mint az idők folyamán elmagyarosodott jövevény.«

Pálffy István árvái részére ujabban a következők adakoztak. Oláh Sándor, Kürthy Dezső, Magos Árpád 50—50 Leit.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

M. F. N-ly. Régi cikkét nem elvi szempontból, hanem szerkesztileg kellemetlen átdolgozni. Alkalomadtán visszaküldöm. — Ujabb írása egészen jó, szomorúan igaz, de kérdés: használnuk-e vele, javítunk-e a helyzeten, ha közé tesszük olyan lapban, melyet nemcsak lelkészek olvasnak? Azt hiszem: nem. De még ha csak azok olvasnák, akkor is nehéz sisakot tegyen a fejére, ki ez megmondja, mert nagyon beteljesedik rajta a közmondás igazsága, különösen, ha fiatal ember.

K. K. O-ny. A cikk célja egészen jó, de az egyházközségekkel való indoklása, azoknak a felhozott érveléssel ijesztgetése semmiképpen nem állja meg a helyét. Tehát csak ennek a szerkesztői ellenvéleménynek kifejezésével közölhetem.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor, Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1663—1936. II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A tanítók szolgálati bizonyítványainak, valamint személyi törzslapjainak kiállítására vonatkozólag felhívom a figyelmet az egyházkerületi közgyűlés 1935—26. sz. határozata h) 5-ik bekezdésére, melynek értelmében az olyan tanítónak, aki a tanévet

a szabályzat szerint befejezte. a szolgálati bizonyítványt az illető év aug. 31-ig kell kiállítani s természetesen így kell bevezetni a személyi törzslapba is.

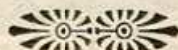
Oradea, 1936 március 28. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk. püspök.

Pályázati felhívás. A Református Árvaházi Képes Naptár 1937. évi (XI) évfolyamában közlendő, továbbá az iratterjesztés kiadványaképen külön füzetben kiadandó irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi műnek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk jelen életéből meritett legyen. Terjedelme a szokásos nagyságot ne haladja túl. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. ^{92/1920,} ^{104/1934}) A pályamunkák alólirott-hoz küldendők 1936 május 31-ig. Oradea, 1936 márc. 31. Csernák Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REF. EGYHÁZKERÜLET
Iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100** Leis áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Traktátus-füzetek, bibliajelzők, imádságos könyvek, betegek számára való imádságoskönyv. Képes levelezőlapok és levélpapírok igen nagy :::: választékban kaphatók ::::

Nagyobb rendelésnél árengedmény.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

ROMANIA

25 bani Posta

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadják el.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Lei
21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomva 2.50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal
II-ik kiadás 10.— Lei. — Beszerezhető a

Kálvin könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar No. 14.

Legalább 10 drb rendelésnél 10% árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen elfér.

Harmoniumok

minden nagyságban, elsőrendű kivitelben állandóan raktáron.
Képes árjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Uj orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz. - Szolid árak.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Husvéti találkozó . . .

„Mikor pedig mennek vala, hogy megmondják az ő tanítványainak, ime szembe jöve övelők Jézus.“
Mt. 28: 9.

A husvét történet megírásánál az evangélium írók mind meg-egyeznek abban, hogy a nagypéntek utáni hét első napjának kora reggelén Mária Magdolna, a másik Mária és Salome érkeztek elsőnek a Jézus sirjához, még pedig azért, hogy szeretett Mesterük drága testét bebalzsamozzák s így a korai rothadástól megóvják. Ezeknek az asszonyoknak a szeméről a szeretet üzte el a hajnali álmot, a szeretet tette számukra könnyüvé a drága kenet áldozatot, a szeretet üzte ki szívékből a harmadnapos halottal való találkozás félelmét. Ennek a nagy szeretetnek, — tudjuk, — meg lett a drága jutalma: nyitott sirt, üres koporsót találtak s angyal ajkáról hallották a boldog magyarázatot: »mit keresitek a holtak közt az élőt, nincsen itt, mert feltámadott.« Azt is tudjuk, hogy nemcsak a hirt kapták elsőnek ezek a szerető szívű asszonyok, hanem a feltámadás bizonyosságát is, mert ők találkoztak elsőnek a feltámadott Mesterrel. Ahogy ezt a találkozást Máté evangélista leírja, annak nagyon mély értelme és nagyon boldog vigasztalása van minden idők husvéti örömhír hordozói számára. Ezek az asszonyok angyali felhívásnak engedve, elindulnak az üres sirtól, hogy vigyék a feltámadás boldog hírét elsősorban a tanítványoknak. Gyorsan, szinte futva mennek . . . nem gondolnak másra, csak az üres koporsóra s a boldogságot jelentő angyali szóra, hogy »feltámadott.« Miközben viszik ezt a drága örömhirt s azon gondolkoznak, hogyan lehetnének érthető és méltó tolmácsok, egyszer csak találkoznak a feltámadott Mesterrel „szembe jöve övelők Jézus.“ Így a hirhallók csodalátókká, a feltámadás boldog heroldjai a feltámadás még boldogabb bizony-
ságtévőivé lesznek,

A husvétii örömhirt nekünk is hirdetniünk kell, mert ez a hivatásunk. De hívő lelkü, boldog hirnökké minket is csak az üres koporsó felett álló husvétii angyal tehet. Mielőtt tehát a feltámadást hirdetendő székünkre lépnénk, előbb nekünk is el kell mennünk lélekben Jézusunk sirjához. Vinnünk kell a szívünk minden szeretetét és minden áldozatát. Aki olyan lelkülettel megy, mint a balzsamvivő asszonyok, az meg fogja látni a nyitott sirt és meg fogja hallani az angyali szót. Azí maga az Isten fogja hirnökké avatni az ő angyalai által. Annak meg fog telni a szive az üres sirnál boldog hittel s annak nem fog az ajkáról üresen hangzani a husvétii evangélium. Sőt miközben hivatását teljesíti, nemcsak mások számára hirdeti a boldog hirt, hanem lélekben ő maga is találkozni fog a Feltámadottal.

Jézus ma is szembe megy mindazokkal, akik az ő feltámadását, isteni parancsnak engedve, hívő szívvel hirdetik! S akik vele találkoznak, azok már közvetlenül tőle veszik a további megbizást: »menjeteK el és mondjátok meg az én atyámfiaiinak, hogy menjenek Galileába,« — oda, ahol én legtöbbet tanítottam, ahol legtöbb csodát tettem, keressék fel a régi szent helyeket, éljék át a csodálatos eseményeket és ott . . . egyszer . . . majd . . . szembetalálkoznak velem.

Mindnyájan érezzük, hogy husvétkor prédikálni, a feltámadás hitét meggyőzőleg hirdetni nagyon nehéz. Aki így hirdette, az mindig a nyitott sirtól jött, angyali felhivásra indult, utján az élő Krisztussal találkozott, tehát nemcsak hrvivő, hanem egyben bizonyágtevő is volt.

Ezzé kellene mindnyájunknak válnunk, mert ennek a szegény világnak semmire sincs nagyobb szüksége, mint az élő Krisztusban való hitre és az élő Krisztussal való boldog találkozásra. Mi csak annyira vagyunk Isten hrvőkei, amennyire terjeszteni tudjuk e világban a husvétii hitet és élő tudjuk segíteni a feltámadott és élő Krisztussal való boldog találkozást.

Ardai Aladár.

Neveljünk aktiv egyháztageokat.

Egyházunk tagjait a legutóbbi időben a teljes passzivitás jellemezte. Az a viszony volt közöttük és az anyaszentegyház között, mint az édesanya és gyermeke között. Várt és elvett az egyháztage anyaszentegyháza kezéből, mint édesanyja kezéből — minden jót arra azonban még csak nem is gondolt, hogy ugy az egyik, mint a másik anya iránt kimerithetetlen hálával tartozik.

Tudja, hogy belőle, az öntudatlan teremtményből, az egyház nevelt öntudatos embert; az egyház adott tartalmat, célt és értelmet életének, hogy ne ténferegjen ezen a sárgolyón, mint egy cél nélküli állat; tudja, hogy az egyház tartja vissza a ballépésektől, a tévelygésektől, tartja emberi nivón; nagy sorscsapások idején megóvja a meghasonlástól; bölcsőjétől kezdve koporsójáig — mint jó édesanya — fogja a kezét: elfogadja, sőt el is várja mindezt a sok jótéteményt, de csődöt mond az akarata, midőn anyaszentegyházának az életéért tenni is kellene valamit.

Ki ne tapasztalta volna, hogy az egyes egyházak szeretik intézményeiket, sőt büszkék is arra, igénybeveszik azoknak a szolgálatait. de arra már igen kevesen kaphatók, hogy azoknak az életében tevékeny részt vegyenek. Mennyi vesződéssel jár pl. egy énekkarnak az összehozása és életbentartása; egy ifjúsági egyesületnek, férfiszövetségnek, leányegyesületnek vagy nőszövetségnek a megalkotása és működésének a biztosítása! Az ezeken való részvételt alig egy, kettő tartja erkölcsi kötelességének, ellenben mindenki halálosan megsértődik, ha valamelyik intézmény minden kegyét rá nem pazarolja.

De lássuk most az anyagi áldozatokat. Szegény anyaszentegyház! — szegény édesanya! Hát adni annak valamit, akitől mindég csak kaptunk és kaptunk és el is várjuk tőle, hogy mindenét nekünk adja!? Hja! — a néhai édesanya eltartott tizenkét gyermeket, de mikor mindenét magzatainak adta, a tizenkét gyermek nem tudta őt eltartani.

Igy vagyunk az anyaszentegyházzal is. Neveljen fel bennünket, gondoskodjon minden lelki szükségünkről, rö pitsen emberi szárnyra bennünket, fogja állandóan a kezünket, de — kérni ne kérjen tőlünk semmit: így gondolkodnak az emberek. »Ma már csak az fizet egyházi adót, aki akar« — szokták mondani, de az egyház szolgálatait mindenki igénybeveszi. Fizetni pedig kevés ember akar, azért olyan kritikus anyaszentegyházunknak az élete.

Tanuja voltam a parochián a következő jelenetnek. Egy egyháztagnak jött és kérte a lelkész urat, hogy intézkedjen elhalálozott családtagjának az eltemetetéséről. A lelkész megkérdezte, hogy áll egyházi adójával. Hát biz ő már öt éve nem fizetett egyházi adót — modja, mire a lelkész kijelentette, hogy akkor nem veheti igénybe az egyház szolgálatait.

Micsoda megsértődés következett erre! Mire az egyház, ha még ki sem szolgálja a hiveket; van-e lelke a tiszteletes urnak; kilép az egyházból; eltemeti, mint a jószágot stb. stb. csak az nem

jutott eszébe, hogy öt éven keresztül miből tartotta fenn magát az egyház és kinek venné ma igénybe szolgálatait, ha minden egyháztag az ő módszerét követte volna!?

Az egyházfegyelem igazán a tizenkettedik órában jött, mert aki öt éven keresztül nem támogatta az egyházat, nincs joga hozzá, hogy igénybe vegye annak a szolgálatait. De viszont igazsága van annak is, aki azt mondja, hogy kényszerrel egyházat fenntartani, virágzó egyházi életet megteremteni nem lehet. Mi hát akkor itt a helyes megoldás? Az, hogy ugyanakkor, midőn bevezetjük a feltétlen szükséges egyházfegyelmet, szakítsunk egyúttal a régi módszerekkel, neveljünk aktiv egyháztagokat.

Hiveinkkel való foglalkozásunknak minden területét — a legkisebb kortól kezdve — az aktivitásnak a szelleme hassa át. Az aktivitásnak két területe van: a különféle egyházi alakulatokban való tevőleges részvétel és az áldozatkészség.

Plántáljuk be mindenekelőtt gyermekeink szívébe azt a gondolatot, hogy nem elegendő pusztán csak egyháztagnak lenni, hanem tevékeny, építő munkát kell kifejtenünk annak az életében. A gyermekek és az ifjak tartsák erkölcsi kötelességüknek, hogy a részükre létesített missziós alakulatoknak tagjai, még pedig tevékeny tagjai legyenek, büszkeségüknek tekintsék az ezekben való részvételt és szégyennek azt, ha valaki ebből a munkából nem veszi ki derekasan a maga részét. Éppen így tartsák erkölcsi kötelességüknek, hogy egyházi ügyeink anyagi támogatásából — tehetségük szerint — kivegyék a részüket. Örömeiket és kielégülésüket találják a gyermek és ifjusági lapok, általában az ő számukra szerkesztett irodalomnak s ezen keresztül anyaszentegyházuknak a támogatásában. Szokják meg, hogy érezzék át ők is az egyház gondját, baját és a segítségért kinyújtott kezét sohase utasítsák vissza.

Sorvasztó passzivizmusunkból a felnőtteket is kell ragadni. Ma nem elég csak papíron reformátusnak lenni, a templomba néha-néha eljárni, az egyházi adót nagy késésekkel befizetni: ma aktiv egyháztagokra van szükség, akik tagjai a belmissziós alakulatoknak, azoknak a munkájában részt kívánnak venni; akik érzik, hogy az egyház fennállása, megmaradása nemcsak a pap, tanító és presbiter gondja, hanem mindenkié, a legkisebbektől kezdve a legnagyobbakig.

A mai nehéz viszonyok között megmaradásunk azon fordul meg, hogy a mai hideg közöny tetszhalott-álmából az aktivitás lelkét fel tudjuk-e ébreszteni.

Tóth Zsigmond.

Sátmari fiuliceumunk támogatása.

Egyházkerületünk egyházközségei elköteleztettek, hogy a sátmari fiuliceum részére a 3 nagy ünnepen, — az ünnepek másodnapján kötelesek perselypénzt gyűjteni és azt minden ünnep után az iskola igazgatótanácsi elnökének, nt. Boros Jenő sátmari lelkész testvérünknek címére beküldeni kötelesek. Az egyházkerület hivatalos lapjában ismételten és ismételten megjelenő püspöki rendeletek szomorú bizonyosságai, hogy a szép cél — a perselypénzek hivatása a liceumba járó egyházi belhivatalnokok (papok és tanítók) gyermekeinek segélyezése — nem talált kellő visszhangra! Előre bocsátom, hogy kicsiny egyházamból, azt hiszem e rendelet életbelépte óta még véletlenül sem mulasztottam el egyetlen egy alkalmat sem, hogy szegénységünkhöz mértén a csekély perselypénzt ne küldtem vagy ne küldtettem volna el. És mégsem ütközöm meg fölöttébb, hogy lelkésztestvéreink egy része ezt a gyönyörű célt nem méltányolja annyira, amint az megérdemelné. Hiszen nem kötöm magam soha a bürokratizmus nehéz hálóiába én sem, — de . . . De — amikor minden lelkész — egyházgondnok köteles a legcsekélyebb összeget is az egyházi számadásokban okmányolni — szabadjon megkérdezni, mivel okmányolja ezt az összeget, mikor erről egyetlen lehető okmány csak a póstai feladó vevény lehet.

Nem egyetlen esetet tudok, hogy a póstán föl adott összegek nem érkeztek a címzett kezéhez, — de tudok eseteket, hogy egyházi kiadási tételek okmányoltak olyan póstai feladó vevénnyel, amellyel nem egyházi tartozás fizettetett ki. Tehát póstai föladóvevények önmagokban nem lehetnek egyházi számadási okmányok. És a beküldött ily című perselypénzekről egyházaink nyugtázást nem nyernek.

Elismerem, hogy nagy megterhelése volna az iskolai pénztárnak az esetleges (esetről-esetre kiadandó) szinte 600 nyugtázás, sőt ha évenként egyszer is nyugtázná év végén együtt a 3 perselypénzt, ez a 200 körüli nyugtázás is nagy munka — sőt költség volna, — de lehetne ezt a dolgot egyszerűsíteni is. És pedig a következőképpen: minden ünnep után egy hónappal a liceum igazgatótanácsi elnöksége nyugtázná a befizetett perselypénzeket a Református Jövőben és a Reformátusok Lapja hivatalos részében. Az előbbit minden egyházban magok a hivek is olvassák, — az utóbbiból a lelkész hivatalosan is meggyőződne, hogy a beküldött összeg rendeltetési helyére ért, vagy ha nem, — élhet, élnie kell a megreklamálással! A föladóvevény pedig, — a lelkész főjegyzésével — hogy a Református Jövő, vagy Reformátusok Lapja ennyedik és

ennyedik számának nyilvános nyugtázása alapján — számadási okmánná lett. És ezzel fölöslegessé válik a jelenleg minden lelkészi hivatalt évenként háromszor kötelező jelentés is a püspöki hivatalhoz, mert a püspöki hivatal a nyilvános nyugtázás alapján intézkedhetik a mulasztók ellen. De egy ilyen nyilvános nyugtázás — hiszem, — az ünnepi adakozásoknál is ösztönző lenne a perselypénzek növelhetésére is.

Nádlac,

Hegyi Károly
lelkész.

Belmissziói nap, lelkész- és tanítóköri értekezlet Irinában.

A Carei ref. egyházmegye II. lelkész- és tanítóköre, március 19-én Irinában tartotta meg összejövetelét s egyszersmind felhasználta a kínálkozó alkalmat belmissziói nap tartására is. Ennek tartalmas és gazdag programjával e napot a gyülekezetben sokáig emlékezetes és áldásokban gazdag ünneppé avatta.

A belmissziói napnak részletes programja a következő volt: Délelőtt 10 órakor a templomban istentisztelettel kezdődött. Az igét a XXIII. zsoltár alapján, Simon Imre dindești lelkész hirdette. Utánna az egyik iskolateremben a gyülekezet asszony és leány tagjaival minta szövetségi órát tartott Diószeghy Károly domănești h. lelkész; a másik iskolateremben a gyülekezet férfi és ifju tagjai részére ugyancsak mintaszövetségi órát tartott Kovács Lajos curtuișeni lelkész. Ezeket megbeszélések és hozzászólások követték. Délután 3 órakor lelkészköri értekezlet volt, melyet II. Tim. 4:1-5 v. alapján a helybeli lelkész vezetett be s utánna a férfi és nőszövetségi munka módszerei kérdéseinek megbeszélése következett, hivatkozással a délelőtt lefolytatott szövetségi órákra.

A megbeszélést Gargya Géza andridi lelkész, belmissziói előadó rövid előadással nyitotta meg s az összes jelenlevő lelkészek hozzászóltak e korszerű gyakorlati kérdéshez. Ugyanezen időben tartották a köri tanítók értekezletüket. A gyermekek részére gyermekistentiszteletet tartott Lukács ev. 15: 1—7. v. alapján Veress Kálmán helybeli lelkész, utána mintatanítások, azoknak megbirálása és megbeszélése következett. Érdekes s egyben kedves ujitása volt e belmissziói napnak a régebben tartottakkal szemben, hogy ez alkalommal a lelkésznék is tartottak konferenciát. Sajnálatos azonban, hogy az előadó Kovács Lajosné curtuișeni lelkészné betegsége miatt nem lehetett jelen, azonban írásba foglalt előadását —

»A papné, mint férjének munkatársa a belmissziói munkában« — elküldötte s a jelenlevő papnék ennek alapján tartottak áldásos megbeszélést.

Este 7 órakor vallásos estély volt a templomot zsufolásig megtöltő közönség előtt. Imádkozott és bibliamagyarázatot tartott Róm. 12: 13. v. alapján Kiss Ferenc sanislaui lelkész; előadást tartott »A betegségek a Szentírás megvilágításában« címen Gargya Géza andridi lelkész; szülő-éneket énekelt Báthori József curtiușeni kántortanító hegedü kíséréte mellett Diószeghy Károly domănesti h. lelkész és K. Hajnal József helybeli egyháztagnak; szavaltak: Ujlaki Erzsébet, Hajnal Irma, Balog Juliska helybeli leány-bibliaköri tagok és Simon Klárka a dindești lelkész kis leánya. A vallásos estélyt s az egész napot betöltő missziói napot Veress Kálmán helybeli lelkész imája s áldása zárta be.

Adja a kegyelem Istene, hogy az elhintett mag termő talajba hullott legyen s teremjen némely százannyit, némely hatvanannyit, de legalább is harmincannyit az ő dicsőségére.

V. K.

Iratterjesztés.

1. Iratterjesztésünk a Református Könyvtár sorozat április havi kiadványaként az öt 16 oldalas traktátus helyett egy 80 oldalas, könyvecskében a Molnár Mária szemelvényes naplóját adta ki. Miután nagy számmal jelentetett meg a bizottság olcsó, 2 Leies füzeteket, szükségesnek tartja, hogy minél több olyan kiadványt is juttasson el a református családhoz, amelyek nemcsak tartalmuknál, hanem kiállításuknál fogva is maradandó értéket képviselnek. Elfogulatlanul megállapíthatjuk, hogy e kiadványok úgy olcsóság, mint tartalom és kiállítás dolgában sikerrel veszik fel a versenyt bármely más iratterjesztés kiadványaival. Ha azonban azt akarjuk, hogy iratterjesztésünk a jelenlegi nivót nemcsak megtartsa, hanem azt későbbi kiadványaiban felül is múlja, akkor míg egyrészt a meglevő könyvbarátok számát legalább 200-al növelnünk kell, másrészt a központtal szembeni fizetési kötelezettségeknek a lehető legpontosabban kell eleget tenni.

2. A Református Könyvtár és a Gyermekkönyvtár decemberben indult meg és az áprilisi küldeménynel együtt már öt hónapi kiadványt expedált szét kiadóhivatalunk. Nagyon jól tudom, hogy a decemberi kiadványokból, — és itt gondolok elsősorban a Kátéra, — még sok helyen van eladatlan, azonban a későbbi küldeményeknek már gazdájuk volt, így tehát azoknak ára be kellett, hogy folyjon.

Nagyon sok lelkész van azonban, aki az eladott iratok árát nem küldte be. Ezzel kapcsolatosan azt kell mondanunk, hogy azok akiknél még van december havi kiadvány, azt tartsák meg maguknál bizományban, *de az eladott kiadványok árát minden körülmények között fizessék be az iratterjesztésnek.*

3. A napokban egy körlevéllel együtt kiküldöm a Református Könyvtárnak és a Gyermekkönyvtárnak első háromhónapi összesített elszámolását. Nagyon kérem a lelkésztársaimat, hogy a körlevél alsó részét levágva és az abban foglaltakat a kívánt adatokkal kiegészítve két három napon belül küldjék vissza. Aki úgy látja, hogy ő nem képes a gyülekezetében eredményes iratterjesztési munkát végezni, vagy hogy a Könyvbarátok közül egyik másik nem váltaná ki a könyveket, az írja ezt meg őszintén. Senkinek sem szabad olyan kötelezettségeket magára vállalnia, aminek nem tud megfelelni. Ami azonban nem jelenti azt, amit különösen sok fiatal lelkésztársunknál látunk, hogy a gyülekezeti munkának ezt az egyik fontos ágát, az iratterjesztést egyszerűen nem vállalják. Ez az eljárás joggal hívja ki magával szemben a legsúlyosabb kritikát.

4. Az iratterjesztés a saját kiadványai után minden esetben megadja a 10 százalék jutalékot, azonban idegen kiadványok után, amiket igen sok esetben kész ráfizetéssel terjeszt, természetesen nem adhat percentet. Az idegen kiadványokat az iratterjesztés is készpénz fizetés mellett veszi, azokat tehát nem lehet hosszú időre bizományba kérni, még kevésbé használt állapotban visszahozni, mint az már ismételtelen megtörtént.

Kívánatos, hogy az iratok árát postán küldjék be a lelkészek, különösen azok, akiknek államsegélye más oldalról is terhelve van. Éppen ezért adja iratterjesztésünk minden esetben saját kiadványai után a 10 százalékot, hogy nemcsak a terjesztéssel, hanem a pénzküldéssel felmerülő költségekre is legyen fedezet.

5. Lassanként le kell azzal számolni mindannyiunknak, hogy az iratterjesztés nem tizedrangu munka és főképpen nem könnyű munka. Sok időt, utannajarást, nagy gondot, pontos nyilvántartást, rendszeres elszámolást és főként pedig körültekintő szervezést igényel. Ha azonban szolgálni akarunk, akkor a szolgálatnak ezt a módját, amely ma különösen alkalmas az evangélium terjesztésére, még áldozat árán is vállalni kell.

6. Itt hívom fel első ízben lelkésztársaim figyelmét az iratterjesztés egyik újabb kiadványára, a »Hozsánna énekek« című énekeskönyvre. E jó kiállítású, több mint 70 éneket tartalmazó énekeskönyvet kimondottan a nagyközönségnek szántuk, amely nem annyira kotta, mint hallás után énekel. Az énekeskönyvet, hogy olcsón ad-

hssuk és hogy sok éneket felvehessünk bele, kotta nélkül jelentettük meg. A Zengjen hálaének helyett iratterjesztésünk természetesen a saját kiadványu énekeskönyvét fogja terjeszteni. Az énekeskönyv ára 6 Lei. Lehet, hogy lesznek, mint ahogy már is vannak, akik kifogásolják, hogy a Zengjen hálaének mellett miért jelentettük meg ez énekeskönyvet. Ezeknek addig is, amig kifogásaikra később megfeleltünk, előre kell bocsátanom a következőket:

1. A Zengjen hála énekben nagyon sok olyan szép ének nincs felvéve, amelyeket szükségesnek tartottunk közkinccsé tenni. 2. A mi közönségünk nem kotta után, hanem hallás után énekel, tehát nem akartunk az ilyenformán nélkülözhető és igen drága kottaért pénz adni, hanem ezzel szemben több éneket vehettünk fel és olcsóbban adhatjuk az énekeskönyvet. A célunk az, hogy a legszélesebb körökhöz is eljuttassuk azt. 3. Iratterjesztésünk, ha meg akar erősödni és ha az iratterjesztési fiókoknak, ami pedig szintén fontos, percentet kíván adni, akkor saját kiadványokra kell berendezkednie. Különben is egy egyházkerület iratterjesztése, ha az valóban komoly szolgálatot akar végezni, akkor ahol csak a lehetőség meg van rá, saját maga kell hogy adjon ki iratokat. 4. Mindent megtett az iratterjesztésünk, hogy az Ifju Erdélytől megkapja a Zengjen hála ének kiadási engedélyét, de ez többszöri kísérlete dacára sem sikerült. Egyenesen rá volt kényszerítve a külön énekeskönyv kiadására.

Iratterjesztésünk a legjobb uton halad ahhoz, hogy ugy a kiadványai számában, mint a nép között elterjesztett iratok mennyiségében a legszebb szolgálatot végezze. De hogy ez valóban így is legyen, ahhoz az iratterjesztés munkájának az eddiginél alaposabb felértékelése, a kiadványok nagyobb megbecsülése, szerete és főként pedig a munka odaadóbb vállalása szükséges. Én nagyon jól tudom, hogy a központtal szemben is lehetnek jogos kifogások, azonban senki sem fogja kétségbevonni annak a legmesszebbmenő áldozatkészségét és odaadását. Majd amikor ezt egyházkerületünk minden hivatalosáról el lehet mondani, akkor fogja iratterjesztésünk a maga hivatását méltóképen betölteni.

Kiss Bertalan.

Pályázati felhívás. A Református Árvaházi Képes Naptár 1937. évi (XI) évfolyamában közlendő, továbbá az iratterjesztés kiadványaképen külön füzetben kiadandó irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi műnek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk jelen életéből meritett legyen. Terjedelme a szokásos nagyságot ne haladja túl. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. (92-1929, 104-1934) A pályamunkák alólírotthoz küldendők 1936 május 31-ig. Oradea, 1936 márc. 31. C s e r n á k Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

IRODALOM

Kisbetűs hangjegyes énekeskönyv.

Egyházkerületünk elnöksége az egyházkerületi közgyűlés határozata alapján elrendelte a kisbetűs hangjegyes énekeskönyv ki nyomtatását.

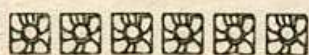
Az énekeskönyv úgy készül, hogy a kottás részeket lefényképezik, erről u. n. cinkográfiai eljárással készítenek nyomásra alkalmas lemezeket. A kotta nélküli részeket a nyomda szedi ki, a nagybetűs énekeskönyv »ciceró« nevű betű típusával szemben a kb. 40 százalékkal kisebb u. n. »petit«-tel. Az egész könyv vastagsága kötéssel együtt nem lesz több 17 milliméternél, magassága 127 mm. szélessége 93 milliméter, a zsebben és retikülben hordható alak s e mellett hiánytalanul magában foglalja a teljes énekeskönyvet.

A nyomást a Kálvin nyomda vállalta, olyan jutányos áron hogy módunkban lesz az egyházkerülettől irányárként megszabott 60 Leies árat betartani s e mellett az iskolai év kezdetén a már-már szokásos kedvezményeket engedélyezni az iskolás gyermekek számára.

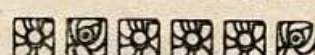
Mindég előfordul az, hogy a nyomda vállalat több példányt nyomtat, mint amennyit a megrendelő kívánt, esetleges hiányok fedezésére. Ezeket a többletpéldányokat a vállalat előre is fölajánlotta teljesen díjtalanul szórványaink részére.

Egyházkerületünk elnöksége reméli, hogy általános óhajnak tett eleget a hangjegyes (kottás) kisbetűs énekeskönyv kinyomtatásával s egyházkerületünk hívei azzal fogják viszonzni ezt a gondoskodást, hogy nem marad egyházközség, ahol azt be ne vezetnék s nem marad egyháztag, aki azt meg ne vásárolná.

Természetesen forgalomban maradnak a nagybetűs hangjegyes énekeskönyvek is, főként azokra való tekintettel, akik a kisbetűs nyomtatást szemüveggel sem tudják jól olvasni.

HIREK

Királyi kitüntetést kapott Ágoston Sándor jugoszláviai ref. püspök, a jugoszláv korona rendjét, melyet március 15-én templomi istentisztelet keretében adtak át.

Mexikóban emelkedik a protestánsok száma. 1900-tól 1930-ig százezrenként 381-ről 787-re emelkedett és ma, — 130.322 protestáns van.

Az ujbpesti református templomban husvét első napján reggel 5 órakor templomi istentisztelet lesz urvacsoraosztással. Már a múlt esztendőben is tartottak ilyen husvéthajnali istentiszteletet, melyen 228-an vettek urvacsorát.

Magyar Református Kántorkönyv címen a Magyar Református Énekvezérek Egyesülete korálkönyvet adott ki, s annak egy példányát kerületi könyvtárunk számára tiszteletpéldányképpen megküldte. — A kántorkönyv 240 oldal terjedelmű s Hodossy Béla vezetésével egy szerkesztő bizottság állította össze. A kántorkönyv magában foglalja az összes zsoltárok és dicséreték tisztán orgonára való átírását, nagy részük két söt három átírásban is, legtöbb elő

és utójátékkal. Játék közben lapot fordítani nem kell. — A könyv tanszertárunkban megtekinthető, s annak útján megrendelhető, ára félvászon fekete kötésben 420 Lei. — Ugyancsak megszerezhető Tanszerraktárunk útján a 10. sz. Hivatalos lap 116. oldalán hirdetett Vargha József féle Korálkönyv.

A magyar cserkészlet a napokban ünnepelte fennállásának negyedszázados jubileumát. Alapítói Megyeresy Béla és dr. Szilassy Aladár voltak.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Szerkesztőinknek, munkatársainknak és olvasóinknak áldásokkal teljes husvétünnepet kívánunk!

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

Tanszerraktárunk az iskoláknak minden tekintetben szolgálatára kíván lenni felszerelésük kiegészítése végett. Ebből a célból raktári készletünket kiegészítettük s jelenleg a következő felszerelési tárgyak kaphatók: Király kep berámázva 200 Lei és ráma nélkül 60 Lei. Románia cimere berámázva 160 Lei, ráma nélkül 45 Lei. Finom anyagból készült nemzeti zászló 150 Lei (az ár fenntartásával, mert a kelme árak folyton változnak). 10 literes ivóviztartály (50 gyermek à 2 dcl. víz) tiszta horgony lemezből 380 Lei. Kitömött állatok 50—150 Lei árban, térképek vászonra huzva (Románia, Ausztrália és a planiglób kedvezményes, a többiek a legolcsóbb bolti árban). Agisz könyvtári könyvek 5. 6. szám 5. »A balesetek megelőzése és az élet megmentése«. 6. »Mikes Kelemen élete és néhány válogatott levele« à 5 Lei. Az elnökség arcképe, külön-külön 10 Lei, együtt 15 Lei (melyen leszállított ár, kizárólag iskolák, kulturházak, lelkeszi hivatalok és belmissziói alakulatok számára). Varga József-féle Korálkönyv 155 Lei. Fekete tábla 120×180 cm. méretben, egyik oldala négy vonal, másik oldal kockázott 720 Lei.

Tanszerraktárunk bármely itt fel nem említett iskolai felszerelési tárgynál rendelkezésre áll az érdeklődő iskolaszéknek, akár a beszerzés közvetítésével, akár tanáccsal.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Lei

21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomva 2.50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép

Konfirmációi Emléklappal
II-ik kiadás 10.— Lei. — Beszerezhető a

Kálvin könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar No. 14.

Legalább 10 drb rendelésnél 10% árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen elfér.

Harmoniumok

minden nagyságban, elsőrendű kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz. - Szolid árak.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Lelkészi kongrua biztosítása.

Az illetékes helyről nyert biztatások után mély megdöbbenést váltott ki lelkeszi karunknál az 1936 ápr. 1-től 1937 márc. 31-ig megállapított állami kongrua, amely egyenesen katasztrófát jelent számunkra. Nemcsak azért kínos ez a meglepetés, mert váratlanul ért bennünket, hanem sokkal inkább azért is, mert kétségtelen bizonyosság arra nézve, hogy a magyar református és unitárius lelkészek igaztalan és súlyos megítélés alatt állanak. Ha nem így volna, akkor lehetetlen lenne az a fájdalmas megkülönböztetés az elbánásban, amely a különböző, még a nem román egyházak papjai kongruájának megállapítása körül is olyan feltűnő módon jelentkezik.

Többször juttattam már kifejezésre, hogy soha, egy pillanatig se lelkesedtem a kongruáért. Sőt mindenkor úgy tekintettem azt, mint a «szabad egyház a szabad állam»-ban protestáns eszménynek a legerősebb gátlóját és tagadását. Mihelyt az állam kezéből akár-melyik egyház anyagi támogatást fogad el, abban a pillanatban többé-kevésbé bizonyos lekötelezettség érzésében függő helyzetet teremt meg magára nézve. A »do ut des« elvének érvényesülnie kell föltétlenül, mert még a plátói szerelem is éreztet valamilyen megkötöttséget. Már pedig nem ismerünk olyan államot, amely ellenérték nélkül megnyitná kincses házát, de számlakönyvében az adományt elfogadó egyház terhére az ellenértéket könyörtelenül fölvezeti.

Félszáz esztendő óta odáig jutott a magyar református egyház közfelfogása, hogy állami segítség nélkül elképzelni se tudja a maga életét. Nagyon szomorú tünet ez, mert körülbelül egyértelmű annak bevallásával, hogy nincsen meg többé bennünk az a csodálatos erő, amely valamikor evangyéliumi hitünkben hordozta az önmagunkra való támaszkodásnak nagy tettekre és alkotásokra buzdító lendületét. Ami ha így volna, akkor minden prófétálás nélkül tragikus összeomlás felé vezet utunk, amelyet se lelkeszi kongrua, se tanítói

államsegély nem tartóztathat fel. Csak idő kérdése, mikor nyílik meg lábunk előtt a végzetes örvény.

Megértem, ha Európa térképének megváltozása után, kiváltképpen az utódállamok határai közzé kerültek felfogásommal szemben, azt az érvet hangsúlyozzák ki, hogy a minden tekintetben megváltozott helyzet és viszonyok között a békeszerződés és párisi egyezmény rendelkezései folytán egyenesen jogunk és kötelességünk egyházunk, lelkészeink és tanítóink részére az államsegélyt kikövetelni. Mi erről több oknál fogva nem mondhatunk le, mert ezek a segélyek olyan állami közjövedelemből adódnak, a melyhez református népünk is a maga adójával jelentékenyen, talán adózóképességén felül hozzájárul. Ebben az érvelésben és talán a még felsorakoztatható egyéb indokolásban igazság is van, a melyet egyszerűen félretenni nem lehet. Ámde ha a romániai kongrua több mint tiz esztendő történetére visszagondolunk, meg kell állapítanunk, hogy azt számszerűségében a legnagyobb bizonytalanság jellemzi. Főleg az utóbbi időben évről-évre fluktuál, annyi különféle tényező behatásának kitett, hogy életexistenciát reá építeni képtelenség. Ez az oka épen annak az anyagi nyomoruságnak, amely elviselhetlenné teszi a lelkészcsaládok életét egyfelől s szégyennel és megalázással tölti el másfelől önérzetét, látván más hitfelekezetű lelkésztársaival szemben szolgálata értékének lebecsülését.

Jól tudom magam is, de tudjuk mindnyájan, hogy a jelen viszonyok mellett az igazán protestáns eszményt megvalósítani képtelenek vagyunk. A megváltozhatatlan előtt tehát akarva, nem akarva meg kell hajolnunk. De mindent el kell követnünk, hogy az államkormányzat a lelkészi kongruát minden ingadozástól megszabadítsa, s szilárd, törvényes alapra helyezze. Mert mindaddig, míg a román állam nem rendezi törvénnyel a lelkészi kongruát, az igazi értéket a lelkészi karra nem jelenthet. Ellenkezőleg, csak folytonos keserűség forrása marad, a melynek állandósítását sem a román állam tekintélye, sem a lelkészi kar helyzete nem tűrheti el. Elgondolásom szerint tehát komoly megbeszélés tartandó a református és unitárius egyházak megbizottai, illetve vezérei között, hogy az államkormányznál ilyen irányban a multhatatlanul szükséges tárgyalások megindulhassanak.

Sulyok.

Püspöki vizitáció. Püspök urunk június elején kezdi meg egyházlátogatását. Ez alkalommal a bihori egyházmegyének egyrészét látogatja meg és pedig a következő egyházközségekben: Vadul lui Carol al II-lea, Cacuciul mare, Telechiu, Aleşd, Ineu de Criş, Uileacul de Criş, Tileagd, Fughiu, Oşorheiu, Episcopia, Santaul mare, Santaul mic és Leş. A vizitáció az eddigi terv szerint ez évi június hó 2-án kezdődik.

Legaktuálisabb feladatok az ifjusági munkában.

Minden feladat-kitűzés hiábavaló fellegr-építés, ha nem számol az adott helyzettel, ahol a feladatok valóra válásának végbe kell mennie. Sajátos helyzetünk tekintetbevétele nélkül, az álmok színes világában járnánk mi is azoknak a legaktuálisabb feladatoknak a kitűzésénél, amelyek ma az ifjuság gondozásában a legidősebbek és legsürgősebbek.

Még a mikor csak az évszázadok kialakította formák, eszközök részesülnek támadásban, ha fáj is, de nem okvetlen veszedelmek is. Veszedelmessé csak akkor válik, ha azt tartalmából támadja meg. Mivel a többségi előtt a kisebbség multja s az ahhoz való ragaszkodás minden baj kuforrása, így nem csoda, ha kisebbségi, egyházi és faji életünk életfenntartó gyökereire vettetik a fejsze, multunk és ahhoz való ragaszkodásunk nincs ellene az ország érdekeinek.

Nem éppen utolsó tényező az ifjusági munka szempontjából az sem, hogy szegények vagyunk. Szegények vagyunk lelkiileg, anyagiilag. Ifjuságunk reménytelen, bizalmatlan, kishitű a jövővel szemben. Anyagi tekintetben nagyfoku lerongyolódás jellemzi. A munkanélküliség kisebbségi sors, a kilátástalan jövő olyan helyzetet teremt, amelyeket tekintetbe nem venni az ifjuság gondozásában, a legnagyobb felületesség volna.

Ehhez hozzájárul még, hogy nincs meg bennünk a közösségi tudat. Nem kutatjuk faji tulajdonság-e, vagy a szociális nevelés hiánya, de mindenesetre olyan bűn bennünk, ami könnyen halálunkat okozhatja. A falusi embert különösen a hozzánktartozó földmives embert vajmi kevésbé érdekli a társa. Az én házam az én váram, a másiké neki nem fontos. Egyesületi, szövetkezeti, lelki munkánk éppen emiatt a magartás miatt haldoklik. Ezek után rátérhetünk azon feladatok ismertetésére, amelyek az ifjuság gondozásában ma a legaktuálisabbak.

1. Az első és legfőbb feladat az eddig elért eredmények megtartása. Gyakran hangzanak el vélemények még hivatottak részéről is, hogy a nagy buzgalommal megindult és nagy erőfeszítésekkel tovább vitt ifjusági munka semmi eredménnyel sem dicsekedhet. Mi kénytelenek vagyunk az így vélekedőkre a hazugság bélyegét sütni, amikép azokra is, akik az elért eredményeket tulbecsülik. Sem ez, sem az nem igaz. Lehet, hogy az elért eredmény nincs

arányban a befektetett munkával, de ilyennek lételet akármilyen kicsiny is az, nem lehet letagadni. De az ifjúsági munka ellenségeinek kell tekintenünk azokat is, akik a mai meglevő eszközöket fel akarják adni új, ki nem próbált eszközökért. Ifjúsági munkánk meglevő, már kijegecesedett eszközeinek feladása könnyen maga után vonhatja eddigi összes munkánk eredményét. Konferencia, ifj. egyesületek, sajtó stb. az ifjúság gondozásában mind olyan bevált eszközök, amelyeknek elhagyása, vagy elhanyagolása könnyen végzetessé lehetne az egész munkára. Ugyancsak tekintetbe kell vennünk azt is, hogy eme eszközünk kisebbségi életünk teremtményei, amelyek kiállták a gyanusítgatásokat, míg ha új eszközökhöz nyulunk, azok az elfogult gyanusítgatások hinárjában könnyen elmerülhetnének.

2. Második legaktuálisabb feladat az ifjúság gondozására nézve megfelelő képesítésű, megfelelő számú ifjúsági munkás-nevelés. Jó munkát csak jó munkás végez. Ifjúsági munkánk éppen a jó munkásokban szükölködik. Egyesületeinkben végzett munkánk csigalassúságu előmenetele is onnan van, mert nincs megfelelő képesítésű és elegendő számú ifj. vezetőnk. Éppen azért az eredményes ifjúsági munkán érdekében első helyre kell tenni minden munka között az ifjúsági munkások képzését. Hány lelkész ajkát hagyja el joggal panaszos védekezés: Ne ítélkezzetek munkánk felett, mi nem értünk hozzá, nem tanultuk, tanítsatok meg előbb reá . . . Az ifjúság gondozása nem könnyű feladat, alapos felkészültséget igényel. Vallásos lelkület még nem elég ehhez a munkához, hanem a neveléstudományban való jártasságnak és gyakorlati érzéknek kell vele párosulnia. De az utóbbi sem elég önmagában, ha a vallásos lelkület hiányzik belőle. Lehet valakinek jó diplomája anélkül, hogy jó ifjúsági munkás lenne.

De ha a jelenlegi hivatalos (lelkészi. tanítói) és laikus ifj. vezetőket mind megfelelő felkészültségű munkásnak vesszük is, mégis nagyon kevés a már megfihéredett buzamezőkön a munkások száma.

Nagyobb gyülekezetek lelkésze, ha még ért is az ifj. gondozásához, sok más egyéb elfoglaltsága mellett nem ér rá arra. Idősebb lelkésztől nem kívánhatjuk, hogy a korban és gondolkodásban tőle messze eső ifjúsággal eredményesen foglalkozzon. Tanító, tanítónő, — akiktől, mint hivatalos személyektől jogosan elvárjuk az ifjúság gondozását, — legtöbb helyen nincs, vagy ha van is, az állami hivatalos hatóságok nem szívesen látják egy ilyen munka élén, különben sok zaklatásnak teszik ki mgukat. A megfelelő felkészültségű laikus munkásokat szinte az ujunkra szedhetnénk, oly kevesen vannak. Ezeknek tekintetbe vétele után ne

csodálkozunk azon, ha az ifjúsági munka olyan, amilyen. Különb nem lehet.

Megfelelő számu és képesítésü ifjúsági munkás képzésére szükséges evégből olyan tanfolyamokat rendezni, ahol a résztvevők kimondottan ebben a munkában nyernének bevezetést és gyakorlatot. Nem volna felesleges a főiskolások részére külön szemináriumot tartani, amelyen lelkészek, tanítók, tanárok, tanítónők, általában középiskolai képesítéssel rendelkezők, — akik az ifjúsági munkában ki- vagy továbbképezni kívánják magukat, — résztvehetnének. Laikus vezetők képzésére jó lenne vidékenként ifjúsági vezetőképző tanfolyamokat rendezni. Miután egyetlen ifjúsági vezető sem lehet olyan jó, hogy jobb ne lehetne, azért az ilyen szemináriumok, tanfolyamok rendezését gyakran meg kellene ismételni.

Folyt. köv.

Pályázati felhívás. A Református Árvaházi Képes Naptár 1937. évi (XI) évfolyamában közlendő, továbbá az iratterjesztés kiadványaképen külön füzetben kiadandó irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi műnek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk jelen életéből meritett legyen. Terjedelme a szokásos nagyságot ne haladja túl. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. (92-1929, 104-1934) A pályamunkák alólírotthoz küldendők 1936 május 31-ig. Oradea, 1936 márc. 31. C s e r n á k Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

A satumarei középiskolák meglátogatása.

A Püspök ur megbízásából az egyházkerületi tanügyi előadó március hó 30, 31 és április hó 1-én megvizsgálta a satumarei középiskolákat.

A fiu-liceum ez évben már 8 osztállyal működött. A megnövekedett osztálylétszám a tanári kar jelentékeny felfrissítését tette szükségessé. Nem kevesebb mint kilenc egészen fiatal, részben kezdő tanár munkáját volt alkalma az előadónak ellenőrizni.

Ez az ellenőrzés igen legkedvező képet nyújtott a fiatal tanárgeneráció előképzettségéről. Szaktárgyaikban teljesen otthonosak, pedagógiai módszereikben állandó fejlődés észlelhető, előadásmódjuk ébrentartja a gyermekek figyelmét, de volt valóban érdekfeszítő előadás is. Ahol bármi hiányosság mutatkozik, ott az intézet igazgatója azonnal közbelép s kipróbált pedagógiai tudásával igyekszik a kezdő tanárokat a helyes módszerek alkalmazására megtanítani.

A gyermekeknél legfeltűnőbb a kitűnő fegyelem. Megfigyelte

tanügyi előadónk, hogy bár az óraközi tanári felügyelet látható nem volt; az udvaron élénk, de nem vad játék folyt, a tantermeket szabályosan szellőztették s ott csak a felügyelő diákok tartózkodtak, csengetéskor a gyermekek gyorsan és rendben foglalták el helyüket a tanteremben s csendben várták be a tanár jövetelét. A tanulmányi eredmény is kielégítő. Egyes osztályokban kifogástalanul jó feleleteket adtak a tanulók, p. o. I. oszt. történelem, II. oszt. természetrajz (itt feltűnt, hogy a középiskolában rendszerint nem eléggé hangsúlyozott összefüggést a teoretikus ismeretek és gyakorlati élet között a gyermekek helyesen látták meg.) Ugyanott szépen el lehetett beszélgetni a gyermekekkel románul. A IV. osztály a hittanból adott öntudatos feleleteket. Elismerésre méltó a VII. osztályban, hogy németül érthetően ki tudták magukat fejezni. Ugyanitt szembezőkö volt a növendékek érdeklődése a békekötés utáni évek története iránt s ennek megfelelően az elért kedvező tanítási eredmény. Szép és tanulságos volt a VIII. osztályban a filzikai kísérleti óra. Végül dicséret illeti a szép rajzokat.

Mindezek igazolják azt a számtalanszor hangoztatott panaszunkat, hogy a nyilvánossági jog megtagadásának ezen intézetünktől semmi komoly indoka nincs, mert a legszigorubb vizsgálatnak is meg kell elégedve lennie az elért eredménnyel.

Egyik este tanügyi előadónk az internátusi felügyelő tanárt kísérelte el ellenőrző körútján. Katonás rend, tisztaság uralkodnak az egész épületben, a berendezés is évről-évre javul s reméljük, hogy az előző években emelt jogos kifogásokat lassankint a vezetőség teljesen ki fogja küszöbölni.

A leánygimnáziumban tanügyi előadónk a liceummal párhuzamosan tett látogatásokat. Ez a párhuzamosság kihangsúlyozta a két iskola közötti különbséget. Ha a fiúiskolában talán jobbnak mutatkozott az elért eredmény, ezzel szemben a leányiskolában a növendékek érdeklődőbbeknek, élénkebbeknek látszottak s ez az alkalmazott módszer közvetlenebb voltára vall.

Sajnálattal állapítható meg tanügyi előadónk jelentéséből a kereskedelmi tanfolyam csekély látogatottsága, ami a tanári kar szorgalmas, lelkes munkáját eredményében ugyyszólván teljesen meddővé teszi.

Csak rövid időt tudott szánni tanügyi előadónk az elemi iskola II. osztályának meglátogatására. A tanítás menete élénk, a tanulók szépen olvasnak, jól elemeznek, a fejszámolás kissé lassan ment, de azért a feladatot a gyermekek hibátlanul megoldották.

Megnyugtató érzés látni a régi református iskolák életének modern alakban való folytatását, ebben a királyhágómelléki iskola-

városban s látni azt, hogy az egyházkerület, egyházmegye és satumarei e.-község, a magánosok (pártfogósági tagok) áldozatai meghozzák gyümölcsüket, de hogy joggal elvárhatja egyetlen fiu középiskolánk, az összes kerületünkbeli egyházközségek támogatását is az ünnep másodnapi perselypénz alakjában.

IRODALOM

„Dein ist der Tag“.

Rendkívül megkapó tartalmu kis könyv jelent meg ezen a címen Salzburgban, Ausztriában, a Redlich Virgil tollából a vasárnap megszenteléséről. Mély lelki jelentőségeit fejtegeti annak. Már a fejezetek címei is elárulják a kis könyv nem közönséges tartalmát. »Életmegújulásra való elhívás«, »Az Ő jelenlétének napja«, »A szent és a szentségtelen misztériuma«, »A ma embere és vasárnapja«, »Az örökkétartó vasárnap«. Alapgondolatát így lehetne találóan kifejezni: »A profánlelkű ember végtelenül nyomorultnak érezné magát, hogyha váratlanul bevitetnék a megigazult lelkek társaságába. Kinos elhagyatottságban járná a mennyek csarnokait. Vad idegennek érezné ott magát.«

Már a bevezető sorok Isten ama kegyelmes szándékára irányítják gondolatainkat, amelyből nekünk vasárnapot adott; nyugalomnak napját. Mindig boldogító meglepetések származnak ugyanis abból, hogyha egy élet közeli érintkezésbe jut egy nála mélyebb, tökéletesebb étellel. Ez történik velünk a vasárnap megszentelésekor.

»Hogyha mi meg akarjuk ismerni ennek a tökéletesebb életnek legbensőbb mélységeit, nem elég akkor csak a parton megállanunk s vándorolni az Isten országának a határvonalain, óvatosan vigyázva, nehogy átlépjük azt, — mondja a könyv. Majd meg így folytatja: »Bele kell merülni teljesen abba!« Ez a nagy jelszó.

Azt jelenti ez más szóval, hogy nem elég csak nem véteni a vasárnap megszentelése ellen, hanem teljes lélekkel meg is kell azt szentelni.

Mennél meszebbre uszunk be a parttól s belemerülünk a vasárnap megszentelésének áldott vizébe, annál jobban megismerjük, miképen tükrözi vissza szent napja Isten csodás életét; annál jobban megértjük, milyen ámulatos lehetőségek nyílnak ki előttünk vasárnapról a munkanapokra.

»Akkor teszem a vasárnap megszentelését nagygyá, ha annak dicsőséges rendeltetését teljesen átértjük. A kevésbe vett, vagy ki-párnázott vasárnap csak filiszteusokká tesz bennünket.«

Csupán egy hetede életünknek a vasárnap. Ámde az mégis az „*Urnak napja.*” »Isten vendégei vagyunk azon a napon. Azokba a titkos szobákba vezet be bennünket, ahol az ő Szentlelke működik; ahonnan az Ő élete árad felénk. Megért bennünket. Jól tudja, hogy a hétköznapi foglalkozások lelkünket a föld felé görbitik s nem engedik felfelé nézni. Vasárnap úgy teszünk, mintha hegyre hágnánk fel s a magasság tiszta levegőjéből erőt szivnánk magunkba heti mánkáinkhoz.«

»Jobb élet után eseng a lelkünk, mint aminő a dolgos kézé és zajos ajaké, mert ez szükös, szegényes, nyomoruságos neki. Munkanapjaink kemények. Utjain sok tüske s tövis terem. Ámde ezek között folytonosan ott ragyog felénk az a nap, amelyik végső töredéke, utolsó napsugára a paradicsom kertnek, amely bezárta ugyan kapuit előttünk, de amelyik újból kinyílik, mivelhogy az Istennek fia meghalt érettünk.«

A lelkinyugalom örök törvényét nem lehet sokáig büntetés nélkül lábbal tipornunk. »Ugy rendelted el, Uram és valósággal is úgy van, hogy minden kimerült lélek gyötrelme legyen önmagának« — idézi a szerző Augustinustól. Azok, akik sohasem pihennek meg az istentisztelet üdítő párnáján, sohasem tudják meg, mire volnának képesek a nagy tettek mezején. Olcsó típusu étellel elégesznek meg. Nem is gondolnak nagy koncepciókra. Tömegek elégesznek meg azzal, hogy lépést tartanak másokkal. Önálló lépésre sohasem gondolnak. Már pedig azok az emberek az eredeti lángeszek, akik megpihennek Istenben. Ilyenkor minden önzés kipárolog belőlük és szent atmoszférát terjesztenek maguk körül.

Ámde a vasárnap nem csupán heverőnap. Teremtő szünet is az. Lobogó vágy támad akkor lelkünkben: »Mit tehetek érted, mindenható Isten! Egész napon át láttam szépségedet s most izenetet szeretnék vinni tőled és megmondani az embereknek, kóstolják meg, mily kegyelmes vagy te! Vendégként ültem asztalodnál és amint a hat nap halad, vágyva vágyok visszatérni oda. Másokat is óhajtok idehívni.«

Óva int a farizeus nyugalomtól is. Ámi szent szolgálatok külső megcselekvéséből áll. Mig a publikánus nyughatatlanná lesz, amikor Isten nyugalomába belép. Megáll jó távol. Érzi végetlen kicsiségét a végetlen nagy előtt. Csak ennyit esd: »Isten légy irgalmas nékem bűnösnek!«

A legnagyobb dolog a vasárnapot illetőleg, — fejezi be könyvét a szerző, — annak végnélküli dimenziója. Átöleli a multat, a jelent és a jövőt. Genezistől az Apokalipszisig ér. Eleven valóság nála az örökkévalóság. A hétköznapi is azért adattak, hogy azo-

kon az örökkévaló egy nap nyugalmaért fáradozzunk; hogy mehesünk át rajtok, mint kődön és felhőn át az örökkévaló nagy vásárnapra.

Könyvét a Jelenések könyvének 21-ik része gondolataival zárja be, amely mindenek megújulásáról szól.

Bokor Sándor.

Szomorú kilátások.

Mindenki emlékszik még arra a tragikus esetre, mikor egyik legnagyobb egyházközségünk fiatal lelkésze alig néhány hónappal megválasztása után tüdővészben elhunyt.

A püspöki hivatalba a napokban érkezett be a jelentés, hogy egy fiatal s. lelkész hosszabb szabadságot kénytelen kérni, a hirtelen fellépett tüdővérzés miatt.

Egy harmadik fiatalember meghívása lelkészi állásra már-már el volt intézve, mikor tüdőbaj miatt hónapokig terjedő kezelésre ment s a meghívás tárgytalanná lett.

Más eset. A gyenge szervezetű theológus meg sem várta a tanulás éveinek leteltét s elpusztult tüdővészben.

Segélyt kérni járt bent egyik theologus a Püspök urnál. Látogatási könyve hiányos, vizsgálóival elmaradozott, három év alatt alig fejezte be a második évet. Gyanakodva fogadták előadását. Elküldték az orvoshoz. Súlyos tüdőbaj, operatív beavatkozás nyomai, jelenleg munkaképes.

Fiatal tiszteletes asszony sirva jön a Főtiszteletű urhoz. Mi a baj? Ura, kezdő segédlelkész, tüdővérzést kapott. Segélyt kér.

Még jól járt az, akinek baját hamar észrevették, könnyebb szolgálatba helyezték át, aztán egy jó levegőjű paróchián a beteg tüdő elmeszesedett.

Ez nem statisztika — csak mint külső szemlélő, hevenyében szedtem össze a tudomásomra jutott eseteket az utolsó 5—6 évről.

Tudják-e a lelkész urak, hogyan tudnák! a tuberkulózis tipikus proletár betegség. Különösen a munkával megterhelt, hiányosan táplált, rosszul ruházott, gondokkal küzdő fiatal szervezet esik neki áldozatul. Nem szégyen-e az, hogy a mi theológusaink, a jövő vezetői, ebbe a kategóriába tartoznak?

S nem szégyen-e, hogy a Püspök ur felhívására, amely a Református Jövőben megjelent, mostanáig csak négyezerhétyszázötven Leu érkezett be, holott ennek az összegnek tiszterese is alig volna elég s alig volna számottevő nagy követelés. Az egyházközségek közül csak Oradea, Sebiş, Târcaia, Nadlac mozdultak meg, kétszáz

közül négy! A nagyok, gazdagok, sok lélekszámmal dicsekvők helyett a 300 lelkes Sebiş és a 135 lelkes Nadlac.

Nem luxusos intézménynek létesítésére kérte a felhívás a pénzt. Hanem arra, hogy az a szegény fiatalember, mikor könyve felett görnyed, ne bénuljon meg szellemileg attól a tudattól, vajjon mehet-e vizsgára, ha ki nem fizeti a tan- és tápdíjat. Hogy ne kelljen rendes ruhára, nélkülözhetetlen könyvre szánt pénzét a hátralékok törlesztésére fordítania. Hogy ne kelljen a vizsgáztató zöld asztal mellől egyenesen a tudószanatóriumba menni.

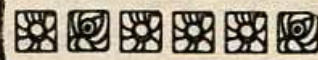
AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Kun Zoltán pancotai ref. lelkipásztor, husvét másod napján életének 51-ik évében, hosszú 4 évi betegség után elhunyt. Született Torontál-vásárhelyen 1885-ben. Theológiai tanulmányait Sárospatakon végezte. Ezután Makón, majd Aradon töltötte segédlelkészi éveit. A háboru alatt pedig mint táborigazgató szolgált. Közben a pancotai egyház meghívta lelkipásztorául s itt csaknem két évtizeden keresztül hirdette Isten igéjét. Tevékeny munkásságával a síriai fiókegyházat újraalakította s nagyban hozzájárult az ineui ref. egyház megalapításához. Különböző egyházmegyei tisztségeket vállalva, végül mint a salontai em. tanácsbírója munkálkodott sokat lelkész-testvéreiért. Temetése április 15-én délután volt nagy részvét mellett. — Legyen pihenése csendes, emléke áldott!

HIREK

A Református Jóléti Társulat tizéves fennállását ünnepelte. A Ref. Egyetemes Konventen jubiláris gyűlést tartott az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat, amelyen résztvettek a magyarországi református egyház püspökei és főgondnokai is. A társulat ügyvezető igazgatója, Egerházy Lajos, volt erdélyi lelkész jelentette, hogy tiz évvel ezelőtt, 1926 március 2-án volt a társulat alapító közgyűlése. Az elmúlt tiz esztendő alatt, a belső biztosítási akció révén mintegy 700.000 Pengőt juttatott az egyház különböző szerveinek.

Megjelent Papp Zsigmond s. lelkész »Az Ige fényében« című egyházi beszéd kötete, a satu-marei Bethlen Gábor Ifjúsági Keresztyén Egyesület kiadásában, megalakulásának 10 éves évfordulója alkalmából. A kötet 60 Leuért megrendelhető a satu-marei ref. lelkészi hivatalnál (Satu-mare, str. Mihai Viteazul No. 8.) a pénz előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel. Azoknak a régebbi megrendelőknek, kik a 60 leut beküldötték, vagy utánvétellel kérték, a kötetet elküldöttük. A kötet tiszta jövedelmét az Ifjúsági Otthon-alap és a kültelki tem-

plom alap javára fordítjuk. Tekintettel a nemes célra, ismételten kérjük a Nagytiszteletű és Tiszteletes lelkész urakat, hogy szíves megrendelésükkel támogassák ügyünket. A Bethlen Gábor I. K. E. vezetősége.

Farkas István és Medgyasszay Vince püspökök körlevélben közölték a vallás és közoktatásügyi miniszter rendeletét, amelyben a miniszter valamennyi iskolát felhívja, hogy a magyar dalt, amelytől a magyar tanulóifjúságot az újabb divatos modern zene kezdi elfordítani, fokozatosan ápolják. Ennek a célnak megfelelően elrendelik, hogy tartassanak a magyar dal szépségét bemutató előadások, az iskolai ünnepélyek alkalmával a magyar dalnak megfelelő szerepet juttassanak.

Mennyi biblia volt a reformáció előtt? A református, de általában minden protestáns emberre nézve igen érdekes kérdés az, hogy a reformáció előtt milyen mértékben volt a biblia elterjedve. Erre vonatkozólag egyik holland református lap igen érdekes adatokat közöl. Szerinte mindent összeszámítva az egész világon kb. 5400 olyan biblia van, melyeket 1450—1500 között nyomtattak és pedig 124 különböző kiadásban. E bibliáknak fele 2194, német könyvtárakban található. Franciaországban van 660, Angliában 473, Egyesült-Államokban 399, Olaszországban 262 és 1443 a többi államokban. Ehhez jön még 1000 olyan példány, amely még nem volt bibliagrafusok kezében. Csupán a Brit-Muzeum birtokában 180 biblia van a középkorból. Az Egyesült-Államokban levő száznál több egyetemikönyvtármind-

egyike rendelkezik egynél több bibliával az 1500 körüli időből. Ami a nyelvet illeti: a fentebb említett 5437 biblia közül, 4509 példány latin, 762 német, 98 olasz, 49 cseh és 19 francia nyelvű. Hát magyarnyelvű biblia vajjon volt-e a reformáció előtt? Errenézve tudjuk, hogy már 100 esztendővel a reformáció előtt dolgozott 2 huszita pap Pécsi Tamás és Ujlaki Bálint a biblia magyar nyelvre való fordításán. Teljes bibliafordításuk azonban csak kéziratban volt és az is elveszett, csupán töredékes másolata maradt reánk három kodexben. (Bécsi, Müncheei, Aporkodex.) Töredékes bibliafordítások találhatóak még a Festetich-kodexben (1493. körül), Döbrentei-kodexben (1508.) és Cseh-kodexben (1513.) Körülbelül hét kodex van tehát, amely töredékes bibliafordítást tartalmaz a reformáció előtti időből. Valószínű, hogy több is volt, de azok elvesztek.

Hogyan keletkeztek a különböző nem kat. felekezetek? Erre a kérdésre a most megjelent máriapócsi imakönyvben a következő választ olvashatjuk: Négyszáz évvel ezelőtt egyes nem róm. kat. papok felláztak a kat. egyház tanítása ellen és új vallást alapítottak. Így jött létre a kálvinista vallás, amit Kálvin János vérengző természetű civil ur alapított.

Karai Sándor alapítvány. A nemrég elhunyt debreczeni kollégiumi igazgató emlékének megörökítésére tisztelői alapítványt létesítenek, mely már eddig is szép összeget ért el. Adományokat Jakucs István c. koll. igazgató fogad el.

M. st. Oficiului Parochial Reformat
Jud. P. Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadhatók el.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Lei
21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három színnel nyomva 2.50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép
Konfirmációi Emléklappal
II-ik kiadás 10.— Lei. — Beszerezhető a

Kálvin könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar No. 14.

Legalább 10 drb rendelésnél 10% árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen elfér.

Harmoniumok

minden nagyságban, elsőrendű kivitelben állandóan raktáron.
Képes árjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Új orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz. - Szolid árak.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.</p>	 	<p>Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.</p>
--	--	--

Esperesi székfoglaló beszéd.

Irta és a baia-mare-i református egyházmegye 1936 április hó 28-án tartott közgyűlésén elmondta: BOROS JENŐ esperes.

Nagyságos Gondnok úr! Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! Szeretve tisztelt kedves vendégeink: Legelőször is hálásan köszönöm azokat a szép és meleg üdvözlő szavakat, melyekben a Gondnok úr jókívánságait tolmácsolta esperessé történt megválasztásom alkalmából. Ugyancsak köszönöm azt a bizalmat, mellyel egyházmegyénk gyülekezetei kitüntettek, mikor több szolgálatra, az esperesi tisztség viselésére elhívtak. És hálás szívvvel mondok köszönetet kedves vendégeinknek, ezek között is első helyen egyházkerületünk fejének, a Főtiszteletű és Méltóságos Püspök urnak és a hatóság képviselőinek, akik becses megjelenésükkel ezt a mostani alkalmat nemcsak reám, de mindnyájunkra nézve ünnepélyesebbé és feledhetetlenné tették.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Mikor ez ünnepélyes órában itt állok önök előtt és rágondolok arra a súlyos felelősségre és sok-sok feladatra, melyeknek viselésére és teljesítésére esküvéssel is vállalkoztam, akkor szinte megremegek, erőim fogyatékoságát érezve s aggódva teszem fel a kérdést: vajjon egy népes, nagy gyülekezet vezetésének sok gondja és munkája mellett, el tudom-e végezni a reámbizottakat úgy, amint azt az Isten törvénye és az anyaszentegyház érdeke kívánják, amint azt egyházmegyénk gyülekezetei tőlem elvárják és amint azt elvégezni magam is óhajtanám és szeretném.

Am, amint életemnek minden aggodalmas óráján ott éreztem magam mellett az Istent, — akinek és aki által mindenképpen lehetségesek, — úgy most is hallani vélem az Ő szavát, mellyel egykor szolgáját bátorította: »Ne félj, mert én veled vagyok; ne csüggedj, mert én vagyok Istened; megerősítelek, sőt megsegítelek és igazságom jobbával támogatlak.« (Ézsaiás XLl. r. 10. v.) »Elég neked

az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által végeztetik el.« (2. Kor. XII. r. 7. v.) És e szavak hallatára oszlik félelmem, aggodalmam és vállalom bátran a munkát, bizva az Isten megsegítő erejében és kegyelmében. S bátorságomat csak növeli az, hogy olyan ember nyomába lépek az esperesi tisztt viselésében, aki több, mint 3 évtizedes szolgálatával egyenesen példát adott arra, hogyan kell a több munkát kitartással végezni, hogyan kell az egyházmegye hajóját a legnehezebb viszonyok között is biztos kézzel kormányozni s hogyan kell az anyaszentegyház érdekét támadással szemben védeni és oltalmazni.

De jól tudom, hogy önök most tulajdonképpen a programmot óhajtják hallani. Azt, hogy esperesi minőségemben minő célokért és milyen módon szándékozom munkálkodni. Ezt a programmot röviden a következőkben bátorkodom kifejteni.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Én, mint esperes is, elsősorban igehirdető akarok lenni, mert vallom a nagy reformátorral, Kálvin Jánossal együtt, hogy nekünk lekipásztoroknak, mint az anyaszentegyház elhívott szolgálóinak, legelső és legszentebb kötelességünk az Isten titkainak kutatása, az Ő akaratának megismerése és közlése az emberekkel, egyszóval: az Isten igéjének hirdetése. Ha valamikor szükség volt erre, úgy ma százszorosan szükséges ez, mert ma a hitetlenség és gyűlölet munkája nyomán a nyomoruság árvizei már teljes elborítással fenyegetik a világot, miért is a jobb és nemesebb lelkek egyenesen sóvárognak egy szebb, tisztább, nyugodtabb és boldogabb élet után, amelyhez az utat legbiztosabban az Isten igéjének lámpásával lehet megmutatni. Ezzel a lámpással akarok én világítani. Az Isten igéjének prédikálásával akarom a hit, reménység és szeretet isteni érzését az emberi szivekbe plántálni és ott megerősíteni, mert a boldogság elnyerésének, illetve a mai ember megtartásának is ezek az egyedüli biztosítékai. Az apostol is ezt mondja: »Minden, aki segítségül hívja az Ur nevét, megtartatik. Ám, mimódon hívják segítségül azt, akiben nem hisznek? Mimódon hisznek pedig abban, aki felől nem hallottak? Mimódon hallanak pedig prédikáló nélkül? . . . A hit hallásból van, a hallás pedig Isten igéje által!« (Róm. X. r. 13, 14, 17. v.)

Ezért akarom én nemcsak a saját gyülekezetemben, de az egyházmegye gyülekezeteiben is az Isten igéjét hirdetni, mikor csak erre mód és alkalom nyílik, hogy ezen az uton öntsek hitet az emberekbe. Olyan hitet, melynek birtokában nem csüggednek el semmi sors alatt s amely természetesen termi meg a szeretet áldott gyümölcseit. És hirdetem az evangéliumot, amely Istennek hatalma minden hívőnek idvességére.« (Róm. I. r. 16. v.), vagyis prédikálom

azt az örömhirt, hogy a Krisztus által a mai ember számára is van megváltás a bűnöktől és az Ő követése által mindenki megnyerheti a boldog életet.

S az ige hirdetése mellett munkáikodni akarok azon, hogy az ige életté, cselekedetté váljék az emberekben és az emberek által, mert szerintem minden igehirdetés annyit ér, amennyi nemes szándék, jócselekedet és istenes élet fakad a nyomában. Hogy pedig ezt minél eredményesebben tehessem, szilárd akarattal törekedni fogok arra, hogy már az iskolában olyan szellemben neveltessenek gyermekeink, hogy azok fogékonyak legyenek az ige hallgatására és befogadására. Miért is gondoskodásomnak egyik főtárgyát fogja mindig képezni református iskoláinknak a megtartása és támogatása, mert nyíltan vallott meggyőződésem az, hogy öntudatos, élő hitű és szerető szívű emberekké legbiztosabban a saját hitvallásos iskoláinkban nevelhetjük gyermekeinket, azokban az iskolákban, melyek az ismeretek közlése mellett mindig különös gondot fordítottak a jellemképzésre, illetve a karakterek nevelésére is. Mivel pedig egy egészséges társadalomnak nemcsak képzett, de egyszersmind jellemes emberekre van szüksége, ezért vagyok én százszázalékos híve a felekezeti oktatásnak. Tudom, hogy iskoláinknak a fenntartása óriási terhet jelent egyháztagjainkra. De ezt a terhet nekünk örömmel és zugolódás nélkül kell hordoznunk, mert gyermekeink jobb jövőjét, valamint anyaszentegyházunk és fajunk megmaradását ezen az uton biztosíthatjuk a legjobban.

Ugyancsak szent kötelességemnek fogom ismerni azt is, hogy munkáljam egyházunk szociális intézményeinek a megépítését. Ezen a téren, — be kell ismernünk, — sok mulasztás terhel bennünket. Mert ha itt-ott van is már egy-egy szegényházunk, árvaházunk, kórházunk, de ezek még korántsem elégségesek ahhoz, hogy az e téren reánk váró feladatokat elvégezzék. Fokozott munkába kell azért ezen a téren is kezdenünk, hogy mulasztásainkat pótoljuk, amíg nem késő, nehogy ezek miatt még nagyobb veszteségek ériék egyházunkat. A magyarországi református egyházban a Szeretetszövetség vette kezébe ezt a munkát s már eddig is csodálatos eredményeket ért el. Mi ugyan nem remélhetünk ugyanilyen fényes eredményt, mert sokkal nehezebb viszonyok között élünk. De viszont éppen ezért kell éreznünk azt, hogy minálunk még nagyobb szükség van erre a munkára, mert itt még több a támogatásra szoruló szegény, az elhagyott árva és még több az állástalan, kenyéرنélküli ember, aki mind várja az anyaszentegyház s ezen keresztül a hittestvérek támogatását. Boldog lennék, ha ennek a munkának legalább is a megkezdése a mi egyházmegyénkből indulna ki.

És szándékosan hagytam utóljára azt, aminek a felemlítését sokan talán első helyen várták tőlem, hogy tudnillik, mint esperes vigyázó és kormányzó akarok lenni az egyházmegyében, hogy itt mindenkinek ékesen és jó renddel folyjanak. Vigyázni akarok arra, hogy az egyes gyülekezeteknek szellemi és anyagi vezetése a törvényes kívánalmaknak megfelelőleg történjék és hogy mindenki lelkiismeretesen teljesítse a kötelességét. S ha talán valahol, vagy valakinél hanyagságot, rendetlenséget, vagy helytelen vezetést tapasztalok, ott nem fogok késni az intellemmel, az utbaigazitással, a tanáccsal, csakhogy a kényelmeskedőt munkára, a rendetlent és eltévedtet pedig a helyes irányba visszavezessem. Általában tisztetek ezt a részét nem parancsnokként, rideg katona módjára, hanem pásztorként akarom betölteni, aki ha olykor-olykor rásujt is botjával egy-egy eltévedt bárányára, ezt sohasem azért teszi, hogy büntessen, vagy fájdalmat okozzon, hanem pusztán csak azért, hogy az elmaradt, vagy eltévedt bárányt visszaterelje a nyájba, a jó utra.

Mindezeket a célokat és kötelességeket pedig hűséggel és becsületesen akarom elérni és végezni. Szemem előtt tartom mindig a legnagyobb apostolnak, Pálnak a kívánalmát, melyet a sáfárokkal, vagyis az Isten szolgálóival szemben felállított, mikor ezt írta: »a sáfároknak pedig ez kívánatik meg, hogy mindenik hívnek találtassék!« (I. Kor. IV. r., 2. v.) És ugyancsak kötelező parancsnak tekintem magamranézve az Ő intelmét, melyet tanítványához, Timótheushoz intézett emé szavakban: »Igyekezéssel, hogy Isten előtt becsületesen megállj, mint olyan munkás, aki szégyent nem vall!« (2. Timót. II. r., 15. v.)

Igen, hűséggel és becsületesen akarok munkálkodni, de nem ezért, hogy az emberek elismerését és dicséretét megnyerjem, hanem azért, hogy a köz javát és az Isten dicsőségét szolgáljam, hogy bármikor hív számadásra, ő előtte szégyenkezés nélkül megállhassak. De amikor ezt teszem, ugyanakkor hűséget és becsületet munkát kérek és kívánok az én szolgatársaimtól, lelkipásztor- és tanító testvéreimtől, a gondnokoktól és presbiterektől. Olyan munkát, amely nemcsak a statisztika és a kirakat számára való, hanem amelynek hajtóereje a lélek és amelynek eredményei a buzgó hitéletben, a telt templomokban, áldozatkészségben és az egyház külső épülésében is meglátszanak.

Mélyen tisztelt Közgyűlés! Nemrégiben egyházunknak egyik kiváló férfia ezeket mondta: »Mi maroknyi magyarság és még kevesebb protestánság csak úgy fogunk megállani helyünkön, ha egy ember két ember helyett dolgozik és ugyanakkor csak egy fél ember igényével él.« (Tasnádi Nagy András.) A viszonyok helyes meg-

ismeréséből fakadt megállapítás és tanács ez, amelyet megszívlelnⁱ mindnyájunknak kötelességünk. De én ezeknek elfogadása mellett is szükségesnek tartom kihangsúlyozni azt, hogy ha felére szállítjuk is életigényünket, annyit jogos önérzettel kérhetünk és elvárhatunk, hogy legalább a létminimumot mindenik gyülekezet biztosítsa az ő szolgálóinak, mert eredményes munkát csakis olyan emberektől várhatunk és követelhetünk, akik minden idejüket és erejüket az anyaszentegyház építésére fordíthatják, akiknél az idő és erő nagy részét nem köti le és nem öröli fel a kenyérgond.

Imé mélyen tisztelt Közgyűlés, ez az én esperesi programom, amelyet Isten segítségével megvalósítani szeretnék. Kérem ehhez legelőször is minden szépért és jóért lelkesedő és önzetlenül munkálkodó Gondnok urnak, valamint a tanácsbírói és tisztviselői karnak s közgyűlésünk minden egyes tagjának megértő támogatását. Abban a reménységben, hogy ez a támogatás nem fog elmaradni, ajánlom fel szolgálatomat az egyházmegyének, azzal az imádságos óhajtással: Bárcsak ne szégyenítene meg az Isten engem köztetek, sőt inkább méltatna és segítene arra, hogy az én munkám és szolgálatom legyen az anyaszentegyház javára és az Isten dicsőségére való! Ámen.

Legaktuálisabb feladatok az ifjusági munkában.

(Folytatás.)

Az ifj. munkások alaposabb kiképzése érdekében a mi egyházkerületünk ifj. vezetői között nagyon életrevaló eszme vetődött fel. Az eszme a következő. Az ifj. munka részére alkalmas helyen ingatlant szerezni. A vásárlásnál elsősorban tekintetbe jönné, hogy folyó, vagy más fürdésre alkalmas víz mellett, kirándulásra alkalmas helyhez, erdőhöz, hegyhez közel, ne város, vagy annak közelében, hanem távolabb attól, de könnyen megközelíthető, lehetőleg a kerület középpontjában fekvő helyen légyen. E hely állandó konferenciázó helye lenne az ifjuságnak. Itt rendeznék meg az ifj. gondozására a tanfolyamokat. Később ez az elgondolás azzal bővült ki, hogy e helyen egy kisebb gazdasági iskolát is létesítenének. E gazdasági iskola valóságos ifj. vezetőképző iskola is lenne egyben, ahol az ifjak két-három év leforgása alatt bevezetést nyernének azokba az ismeretekbe, amikkel egy jó ifj. vezetőnek rendelkeznie kell. Szórványok, vagy kisebb ifj. munkásokban szükölködő gyülekezetek jobb módu gazdalfjait vennék fel elsősorban a Képzőotthonba. Ezzel az volna a cél, hogy olyan gyülekezetek számára, ahol egy-

általán nincs vezető (szórvány), lelki vezetőket neveljünk. Azért gondolunk jobb módu gazdaijakra, mert — tekintettel az egyház sulyos anyagi helyzetére és még kilátástalanabb jövődjére — az egyházra nem támaszkodó, anyagi tekintetben független lelki munkások csak ilyenek közül kerülhetnek ki. Eldugott, nehezen megközelíthető szórványgyülekezetekben valóságos lelkipásztori munkakört töltenének be. Egy ilyen, anyagilag független és lelkileg képzett ifj. munkás nagyobb hasznára tudna lenni az egyháznak, mint sok lelkész. Az erdélyi egyházkerület combordi gazdasági iskolája kitünő és áldott eszközzé lehet egy ilyen munka számára.

Egy ilyen Otthon különben nagyszerű lehetőséget nyujtana a konferenciai közösség munkaközösséggé, munkatáborra való átalakulására. A munkatáborok különben a közösségi tudat legjobb munkálói. Épen ezért a munkatáborok fontosságát nem lehet eléggé kiemelni. A svájci I.K.E. Ferienlagerek t. k. munkatáborok. Néhány hónapig magam is vezetője voltam a vinelci Ferienlagernek, amely idő alatt bőven volt alkalmam meggyőződni a munkatáborok közösségi tudatot mélyítő és ápoló, nagy hatásáról. A mi ifjuságunk oly annyira szűk közösségi tudata bámulatosan kibővülne, meggazdagodna a svájci Ferienlagerekhez hasonló munkatáborok bevezetése által.

Az annyira fontos közösségi tudat fejlesztésére nagy szolgálatot tennének még a munkatáborok mellett az olyan gazdasági és ipari vándortanfolyamok, amelyek evangéliumi lelkületű, nevelés tudományában jártas férfiak és nők vezetése alatt állanak. Ilyen tanfolyamok lányok részére: szabászati, kézimunka, főző, háztartási tanfolyamok; ifjak részére: gyümölcsészeti, méhészeti, kosárfonási stb. tanfolyamok. E tanfolyamok nagyszerű alkalmat nyujtanának a tanfolyamot vezető tanítónak az ifjuság nevelésére. Az apácák vidékenként rendezett szabászati tanfolyamaik oly erős vallásos hatást fejtenek ki még a mi leányainkra is, hogy nem egy református leány az itt nyert vallásos hatás következtében hagyta el már református egyházát. E tanfolyamokkal egyben kitünő alkalom is adódna ifjusági vezetők képzésére. A tanfolyamvezető egyben vezetőképző is lenne.

3. Nem utolsó feladat az ifjuság gondozására nézve a személyi pásztoráció intenzívebb bevezetése. Nemcsak a gyülekezeti, hanem az ifjusági munkának is ez az alapja. Eredményes egyesületi munka csak e személyi pásztoráció fundamentumán képzelhető el. Az ifj. munka homokra épült ház e nélkül. Az ifj. munka számára a személyi pásztoráció a köszikla.

A személyi pásztoráció olyan munka, amely végezhető min-

denkor és mindenütt. Konferenciákon, egyesületeken belül éskívül, vagyis alkalmas és alkalmatlan időben.

A svájci I. K. E. Ferienlager a személyi pásztoráció végzésére minden 50—60 résztvevő mellé 4—5 vezetőt rendel. Minden vezetőnek meg van a maga kis csoportja. Egy csoportban 10—15 tagnál nem lehet több. A vezető köteles felhasználni minden alkalmat (játék, kirándulás, séta, munka) a személyi pásztoráció végzésére. A konferenciái tömegevangélizációt így váltja fel náluk a személyi pásztoráció. Az eredmény meglepő. Bár igaz meg van az a hátránya, hogy a munka eredménye teljesen a személyi pásztorációt végző munkás személyi adottságaitól van függővé téve.

A személyi pásztorációt konferenciáinkon csak akkor vezethetjük be, ha van elegendő és jó ifj. vezető. Gyülekezetem mindkét nemű ifj. egyesületeiben, — kiváltképp a legények között — munkám eredménye csaknem teljesen attól függ, hogy a személyi pásztorációt mennyire végzem közöttük. A legények műkedvelősi, bálrendezési vagy más ehhez hasonló kilengései ellen a legjobb orvosság a személyi pásztoráció.

Folyt. köv.

Önművelés.

Talán egyetlenegy pálya sem követeli meg oly nagy mértékben a korral való együtthaladást, vagyis az önművelést, mint a tanítói pálya. A hivatásos tanító működésének a határát nem zárja be az iskola négy fala; az ő működési köre gyülekezetének minden egyes tagját magában foglalja. A lelkész mellett a tanító a haladásnak az a szerve, melyen keresztül a gyülekezet, a nép mégkapja a maga szellemi táplálékát.

A nép jövőjére, a mindennapi élettel való megbirkózására nem közömbös, hogy a tagok a haladás üteme arányában megkapják-e a maguk szellemi táplálékukat s ebben a folyton komplikálódó élettel folytatott küzdelmük nélkülözhetetlen fegyverét. A szellemi vezetők maradisága rányomja az egész gyülekezetre a maga félreismerhetetlen bélyegét, amely a tagok tehetetlenségében, anyagi és szellemi szegénységében jut kifejezésre.

A tanítóképző tananyaga talán az összes iskolatípusok között a legszerencsésebben van összeállítva. A hangsúly nem az elvont elméleteken, hanem a gyakorlati ismereteken van s így a tanítóképző megfelelő mértékben az élet iskolája. Csakhogy az évezredek alatt kitermelődött emberi kulturát lehetetlen a tanítóképző néhányéves keretébe beleszorítani. Lehetetlen az ifjút az élet útján úgy

elindítani, hogy olyan ismereteket is magával vigyen, amelyek még csak ezután fognak megszületni. Kimondhatjuk azért, hogy az iskola nem tesz, mert hiszen nem is tehet egyebet, mint hogy lerakja a különböző ismeretek fundamentumait. Kinek-kinek önmaga és hivatása iránti kötelessége, aztán hogy önmagában a kultura csarnokát fokról-fokra kiépítse.

Ennek a nagy feladatnak azonban többféle előfeltétele van. Szükséges főképpen és mindenekelőtt, hogy a tanítót a kultura s ennek a folytonos haladása érdekelje s arra ösztönözze, hogy lépést tartson vele. Éppen ilyen fontos feltétel, hogy a tanítónak meglegyenek az anyagi lehetőségei ahoz, hogy a haladásához szükséges irodalmat beszerezhesse. Nem közömbös harmadszor az sem, hogy a tanító lelkét megalázások és anyagi gondok el ne sorvasszák. Ha ez a két utóbbi feltétel hiányzik, hérosznak kell lennie a tanítónak, hogy nivón maradjon és hivatásával járó kötelességét teljesíthesse.

Sajnos, ez a két utóbbi feltétel ma a felekezeti tanítók nagy tömegénél teljesen hiányzik. A tanítósnak ma nemcsak irodalmi termékekre nem telik, hanem anyagi nyomorral küzdő lelküknek sincsen meg a nyugalma se, amely az önművelődésre okvetlenül szükséges. Ha ehhez hozzá vesszük még azt is, hogy református pedagógiai irodalmunk ezen a területen teljesen szünetel: nem hárithatjuk a tanítósnak annak az ódiumát, hogy sem önmaguk, sem pedig népek művelése terén nem tartanak lépést a folyton haladó korról.

De semmi értelme nem volna ennek az irásnak, ha csak emellett a szomorú megállapítás mellett maradna. Ezen a téren sürgősen tennünk kell valamit, mert a közönynek népünk haladása, versenyképtelen jövője adja meg az árát. Aki állami kartársaink felkészültségét lelkiismeretesen figyelemmel kíséri s észreveszi azt a napról-napra izmosodó pedagógiai irodalmat, amely állami kartársainknak rendelkezésére áll — megállapításaim igaz voltára okvetlenül rá kell eszmélnie.

Leszögezem mindenekelőtt, hogy a tanítósnak a kor színvonalára való felemelése, illetve ennek a lehetővé tétele közügy, mégpedig hitsorsosaink életképessé tételének az ügye. A tanító életnivójának a folytonos sorvadása, élet és művelődési kedvének az anyagi gondokba és megalázásokba való fullasztása, — népünk jövőtlenségében bosszulja meg magát.

Egyházi életünk jövőjének csak a minimális követelményét fektetem itt le, amelynek a figyelmen kívül hagyása rokon az öngyilkossággal.

A tanítósnak folyton rosszabbodó anyagi viszonyait nem szabad

tovább közönyös szemekkel nézni, sőt meg kell teremteni annak a feltételeit, hogy a tanító önművelődési és munkakedve el ne vesszen, mert anyagi gondjaival, a technika szárnyain száguldó kortól lemaradt, élet és munkakedvét vesztett tanítósággal jövőt kiharcoltatni egyáltalában nem lehet.

Kezdje meg minden iskola egy pedagógiai és népkönyvtárnak a megszervezését s a költségvetésbe állítson be erre a célra egy bizonyos összeget.

Nincs szomorubb látvány, mint egy testében és lelkében elparlagiasodott tanító s vele együtt sorvadó falu, melyet előbb-utóbb elnyelnek a mai élet tajtékzó hullámai. A tanító életügye hovatovább nem magánügy, hanem egyházunknak az ügye, melynek az élete a tanító életével szorosán össze van forrva.

Aki azt hiszi, hogy frázisok a fenti szavak, nézze meg egy lemaradt, elkényszeredett tanítónak a faluját, beteg testü és lelkü, siránkozó »parasztjaival« s aztán nézze meg egy, a sors jótékony fordulata folytán nivón lévő tanítónak a gyülekezetét önérzetes, jövőjében bizó tagjaival és igazat fog adni nekem.

Befejezésül még csak ennyit:

A gyülekezeteknek kezd ez lenni a jelszavuk: »Olcsó pap, vagy tanító kell nekünk.« Irtasuk ki ezt a burjánt hiveink lelki mezejéről, mert az olcsó vezetőkben a saját jövőjüket pecsételik meg.

Tóth Zsigmond.

Kerületünk harmadik fiu-konferenciája.

31 gyülekezetből 172 ifju találkozott a husvét utáni csonka héten Satmaron. A 10 lelkészjellegű vezető mellett 67 földmives, 52 iparos, kereskedő, 30 diák-fiu, 13 tanító és tisztviselő csoportosult a sáfárság kérdése köré. Sáfárság a bibliában c. előadásban Debreczeni István belm. előadó mutatta meg Isten feltétlen igényét. Az ifjak kérdései és az azokra adott válaszok mutatták, hogy az ifjak életük különböző megnyilatkozásában hogyan szeretnének sáfárkodni. Kovács Géza külm. utazótitkár: Sáfárság az életemben c. előadását gyakorlati vonatkozású megbeszélés képezte. Áldott csiraképes mag ez a konferenciáról hazatért ifjak szívében, melyből a mi sáfárkodó egyházunk mustármagját kell példázni.

A Molnár Károly: Könyv és ujságsajtónkról tartott előadását követő megbeszélésen ifjuságunk saját sajtójáért való szolgálatának kötelességét ismerte el. Ezért fokozottabban segítségére lesz a lelkész, tanító uraknak a Ref. Jövő és a Könyvbarátok kiadványainak a terjesztésében. Az ifjak saját kis házi könyvtárat létesítenek. Szük-

ségesnek látná a konferencia, hogy a Ref. Jövő a téli hónapokban minden héten megjelenjék.

Horváth Géza orvosi előadása nyomán a tiszta élet kérdései őszinte kereső lelkek számára adtak határozott evangéliumi feleletet. Nem kíváncsiskodó, vagy nagyképü, hanem mély, komoly megbeszélést lehetett tartani erről az ifjúsági sebről.

Széchenyi István életéről és munkájáról Tóth Zoltán főgimn. tanár tartott népszerű előadást.

Ligeti Imre főgimn. igazgató ismertető előadása mellett megtekintette az ifjúság a gimnázium könyvtárait, szertárait és termeit.

A szavaló-versenyen, mely előtt Tereh Géza tanár tartott bevezető előadást a szavalás művészetéről, 11 ifju vett részt.

A konferenciával egyidőben igen látogatott külmissziói kiállítás is volt a leánygimnázium rajztermében, melyen Kovács Géza utazótitkár ismertette a misszió ügyét. Nagy szolgálatot végzett a három estén tartott vetítettképes előadásával, melyen Babos Sándor mandzsuri misszionáriusunkat mutatta be a nagyközönségnek.

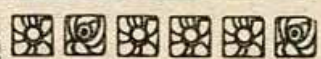
A konferencia idejére esett a konferenciát vendégül látó gyülekezet Bethlen Gábor Ifjúsági Keresztyén Egyesülete 10 éves fennállásának jubileuma. Az ez alkalomból tartott diszközgyűlésen egy alázatosan szolgáló, de áldásait a gyülekezet életében már éreztető munkára vezetői különösen az azt megindító és vezető Debreczeni István lelkészre kérték az üdvözlők Isten áldását.

A konferenciát igen szépen sikerült templomi ünnepély zárta be.

Molnár Károly.

HIREK

Az Oradea-velencei templomépítési törekvés új lendületet nyert egy 120 cm. hosszú és toronnyal együtt 150 cm. magas, remekül kidolgozott kis templom-model elkészítése által. A modelt az egyháztagek készítették, melyre 100—100 téglát jelképező 3 cm. hosszú és 1 és fél cm. széles bádoglemezeket fognak felszerelni. A lemezekre annak az adakozónak a nevét vésik be, aki 100 leivel járul hozzá a templomalap növeléséhez. Vannak 500 és 1000 leivel jelképező és arányosan nagyobb lemezek is. Hasonlóképen

1—1 ajtó, ablak, harang, toronyóra stb., részben vagy egészben elkészítésére adott összeg lefizetését jelképező plakettek is. A templom-model rendeltetésének átadása — mintegy jelképes alapköletétel — vallásos ünnepély keretében május 3-án lesz.

Az egyházkerületi Balogh Ferenc könyvtár alapját Balogh Ernő főorvos ur, édesatyja születésének 100 éves fordulójára újabb 2000 Leivel gyarapította régebbi 2000 Leis adományán felül.

Liceumunk javára, husvét II. napi perselypénzt befizettek: Mişca 120.50, Dorolţ 55, Ţipari 81, Cermeiu 30, Pâncota 65, Nădlac 50, Vama 90, Şebiş 101, Tăut 39, Timişoara 255, Amaţi 42, Semeiac 75, Otomani 75, Bodo 57, Cheţ 26, Reşiţa 88 Lei. Lezárva április 27-én.

A Pálffy-árvák javára az egyházkerületi pénztár útján befolyt összegek: Vânători 100, Ghiarac 100, Remetea 800, Bakos József Targuşor 100, Sighet 100, Tökés Gy. 100, Orth I. 100, Bödi M. 200, Lacák D. 100, Marton F. 100, Juhász A. 100, Nánássy D. 100, összesen 2000 Lei.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

1912—1936-III. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli Nl. Esperes, Lelkész, Segédlelkész és Lévíta urnak.* A kultuszminiszterium 61.328—8236—1936. sz. rendelkezése értelmében, értesitem valamennyi érdekeltet, hogy az 1936—37. költségvetési évre sem korpótlékok, sem családi pótlékok beállítása és az államsegélyeknek ez alapon való számítása nem engedélyeztetett. Ezen rendelkezés következtében tehát bár megszerezte valaki szolgálati idejének alapján újabb korpótlékhoz való jogosultságát vagy időközben családi állapotában változás állott be, ezuttal és előreláthatólag az egész költségvetési évre kiterjedőleg figyelmen kívül kellett hagyatnom. Az ez ügyben hivatalomhoz intézendő kérelmeket vagy sürgetéseket kérem tehát mellőzni, mert ezidőszerint azok megváltoztatására vonatkozólag nem áll módomban intézkedni. Oradea, 1936 április 24. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

1246—1936-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. esperesi és lelkészi hivatalnak.* Mint a bucureşti ref. lelkészi hivatal (Bucureşti II. str. Stirbey-voda No. 9.) 308—1936. sz. levelében értesít, az erdélyi ref. egyházkerület méltóságos Igazgatótanácsa megindította a »Regáti Misszió Barátai« akcióját s meghatalmazást adott arra, hogy az mindenben a »Külmisszió Barátai« mozgalmának hasonlóságára működjen. A mozgalom célja az, hogy Románia egész nyugati feléből a Kárpátokról délre és keletre kivándorolt és napjainkban is tömegesen kitelepülő magyar ref. hittestvéreink közt a lelkigondozás munkáját az eddiginél nagyobb sikerrel lehessen folytatni és oda kivándorolt testvéreinket ezáltal hitőkben megtartani.

Jóllehet ugyan, az erdélyi testvér egyházkerület részöl a mi egyházkerületünkhöz nem érkezett átírat a »Regáti Misszió Barátai« akció érdekében, de az utóbbinak nemes céljára tekintettel, ennek az akciónak a felkarolását, terjesztését és áldozatos támogatását egyházkerületünk gyülekezeteinek és az egyházközségek vezetőinek szeretetébe és pártfogásába a magam részéről is melegen ajánlom. Bővebb felvilágosításért az érdeklődők sziveskedjenek a bucureşti ref. lelkészi hivatalhoz (a fent megadott címre) fordulni. Oradea, 1936 április 29. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, püspök.

M. st. Oficiului Parochial Reformat

Jud. Bihor

Tinca

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

Konfirmációi emléklap

17×21 centiméter méretben, kék színnyomással, csinos kivitelben 1.— Lei

21×34 cm. méretben, *nagyon szép kivitelű*, három szinnel nyomva 2.50 Lei

Konfirmációi emlékkönyv

diszes címlapu, több mint két iv terjedelmű füzet finom papíron, nagyon szép

Konfirmációi Emléklappal

II-ik kiadás 10.— Lei. — Beszerezhető a

Kálvin könyvnyomdában

Oradea, Strada Aurel Lazar No. 14.

Legalább 10 drb rendelésnél 10 % árengedményt adunk. A szállítás utánvétellel történik. **A pénz előzetes beküldése mellett frankó szállítás.** A rendelés az utalvány-szelvényen ellen.

Harmoniumok

minden nagyságban, elsőrendű kivitelben állandóan raktáron.

Képes árjegyzéket díjmentesen szívesen küldök.

Uj orgonák építését

ugyszintén orgonák szakszerű javítását mindenkor elvállalom.

Kecskés Ferenc Timișoara circ. IV. Strada Gorové 11. sz. - Szolid árak.

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.		Előfizelési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.
---	---	---

Egyházmegyei közgyűlések.

A baia-marei egyházmegye közgyűlése.

Mintha a szép tavaszi természet is mosolygóbb ünneplőbe öltözött volna az egyházmegye ápr. 28-án megtartott közgyűlésének napjára, amely egész lefolyásában felejthetetlen drága alkalom volt. Két kimagasló esemény tette ünnepivé e közgyűlést: Boros Jenő esperessé történt beigtatása és Széll György lemondott nagynevű esperes bucsuztatása s kapcsolatosan arcképének leleplezése.

A leányiskola tornacsarnoka zsufolásig megtelt a közelből, távolból összesereglett ünneplő közönséggel, amelynek soraiban ott láttuk nemcsak a közgyűlés alkotó tagjait, hanem egyházkerületünk vezető reprezentásait: Sulyok István szeretett püspökünket, Csernák Béla főjegyzőt; aztán a városi hatóság kiküldöttjét s a különböző egyházi és társadalmi alakulatok képviselőit felekezeti és faji megkülönböztetés nélkül.

A XC-ik zsoltár közös eléneklése után Széll György bucsuzó esperes imája szárnyaltatta a lelkeket az eget Urához, melyet dr Bösörményi Emil egyházmegyei gondnok tartalmas megnyitó beszéde követett.

A megnyitásra tartozó formalitások elvégzésével s az esperesválasztás jegyzőkönyvének felolvasása után küldöttség hívta meg az új esperest a közgyűlés elé. Gondnoki felszólításra Boros Jenő hajlandóságát nyilatkoztatta ki az esperesi tisztség elvállalására s letévén a hivatali esküt, az egyházépítés minden ágát felölelő hatalmas székfoglaló beszédét tartotta meg. Utána az üdvözlések egész sora következett. Magoss Ferenc tanácsbíró a lelkésztestvérek, Sulyok István püspök — Széll György volt esperes kiváló érdemeinek méltatása mellett — az egyházkerület, dr Farkas Antal a világi tanácsbírók, Ligeti Imre főgimnáziumi igazgató a tanárok és helyi oktatók, Szőke József ambudi tanító az egyházmegyei tanítóság, Fehér

Bertalan oari lelkész az új esperes szülőfaluja, Ursu Ioan alpolgármester a város, Gönczi Sándor cseri esperes egyházmegyéje, Kanizsai Jenőné az egyházmegyei Nőszövetség, Uray Jenőné a Lorántfy Zsuzsanna Nőegylet, a beteg Uray Jenő főgondnok helyett dr. Tereh Géza a satmari egyház, dr. Tóth János a Polgári Társaság és Daloskerület, dr. Láng Ferenc a Jótékony Nőegylet, Reizinger Sándorné a katolikus Karitás köszöntését és jókívánatait tolmácsolták, miközben a Lorántfy Nőegylet 15.000 Lei alapítványt tett árvaház létesítése céljára, mely összeget az új esperes 5.000 Lejel kerekített ki. A bihori, salontai és a bánási egyházmegyék levelében és táviratban kifejezett üdvözléseinek felolvasása után Boros Jenő nagyhatású válasszal felelt, megköszönve minden részre a tiszteletadást.

Fokozta az ünnepi hatást Széll György volt esperes arcképének ezután következő leleplezése. A bucsuzás és méltatás költői lendületű szavaival dr. Nagy Sándor világi tanácsbíró rázta meg mélyen a hallgatóságot, majd a Zolnai Géza festőművész által készített és kitűnően sikerült portré bemutatása után az ünnepelt ősz Vezér, Széll György mondotta el könnyeket kiváltó, sok tapsal és éljenzéssel honorált beszédét.

A tárgysorozat többi számának letárgyalását az idő előhaladása miatt — tekintettel a közebédre — meg kellett szakítani és délutánra halasztani. Elintézést nyertek azok a szokásos ügyek, amelyek a kerülettől, egyházközségektől és bizottságoktól kerültek a közgyűlés elé.

A közebéd, amelyet házi előállításban a Lorántfy Egyesület adott, ritkán látott nagy népességével (300 résztvevővel) valóban impozáns méretű volt. Itt a pohárköszöntők hosszú sorban keltek nemes versenyre, kiegészítve a satmari egyházi dalárda énekszámaival is, amelyek mind a nap jelentőségéről szóltak és az ünnepeket éltették.

Délután a közgyűlés végeztével előbb bírósági ülés volt néhány ügy elintézésével,

Azután a Lorántfy Zsuzsanna Egyesület rendezésében műsoros istentisztelet folyt le a templomban hatalmas közönség részvételével. Itt a gyülekezeti ének keretében Debreczeni István lelkész mondott gyönyörű alkalmi imádságot. A fiú- és leánygimnázium énekkara pedig Méhul: Ünnepi köszöntőjét énekelte nagy tetszés mellett Hoffmann Ferenc karnagy mesteri vezényletével. Az Igét Papp József sigethi lelkész hirdette a 148. zsoltár 12—13. versei alapján az Istent dicsérő ifjakról és vénokről, alkalomszerű, gazdag tartalommal, bensőségesen és mélyen meggyőző erővel. Különösen

elragadó volt Váradyné Lénárd Margit énekszámá. A Lorántfy Vegyeskar Csecskedy Károly karnagy vezénylese mellett előadott énekszámá tökéletes és szép teljesítmény volt, amelyet csak ritkán van alkalom hallani. Ugy az énekkar, mint vezetője minden dicséretet megérdemelnek. Erősen megindító prédikáció számba ment Szabados Árpád művészi szavallata.

Általában úgy a közgyűlés, mint a nap többi programja magasztosan felemelő és maradandó hatást biztosító ünnepség volt. Térjen belőle az ünnepeltekre áldás, Isten nevére dicsőség. L. S.

A bánsági egyházmegye lelkeszértekezlete és közgyűlése

Lugojon tartatott f. évi április 28-án. Miután lelkeszi karunk megértette, hogy a Lelekészegyesület a célnak a nagy többség véleménye szerint, megfelelőbb keretei között nem működhet, megalakította az Egyházmegyei Lelekész Értekezletét. Elnök Keresztes József, alelnök Strelecky Sándor, titkár Orth Imre, pénztáros Elekes Gyula, könyvtáros Nits István, ellenőr Bokor Sándor lelkeszek lettek egyhangú választás alapján. Az értekezlet első határozata tiltakozás volt az államsegélynél lelkeszi karunkat ért újabb sérelem ellen. Komolyan foglalkoztunk azzal a kérdéssel, nem volna-e tényleg helyesebb egy újabb közbenjárás sikertelensége esetén visszautasítani azt és a legsúlyosabb nélkülözést vállalni.

Az egyházmegyei közgyűlést ének, bibliaolvasás és imádság után Bálint Miklós főgondnok nyitotta meg, nagy vonásokban ecsetelve azt a szomorú képet, melyet aztán Nemes Elemér esperes részleteiben is a legfájóbb pontokat is felfedve mutatott be egyházmegyénk állapotáról szóló évi jelentésében. Mintha a gyűlölködésnek és civakodásnak alvilági furiai szabadultak volna reá egyházmegyénkire, egymást érték hivatalában a panaszkodó, vagy vádaskodó küldöttségek, nem szólva a felterjesztések légióiról, melyek mind békétlenséget, civakodást és gyűlölködést jelentettek. Az írott szó nem használván, személyesen is több ízben szállott ki a leghangosabban csatázó gyülekezetekbe s bár személyes megjelenésével sikerült a rendet helyreállítani, nem biztos benne, hogy a gyűlölködők földalatti munkája újra fel nem robbantja a békességet. Valóban szükség van — 12-ik órában vagyunk — az egyházfegyelemre. Keresztes József resitai lelkesz és Izsák Károly lugoji főgondnok, egyházmegyei tanácsbíró tisztét a közgyűlés tudomásul vette. Streleczy Sándor szomorú statisztikát rajzolt az egyházmegyei belmissziói szervekről s még szomorubbát a bennök folyó

életről. De legszomorubb az volt, hogy tantestület milyen kevés helyen veszi ki részét ebből az áldott munkából. Prófétai lélekkel öntött új lelkesedést egyházmegyénknek a belmisszió mezején fáradni látszó hivatalosainak szívébe és hívta segítségül a tanító testvéreket. Az ezeket legközelebb érdeklő ügyeket a tanügyi előadó terjesztette a gyűlés elé, mely tudomásul vette az egyházmegyei tanítóértekezlet megalakulását Zöld Zoltán igazgató elnökkel az élén. Kerületi gyűlés Elnökségéhez felterjesztéssel él a tanítói nyugdíj kérdésének tárgysorozatra tüzése érdekében. Szükségesnek ítélte az I. oszt. beszéd-értelem gyakorlati vezérkönyv kiadását stb. Az egyházmegyei tanács javasolt szabályrendeletét közgyűlés Balogh Gyula tanácsbíró ismertetése után teljes egészében elfogadta s ennek alapján az egyházmegyei tanácsot meg is alakította. Az anyagi ügyek nagy részét Bokor Sándor az új egyházmegyei számvevő terjesztette a gyűlés elé a számadások és költségvetések jóváhagyását a bánási körökben eddig nem a legteljesebb szigorral vett törvényes formák betartásához kötve. Síta Elena hovatarozandóságának ügye véleménykülönbségre adott alkalmat, hogy a szeretet egy utolsó lehetőséget találjon e buzgó, de nyelvünket nem értő gyülekezetnek körünkben való megtarthatóságára.

Általános felháborodással vette közgyűlés tudomásul az egyházmegye egyik tanítójának ellenszegülését a díjlevelek záradékolása ügyében hozott egyházkerületi rendelet végrehajtásában, mivel a záradékolást azzal az indokkal tagadta meg, hogy egyházunknak jelenleg jogérvényes törvényei nincsenek. (Valószínűleg dr Soós István kerületi főjegyző hivatalos lapunkban a zsinat munkálatait sürgető ismert cikkének hatása.) Az esperesi felszólítás után is ellenkező tanító ellen közgyűlés fegyelmi eljárást indított. A 46. pontból álló tárgysorozat közel 3 órakor ért véget, amikor is a lugoji egyház látta vendégül az alkotó tagokat. E szép és követésreméltó cselekedetében példakép járt az egyházközség lekipásztora, Nemes Elemér esperes és felesége.

Orth Imre.

Legaktuálisabb feladatok az ifjusági munkában.

(Folytatás és vége.)

4. Az ifjusági munka érdekében, amíg sikerül elegendő számu, megfelelő képesítésű munkásokat nevelni, a hiányon könnyen lehetne segíteni az u. n. ifjusági missziói hetek tartásával. Evégből a kerületek központi ifjusági vezetőségének meg kellene szervezni egyházmegyénként az ifjusági missziói munkáscsoportokat. Egy-egy

egyházmegye területére elegendő volna öt-hat, ifjuság gondozásában nagyobb jártassággal rendelkező munkás. Az ifjusági missziói csoportok felosztanak maguk között az egyházmegye egyházközségeit és alkalmas időben meglátogatnák azokat. A látogatás legmegfelelőbb szaka az őszi és téli évszak. A látogatás gyülekezetenként egy-egy hetet venne igénybe. Egy hét leforgása alatt lehetne időt szakítani az egyesületi evangélizálás mellett a személyi pásztorációra is. Emellett a gyülekezet kötelezett ifj. munkásait, valamint az érdeklődőket bevezetné az ifjuság gondozásának tudományába. Különösen ott tenne nagy szolgálatot az ifjuság ilyen uton való gondozása, ahol már megszűnt vagy még haldoklik az ifjusági munka. A megszűnt egyesületi ifjusági élet eredményes újra feltámasztása a legkönnyebben ilyen uton érhető el. A már haldokló egyesületi munka továbblandítására szintén ez tehet a legtöbbet. Sőt a munkálkodó ifj. egyesület továbbépítésére is ez a legáldásosabb eszköz.

Az ifj. utazótitkári állások megszervezésével az egyházkerületek az ifjuság ilyen módon való gondozására már megtették a kezdeményező lépést. De egy-két ember kevés ehhez a munkához. Egy-két nap szintén nagyon kevés az ifjusági egyesületi munka megszervezésére és továbblandítására. A gyülekezetek évekig várhatnak, amíg az ifjusági utazótitkár elvetődik ifjuságához. Az eredményes ifj. munka érdekében legalább is annyi ifju munkást kellene beállítani, amennyi az egyházmegyék száma. Ha látják a szükségletet az egyházkerületek, akkor miért nem pótolják? . . . . Akik ismerik az egyház anyagi helyzetét, azok tudják, mi az ok. Bizony szegények vagyunk, nagyon szegények. Még arra sincs megfelelő anyagi alap, amibe a mostani utazótitkárok fenntartása kerül. Az ifjuság gondozása érdekében épen ezért feltétlen szükséges az ifjusági missziói munkáscsoportok fentebb említett módon való munkába állítása.

5. Az ifj. munka előmenetele érdekében akár bevezetik, akár nem, az egyházmegyék évenként a belmissziós hetek tartását, addig is az ifjusági gondozók mostani vezetősége kitűnő szolgálatot tenne a munkának azzal, ha egy teljesen kidolgozott programot adna ki előre, amely akár egy évi anyagot is magában foglalna. A Bibliai vezérfonal, Zengjen hálaének, Játékok könyve, Szavalókönyv még nem ad elég anyagot az ifj. munkás kezébe. Ifjuságunk kulturális és szociális nevelése más olyan könyvek kiadását is sürgetik, amelyek ilyen tekintetben szolgáltatnák az anyagot. Szindarabok, monológok, dialógok, versek, szociális ismereteket nyújtó cikkek mind olyan eszközök az ifjuság gondozásában, amik nem becsülendők kevesebbre, mint a lelki nevelést szolgáló könyvek.

Egy ilyen anyaggyűjteménynek a hiánya nagy kárára van az ifjúsági munkának. Egyfelől, mert ezek hiányában az ifjúság kulturális és szociális nevelése elmarad, másfelől, ha végeztetik is, az eredményt károsan befolyásoló eszközökkel végeztetik. Csapnivaló rossz szindarabok, vallásos émelygések, társadalmi ismertetések kerülnek előadásra, amelyek nemhogy építenének, hanem még lerontják a meglevőket is. Egy szindarab, vers stb. gyakran lelkileg is nagyobb hatással van az ifjúságra, mint a bibliaóra. A nevelés ilyen eszközeinek jó megválasztása és felhasználása nem kis jelentőségű az ifjúsági munkában.

A szociális ismeretek adásában sem állunk másképp. Anyag ezen a téren sem áll az ifjú munkás rendelkezésére. A mai, kommunista eszmékkal, vallásellenes áramlatokkal telített világban az ifjúság fogékony lelke nagyon ki van téve a fertőzésnek. Ha az ifj. vezető nem vigyáz eléggé a reábizott nyájra, könnyen épen benne fedezik fel a legnagyobb ellenséget. Szerintünk mindig jobb, ha a vezető ismerteti meg az ifjakat ezekkel az eszmeáramlatokkal, mint a kommunista agitátor.

Bár az ifj. egyesületekben előadásra alkalmas kisebb szindarabok, monológok, versek, szociális ismertetések könyvalakban való kiadása sokféle akadályokba ütközik, mégse szabad ezeknek közlésétől — valamilyen formában — visszariadni. Mindkét kerület ifj. vezetősége nagy szolgálatot tenne az ifj. munkának, ha összegyűjtené, lelitografálná, hónaponként minden ifj. egyesülethez eljuttatná azokat az előadásra alkalmas, megválogatott szindarabokat, verseket, értekezéseket stb., amelyeket megfelelő eszközöknek ítél az ifjúság nevelésére.

Ezzel azoknak a legidőszerűbb és legsürgősebb feladatoknak felsorolását, amelyek sajátos helyzetünkben az ifjúság gondozására nézve tekintetbe jöhetnének — lezárjuk, mert jól tudjuk, hogy az eddig felsoroltak valóraváltása is olyan óriási feladat, ami csaknem minden erőnket és időnket igénybe veszi.

Sass Kálmán.

Korszerű pedagógiai követelmények.

Az alábbiakban adni fogjuk, milyennek kell lennie az iskola külső és belső képének, a módszernek, a gyermekekkel való bánásmódnak, ha a hatóság követelményeinek eleget akarunk tenni s egy egészséges generációnak akarjuk megvetni az alapját.

Az iskolát nem felírásának, hanem stílusos voltának, rendes és tiszta állapotának kell elárulnia.

Az iskola udvara mindég tiszta legyen; a melléképületek rajta izlé-

sesen helyezkedjenek el; a gazdasági udvar elválasztandó a játszótértől.

Az iskola kertje a falusi vagy városi kert, illetve park mintája legyen. Egy talpalatnyi hely se maradjon műveletlenül; a parkosítást, gyümölcsstelepitést, zöldségtermelést itt tanulják meg a gyermekek.

A tanterem méreteinél fogva megfeleljen az egészségügyi követelményeknek: a tanterem mindég tiszta, levegője pedig pormentes legyen (olajozott padló), hiszen nemcsak emberi szellemek, hanem gyenge gyermeki szervezetek is fejlődnek itt, nem szabad már az iskolában megvetni a különféle betegségeknek az alapját.

Az iskola berendezése izléses, nevelő hatásu legyen. Semmi se hiányozzon a berendezésből és felszerelésből, ami csak az eredményes tanításhoz szükséges.

Az iskola szertárral és muzeummal látandó el. Az előbbibe jönnek a tanításhoz szükséges eszközök, a másodikba pedig a szemléltetéshez okvetlenül szükséges régiségek, ritkaságok és érdekességek. Tanításunk minden anyagáról szemléltető kép vagy tárgy fekküdjön a szertárban vagy muzeumban. A szertár és muzeum anyagát — a komplikáltabb eszközöket kivéve — a tanító a gyermekek segítségével állítja elő és gyűjti össze.

A képekből csak annyit helyezünk a falakra, amennyi a jó izlést és az egyéb pedagógiai követelményeket nem sérti. A térképek ne csüngjenek a falon, hanem használaton kívül legyenek felcsavarva, tehát már előre vászonra huzva készítendők el.

A padokkal szemben, a pódium mögötti falon legyen elhelyezve a király képe s körülötte mindazok az utasítások, melyek az iskola rendjére vonatkoznak. Az iskola autorizációja berámázva, üveg alatt szintén a falon legyen.

Az irrattár egy-egy évi anyaga fehér szalaggal átkötendő s a szalagon állnia kell a megfelelő évszámnak.

A naplók tisztán, hibátlanul vezetendők, a tévedéseket úgy kell kijavítani, hogy az eredeti bejegyzés látható legyen s a javítást alá kell írni. A vonatkozási számok sehonnán se hiányozzanak.

Az asztalok fiókjában, a szekrényekben s az egész iskolában egyetlen olyan tárgy se legyen, ami az iskola felszereléséhez nem tartozik.

Az ivóedény zárt, csappal ellátott, könnyen tisztítható, higiénikus alkotmány legyen. A padok kettős, legfeljebb hármassal ülőhellyel birjanak és kényelmesek legyenek.

Lássuk most a nevelés kérdését.

A nevelésnek szemléletesnek, aktívnek és öntevékenységen alapulónak kell lennie.

Minden anyagot szemléltetni, rajzoltatni s amit csak lehet, a természetben meg kell szerkesztetni a növendékekkel. A gyermek sohase ülljön ölbetett kezekkel, hanem mindég rajzolja a táblán, a füzetben vagy formálja ki a homokban a szóbanlévő anyagot. Hegyet, halmot, folyót stb. tudjon a gyermek úgy a papíron, mint a homokban megformálni. Amit tanul a növendék, tudja azt meg is csinálni; de elméletet, hanem gyakorlati anyagot nyujtsunk, ne elméleti, hanem gyakorlati embereket neveljünk.

Ne csak a fülén, hanem mind az öt érzékszervén keresztül vigyük a gyermeki lélekbe az ismereteket. Nézzen, tapintson, szagoljon, sőt izleljen, ne csak hallgasson a gyermek s mindezek tetejében szerkessze is meg a vele megismertetendő anyagot.

Ne adjunk semmit készen a gyermeknek, hanem öntevékenységgel, magából a gyermekből jegecesítsük ki a kérdéses ismeretet. Hogy hány dcl. van pl. egy literben, ne mondjuk meg, hanem mérjen bele a növendék a literbe annyi dcl.-t, amennyi bele fér s ő mondja meg magától az eredményt. Így fejlődik igazán a szellem, a tevékenység, a feltalálás, az aktivitás; az így nevelt gyermek nem emlékezik, hanem mindent megcsinál és az élet bármilyen körülményei között boldogulni fog.

A tanító önmaga és a gyermek viszonyát igyekezzék megteremteni. Ne egy fölényeskedő embert ismerjen meg a gyermek a tanítóban, hanem jószágos segitőtársat, aki atyailag segiti őt abban, hogy képességei kifejlődjenek. Nagy türelemmel, a gyermek képességeinek a felismerésével bánjon a tanító a gyermekkel, kissebítő szavakkal sohase szegje kedvét, sőt biztató szavaival adjon neki bátorságot arra, hogy megismerő kedve felébredjen.

A pedagógiának legnehezebb és legfontosabb része a kérdések feltevése. Csak az tehet fel a gyermeknek kérdéseket, aki teljes pedológiai és pedagógiai tudással ismeri a gyermeki lelket, tudja mit és hogyan kell kérdezni, nem a maga, hanem a gyermek fejletlenebb észjárására alapít, nem ötletszerűen, hanem teljes céltudatossággal kérdezi a gyermeket.

A nevelésre nem közömbös a szülő és a család. Éppen ezért a tanítónak környezettanulmányt kell folytatnia, meg kell ismernie az apát, az anyát, a testvéreket: a légkört, melyben a gyermek nevelkedik, mert mindezek nagyban befolyásolják nevelésünknek a sikerét. Okos irányítással segitőtársunk lesz a család, míg ellenkező esetben közömbösítheti minden nevelői befolyásunkat.

Befejezésül még csak annyit, hogy ehhez jólképzett, a kor színvonalán álló, a korról folyton lépést tartani tudó, anyagi gondoktól tel-

jesen mentes tanító szükséges. Ha ezek a feltételek hiányzanak a mai pedagógiai tudás színvonalán álló nevelésről szó sem lehet.

Tóth Zsigmond.

Iratterjesztési tudnivalók.

1. A Gyermekekönyvtárnak e lappal egyidejűleg megjelenő 6-ik száma, utolsó szám ebben az iskolai évben. A következő szám Isten segítségével majd csak ősszel, a II-ik évfolyamban fog megjelenni.

2. A Ref. Könyvtár májusi száma Makkai Sándor dr püspöknek egy könyvben összefoglalt három bibliai elbeszélése. Legyünk rajta, hogy e valóban evangéliumot lehelő könyvek minél több ref. családhoz eljussanak.

3. Konfirmációi emléklapjaink a következők: Háromszinnyomásos egész nagy formátum à 2 Lei 50, kétszinnyomásos kisebb formában à 1 Lei. A konfirmációs emlékkönyvek ára 10 Lei.

4. Hónapok óta mindent megtettünk, hogy a bucurești központból a konfirmációs ajándék kisbibliákat beszerezzük, de ez mind a mai napig nem sikerült. A külföldről érkező bibliákban általában nagy a hiány.

5. Konfirmációs ajándéknak igen alkalmasak a rendkívül szép nyomású Kálvin-képek, amelyeknek ára 10 Lei és esetleg a Molnár Mária »Pogány misszió« c. és a Makkai Sándor dr »Bibliai elbeszélések« c. könyve.

6. *Még mindig sok lelkész van, aki nem küldte be a negyedéves elszámoláshoz kiküldött jegyzéket, azaz nem nyilatkozott, hogy iratterjesztési tartozását miképpen kívánja rendezni? Kérem őket, hogy újabb megkeresést nem várva, tegyék meg a szükséges lépéseket.*

7. *Határozottan merem állítani, hogy iratterjesztésünk rendszeres munkája attól függ, hogy sikerül-e a könyvbarátokat megtartanunk, sőt számokat növelnünk? Ha nem sikerül bármily munka és utánjárás útján is, megtartanunk a Könyvbarátokat, úgy szépen fejlődő iratterjesztésünk nem fogja tudni nagyjelentőségű munkáját tovább végezni.*

Kérek ezért minden lelkész testvéremet, hogy utánnajárást, meggyőzést, fáradságot és időt nem kimélve, minden lehető kövessenek el, hogy a meglévő könyvbarátaink száma eggyel se csökkenjen, sőt igyekezzhnek ahhoz még szerezni.

Ne felejtsek el, hogy munkájukon az egész kerület iratterjesztésének sorsa fordul meg.

Kiss Bertalan.

AKIKET HAZAHIVOTT AZ ÚR

Szentessy Elek igazgató-tanító, életének 60-ik, boldog házasságának 35-ik és példás tanítói működésének 40-ik esztendejében, április 13-án tragikus körülmények között Salontán elhunyt. Tanítói családból származott, atyja is Salontán működött s tanulói pályáját elvégezve, szülőföldjének egyháza választotta meg. Kiváló pedagógus, hivatását szerető, egész lélekkel munkálkodó, mondhatni született tanító volt. 10 évvel ezelőtt igazgatója lett a népes tantestületnek s ezt a tisztségét hűséggel töltötte be. Temetése április 15-én ment végbe az egész egyház és város nagy és mély részvéte mellett. Özvegye és három fia gyászolja. Isten vigasztaló kegyelme adjon bánatukban enyhületet.

HIREK

A sárospataki angol internátus növendékei angol nyelvű ifjúsági lapot adnak ki: College News címen. Ez az első angol nyelvű ifjúsági lap Magyarországon.

Kálvin Intituciója most jelent meg japán fordításban, rövid idő alatt több mint 500 példány kelt el belőle.

Az egyházi bálók ellen foglalt állást a pesti egyházmegye, midőn új szabályrendeletet alkotott, melyben kimondotta, hogy presbitériumok táncsal egybekötött ünnepélyeket, bálókát, vagy majálisokat nem rendezhetnek. — Lelkipásztorok

táncsal egybekötött jótékony-célú estélyek védnökségét nem vállalhatják.

Egyházmegyei fürdő és üdülő. A kecskeméti egyházmegye az egyházmegyei lelkeszgyesület vezetésében máj. 15-én nyitja meg Hajduszoboszlón a híres reuma-fürdő mellett szép csendes árnyas kertben felépített tulajdonát képező 21 szobás »Bocskay Otthon«-át.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2166—1936. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási. Valamennyi vasúti féljegy-igazolványra fogosult egyházi hivatalnoknak és azok családtagjainak. A kultuszminiszter urtól vett s e hó 4-én hozzám érkezett 69,681—9944. sz. leirat kapcsán értesitem az ügyben érdekelteket, hogy a »Monitorul Oficial« 1936. évi március 27-én kelt

IKL.
179
1936.

számában kihirdetett törvény szerint »a nemzeti utak modernizálása« céljára egy különleges alap létesített és ennek az alapnak a növelésére minden vasuti féljegy-igazolvány tulajdonos a következő taxákat köteles fizetni:

I. oszt. igazolványért:	150 leit,
II. „ „	120 „
III. „ „	20 leit évenként, amely

összeg bármelyik pénzügyigazgatóságnál fizethető. A befizetést igazoló vevényeket fel kell mutatni az igazolványok kiadása vagy pedig az évnegyedenkénti láttamozó igazolás alkalmával. Fontos dolog tehát, hogy mindazok a hatóságok (esperesek), amelyek a féljegy-igazolványok láttamozására jogosultak, a fentemlített taxák befizetéséről a vevények (nyugták, receptisák) betekintése útján meggyőződést szerezzenek, tekintettel az ebből származható következményekre. Oradea, 1936 május 7. Atyafiságoz szeretettel: Sulyok István, püspök.

Pályázat. A vetísi ref. egyház presbiteriuma pályázatot hirdet az üresedésben levő orgonista-kántori állásra. **Javadalom:** 1. 3 szobából, konyhából, kézi kamarából és előszobából álló lakás. 2. Marha-istállóból, sertésólból és terménymagtárból álló melléképületek. 3. Mintegy 10 m. holdból álló szántó föld egy darabban. 4. A házikerttől a védtöltés által elválasztva mintegy egy és fél m. hold prima minőségű szántó föld ártérben, a Szamos-parton levő füzes használata nélkül. 5. Mintegy 641 m²-öl házikert. 6. Faváltság címen évi 1000 Lei készpénz évnegyedenként fizetve. Az urbéresék közös legelőjében 4 darab felnőtt marhára legeltetési jog. 8. Épületek tisztán tartására évi 250 Lei átalány. 9. Temetési stóla az egyházkerület megállapítása szerint. 10. 12 métermázsza a hivek által beszolgáltatandó buza. — Megjegyzendő, hogy az orgonista kántori összjavadalmazás mindennemű adóját az orgonista-kántor köteles fizetni.

Kötelesség: Az összes orgonista-kántori teendők végzése úgy a vasárnapi, mint a hétköznapi istentiszteleteken és a temetések alkalmával. 2. Lelkész betegsége vagy akadályoztatása esetén, ugyancsak a kánonikus vasárnapok délutánján a szószéki szolgálat. 3. Az állami iskolában heti 6 órán a hittan és heti 2 órán az ének tanítás. 4. A vasárnapi iskola vezetése. 5. Énekkar vezetése és minden belmissziói munkában lelkesnek való segédkezés. 6. Egyházi jegyzőség és az ezzel együtt járó kötelességek teljesítése.

Pályázhatnak román állampolgársággal s megfelelő képesítéssel bíró nyugalmazott vagy állás nélkül való férfitanítók, kik katonai kötelezettségüknek már eleget tettek. Próbaéneklés és orgonázás a presbiterium által erre felszólítottakra nézve kötelező, az egyház azonban csak a megválasztott költségét téríti meg. Tanítói oklevéllel bíró pályázók előnyben részesülnek. Az okmányokkal kellőképpen felszerelt pályázati kérvények a pályázati hirdetés megjelenésétől számított három héten belül beküldendő a vetísi ref. egyház lelkesi hivatalához. Utolsó posta, vasuti és távirda állomás a tőlünk 11 kilométernyire fekvő s velünk köztal összekötött Satu-Mare. Megkeresésre felvilágosítást ad a lelkesi hivatal. A presbiterium.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a
KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési [elbocsátó] bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

**nagybetűs HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:	○○○	Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
Református Püspöki Hivatal Oradea,	○○○	évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
Strada Petru Maior 1.	○○○	ára 10 lei. — Megjelenik minden
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.	○○○	hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Református egyetemesség.

A kálvinizmus kezdettől fogva az egyéniség vonalán mozgott és nemzeti egyházait ennek értelmében alakította ki az idők folyamán. Alkotmánya, szervezete, istentiszteleti rendje, az államhoz való viszonya minden országban más-más arculatot mutat. Sőt egyazon nép kebelében létesült egyházak között is voltak és vannak diverziók. Hogy a legközelebbi példára mutassak, itt van a mi magyar református egyházunk.

Dogmatikánk is az egyéniségre, az egyes emberre épít. Ez vezetett a multban is némelyeket az independentizmushoz s ez nyargal még ma is sokat. Ez az ősi, belénk ivódott, átöröklött eszme nem engedte kifejlődni bennünk az egyetemesség érzését. Annyira átment ez a köztudatba, hogy legegyszerűbb hiveink is minden egyházközséget, mint különálló egészet tekintenek, amely éli a maga egyéni életét bajaival, gondjaival, olykor örömeivel. Innen van, hogy minden, az egyetemesség érdekeit érintő gondolat, megmozdulás, vagy épen áldozat idegen nekik. Egyházmegyei és kerületi járulékok, kulturadó, tanulmányi segély, egyszóval minden olyan teherviselés, mely nem saját kis világára vonatkozik, olyan távoli, olyan idegen neki, hogy nem szívesen, sőt sokszor fogcsikorgatva veszi magára. Ezeket valósággal kidobott pénznek tekinti.

Meg kell tanítani hiveinket már gyermekkoruktól kezdve az egyetemesség gondolatára és átérzésére. Bele kell vinnünk a tudatába, hogy ő nem csak annak a kis falusi református gyülekezetnek a tagja, hanem egy nagy, milliókat számláló református anyaszentegyház hive.

Ez az egyetemes Egyház számít rá, munkájára, hitére, áldozataira, viszont ez veszi őt szárnyai alá, védelmébe, gondozásába. Eleven erővel bele kell plántálnunk hiveinkbe azt a tudatot, hogy ő egy hatalmas, nagy testnek egy sejtje, amely az egésszel együtt lélegzik, él.

Ma a református ember magányosnak, elhagyatottnak érzi magát és egyházát. Nem látja maga mögött az egyetemes Egyház tömegét sem védően, sem fenyegetőleg. Élővé kell tennünk a lelkekben a kapcsolatokat, tudatossá az összetartozást. Belsőleg is hatalmas erőt jelentene számunkra ennek a világos és erős átérzése, kifelé pedig felmérhetetlen értéket képviselne.

Ha pedig az egyes nemzeti református egyházak valamilyen formában az egyetemes református Egyház gondolatát megtudnák valósítani és egy nemzetközi szervet létesítenének az egyes nemzeti egyházak életének figyelésére, ellenőrzésére, védelmére, ez olyan hatalom lenne, amellyel számolnia kellene mindenkinek és eltűnnék a csüggedés, aggodás, elhagyatottság érzése sok-sok református ember lelkéből. Boldogan és büszkén vallhatná magát az Egyetemes Református Egyház egy parányának.

Boruzs Lajos.

B I R Á L A T.

Nem annyira a »Ref. nagyizolás« című irással kapcsolatosan a Ref. Jövöben (IV. 8.) megjelent szerk. üzenet reflexiójaképen, mint inkább az általánosan elterjedt nézettel szemben, mely szerint bírálat csak annak részéről jogosult, aki a megbírált dolognál maga különbbet, jobbat tud produkálni, aki egy kissé a bírálat, különösképen a ref. bírálat lényegébe tekinteni. A kérdés nagyon egyszerű, ez: A bírálat elve, a bírálat maga és a bírálat elvében kifejezésre jutó eszmény megvalósítása, a kivitel, a bírálat realitás között milyen kapcsolat van; az axiológiai és ontológiai sík közötti viszonyt módosítja-e a gyakorlatban az axiológiai ideálok érvényét és érvényesítését hirdető személy értékmegvalósító képessége és ahhoz való viszonyulása? Közelebbről és még tovább: A ref. konfesszionális meghatározottság a bírálat kérdésében hoz-e az általános érvényű megállapításokon túl valami szigorubb determináltságot?

A helyesen értelmezett, komoly, rendeltetésének megfelelő bírálat az egyén szellemi létfenntartását nagy részben biztosító olyan szükségképeniségből, ősi forrásból eredő tudatos és tervszerű ítélőtevékenység, mely bizonyos, a világnézet különböző foka szerint változó elvek, eszmények alapján a világot, dolgokat, alkotásokat, szóval az élet megnyilvánulásait minden mellékes szempontoktól mentesen, lelkiismeretesen, igazságosan, a bírálat intencióját megérteni igyekeztvén, esetleg az adott körülmények figyelembevételével a kiviteli módok helyességét, vagy helytelenségét megállapítja,

az eszményekhez való közeledést, esetleg annak módjait és eszközeit előírja — egyrészt az ismertetés, ténymegállapítás, másrészt pedig a ráhatás, a javítás, az életnek azon a pontján való előrelendítése céljából. Ez utóbbinál a bírálat prófétai jellegét ismerhetjük fel. Tehát a bírálat tisztán szellemi, elméleti tevékenység, bár a gyakorlattal szoros kapcsolópontja és viszonyulása van, sőt teljes mértékben arra irányul. Fontos, hogy a bíráló rendelkezék első sorban egy mértékkel, legyen előtte világos, határozott eszmény; ismerje tüzetesen a bírálat tárgyát. A bírálat exponense, a bíráló, tudja magát elvonatkoztatni zavaró mozzanatoktól, váljék személytelenné, vagyis legyen tárgyilagos, legyen annyira azonos bírálatában, ennek gyakorlásában a bíráló elvvel, hogy rajta keresztül az lehessen a bírálat alanya. Tehát *a bírálat helyességét és értékét, egyben jogosultságát is, a bírálat elvét és szempontjait adó eszmény értékbeli foka, a bírálat tárgyának intenzív ismerete, a bíráló személynek az eszménnyel való azonosulási mértéke.* A helytelen bírálat tehát jogosulatlan is. Aki alacsonyértékű eszményhez méri a bírálat tárgyát, aki nem ismeri pontosan, amit bírál, aki nem tud, vagy nem akar objektív lenni, az nem bírálhat. A bírálat jogosultsága és helyessége tehát nem attól függ, hogy a bíráló maga az általa követelt értékeket az általa helyesnek tartott módon meg tudja-e valósítani, vagy nem. Pedig ez az általános felfogás. Sokan azt tartják, hogy ha a bíráló nem tud különbet alkotni, mint amit megbírált, akkor nincs joga bírálni. Ha tehát pl. valaki nem építész, vagy nem jó gyakorlati építész, akkor nem állapíthatja meg azt, hogy egy román stílusú épületen a barokk diszítés diszharmonikus, helytelen. Ebben az esetben bíráló csak az lehetne, aki egyben alkotó, még pedig eszményien tökéletes alkotó is. Ezért azt a következtetést lehet levonni, hogy az igazi, a megítélés helyes elvével rendelkező kritikus minden alkotása, ha ő maga következetes és képes lehetne: tökéletes lenne, vagy pedig csak az elveivel való megalkuvás, gyengességének és az eszmény és valóság inkongruenciájának elismerése után születhetik meg.

Miután valljuk, hogy a ref. bírálat elve, most a legtökéletesebb eszmények foglalatát tartalmazza, minden körülmények között Isten igéje s így az igehirdetés a maga prófétai részében nem egyéb, mint bírálat, az előbbi felfogás szerint nem lenne jogosult az igehirdetés az olyan ember részéről, aki maga is nem tud az igének teljes mértékben engedelmeskedni. Kétségbe is szokták ezt vonni az olyan igehirdetőnél, aki nem így él, ahogy prédikál. Kétségtelen, hogy az igehirdető élete igazolhatná és nyomósabbá, emberi vonásaiban hitelképesebbé tehetné, mintegy megpecsételhetné az általa

hirdetett igazságokat, eszményt és ez kívánatos is volna, mert ez az igazi igehirdetés, azonban ez még sincs befolyással igehirdetése, kritikája gyakorlásának jogosultságára, mert az élő, megtestesült Ige egyedül csak Krisztus, az ember pedig a maga számára is hirdeti a tőle független és más, reánézve is kötelező érvényű amaz ígét, amely felé a Szentlélek segítségével törekszik, de amelyet megvalósítani, különösen pedig teljes mértékben nem tud — éppen amiatt, mert az eszményben megalkuvást nem ismer, (»legyetek tökéletesek . . .«), ő maga pedig a bűn által determinált ember. *A kritizálás, mert az igén alapszik, ref. felfogás szerint kényszerűen szükségképeni: megszűnté Istennel szembeni engedetlenség, vagy megalkuvás.* »Semper reformari debet«: ennek a reformálásnak pedig, mely a bírálat útján történik, az az ige a kánona, amelynek hirdetése Kálvin szerint az igazi egyház egyik elmaradhatatlan ismérve. Mi pedig az Ige egyháza akarunk lenni. Ezért mi a bírálatot alázattal fogadjuk s arra törekszünk, hogy az egyetemes papság elvéből is következően az állandó, helyes önbírálat fokára jussunk el. A bírálatot az nem tűri, akinek vagy nincs egyáltalában, vagy nincs helyes önbírálata, vagy akinek az ige szolgálatán nyugvó, mesterséges tekintélyét az kikezdhethé és megingathatná, vagy akinek nincs nemcsak képessége, hanem igyekezete sem a megbírált ténykedésénél érvényesülni kívánatos és szükséges eszmény felé közeledni.

Nils István J.

Debreczeni István lelkész bucsuja.

Bensőséges és megható ünnepségek keretében bucsuzott el a múlt vasárnap Debreczeni István lelkész satumarei hiveitől. A délelőtti istentisztelet alkalmával szorongásig megtöltötték a hivek a templomot, akik még egyszer hallani akarták Debreczeni Istvánt. Ugy a bucsuzó lelkipásztoron, mint a gyülekezet tagjain látszott a meghatottság, melyet a rendkívüli alkalom váltott ki.

A gyülekezet éneke után Debreczeni István először imádkozott, majd Ézsaiás LV. r. 8—9. versei alapján megtartotta bucsubeszédét, amely könnyekig meghatotta a hallgatóságot. Istentisztelet végzetével presbitéri gyűlés volt, amelyen a szokásos megnyitó után Debreczeni István bejelentette a helybeli lelkészi állásról való lemondását, május 15-iki hatállyal.

A lemondás után Boros Jenő esperes, lelkészelnök bucsuzott el a presbitérium nevében Debreczeni Istvántól, mint lelkésztársától és kiemelve a Debreczeni István érdemeit, Isten áldását kérte új

állomás helyén végzendő munkásságára. Ezután özv. Kótay Pálné a jótékony Nőegylet, özv. Bakcsy Domokosné a leánygimnázium, Ligeti Imre a fiú főgimnázium és Beregi István az elemi iskolai tantestület nevében vettek bucsút Debreczeni Istvántól, kiknek bucsuszavaira ő mély meghatottsággal válaszolt, megígérvén azt, hogy a távolban is lelkes támogatója lesz a satmari középiskoláknak.

Vasárnap délután a Férfiszövetség, hétfőn pedig a Lorántfy Zs. Bibliakör vett bucsút Debreczeni Istvántól. Szerdán délután a Lorántfy Egyesület asszonyai bucsúztak el tőle és hitvesétől egy családi jellegű teaestély keretében. Itt Uray Jenő elnök vett bucsút emelkedett, szép szavakkal a bucsuzó lelkész-pártól és átadta nekik az egyesület ajándékát, egy szép ezüst-tálcát. Ugy a bucsuszavakért, mint az ajándékért Debreczeni Istvánné és férje meghatottan mondtak köszönetet s ígérték, hogy a távolból is szeretettel gondolnak mindig a Lorántfy Egyesület buzgó és kedves asszonyaira. Még Boros Jenő ügyv. elnök és dr Csengeri Istvánné alelnök intéztek bucsuszavakat Debreczeni Istvánhoz és hitveséhez. Isten áldását kérték úgy reájok, mint gyermekeikre az új otthonban.

Este 9 órakor pedig a Református Iparos Dalegylet és a Lorántfy Vegyeskar szerénadot adtak az eltávozó lelkészpár tiszteletére.

Egyh.-megyei Lelkészerkezet Carei-ban

A Carei-i egyházmegye Lelkészerkezte ápr. 27-én tartotta tavaszi gyűlését Carei-ban. A XXV. zsoltár 1. versének eléneklése után a gyűlést Kovács Lajos érkezetli elnök nyitotta meg. Veress Kálmán imádkozott és II. Timotheus 4: 1—5. alapján áhitatot tartott arról, hogy mindenkor és mindenekben a Krisztus ítélete alá helyezzük magunkat. Kovács Lajos elnöki jelentésében beszámolt érkezetünk eddigi munkálkodásáról, mert minden egyesület csak akkor nyer értelmet és értéket, ha kellő eredményt felmutatni képes. Nekünk szolgálni kell Istennek az emberekért és szolgálni kell az embereknek Istenért. Enélkül — amint mondotta — lehetünk egyházi tisztviselők, talán jó szónokok, jeles pennaforogatók, kedvelt társadalmi emberek, népbarátok, ügyes reklamirozóok, de nem lehetünk Isten szolgálói, önmagunkkal és az emberekkel küzködő áldozatos lelkek. Hangsúlyozza, hogy nekünk, lelkipásztoroknak, gyakran kell önmagunkkal leszámolgatni és minden elvégzett munkánkat Isten mérlegére tenni. Sokat köszönhetünk a kerületi és egyházmegyei rendelkezéseknek, amelyek egyházmegyénkben a munkát

szépen beindították. Egyházmegyénk három lelkeszi köre szép munkát fejt ki a lelkeszköri értekezletek és az ezzel kapcsolatos gyülekezeti belmissziói napok megrendezésével.

Az elnöki jelentéssel kapcsolatosan, mint lelkeszi karunk nagy nyereségéről emlékezik meg Peleskey Sándor egyházmegyénkbe belépett lelkeszttestvérünkről, aki, mint a »Ref. Lelkipásztor« felelős szerkesztője arra kérte értekezletünket, hogy régi egyházmegyéje helyett a Carei egyházmegye vállalja magára a lap társkiadótulajdonosságát, amit értekezletünk minden anyagi kötelezettség vállalása nélkül el is fogadott. Értekezletünk hangsúlyozottan kéri az egyházkerületi lelkeszétekezlet mielőbbi összehívását, magasabb és egyetemesebb érdekeink megvédése végett.

Elhatározta értekezletünk egy előre megállapított, egyetemes munkarend elkészítését, a lelkeszköri értekezletek tartására, az illető gyülekezetek lelki szükségleteinek, aktuális kérdéseinek figyelembevételével.

Gönczy Sándor esperes tudományos értekezése az »Eleve-elrendelés«-ről a következő gyűlésre maradt.

A pénztári jelentést Gargya Géza ellenőr ismertette.

Az egyházfegyelem gyakorlati alkalmazásáról Peleskey Sándor tartott példákkal illusztrált értékes előadást, amelyet több hozzászólás követett, — Gargya Géza pedig »A mai lelkipásztor helyes iránya az egyházi, kulturális, szociális, társadalmi stb. téren« aktuális problémájáról értekezett. A 245. dics. 10. versének eléneklésével és Szabó Géza imádságával zárult a jelenlevőknek gazdag lelki áldásokat nyújtó értekezlet.

Szabó Tibor
értekezletti jegyző.

KÜLFÖLD

Igaz-e ez? (Holland kritika.) Egyik holland (szigoru) ref. (ge-reformered) egyházi lap, melyet elég széles körben olvasnak, reflexiókat fűzve egy Magyarországról visszatért holland lelkesz referációjához így idézi annak sorait: »Magyarországon mindenféle szekták mutatkoznak, mert a magyar kálvinizmus elvizenyősödött, elhagyta kezdő lelkesedését. A páli gondolatról: a hit által való megigazulásról a magyar földművesnek fogalma sincs. A szövetség gondolatát nagyon az emberi oldalról fogja fel: adok, hogy adj. Ez élet után ama másik eletről a mohamedánival egyértelmű (érzéki) felfogásu. Egy gazdag lelkesznek nagyobb tekintélye van, mint egy

szegénynek. A szószéken általában szivesebben látott egy-egy szálas alak. A nagy hangot szeretik hallatni és hallgatni. Egy ropogós káromkodás — jó órában használva, — nem is megy botrányszámba. Az egyház nagy hibája? A testvéri szeretet melege hiányzik! A vallástanító — elég gyakori eset, — racionalista alapon állva vallja, hogy a hit tanítható. És a prédikáció? . . . Néhány lelkész egészen belebonyolódik valamiféle pogányos retorikába. Mások meg oly titokzatos érthetlenséggel beszélnek el a gyülekezet feje fölött, hogy az ember legszivesebben ilyen megjegyzést tenne: Krisztus így mondta: »legeltesd az én bárányaimat«, — és a bárány nem zsiráf! Egyesek meg vasárnapról-vasárnapra úgy harsogják az örökkévalóság dolgait, hogy a falvakolat is lehull. S ahol a szekták hódítanak, ott még sötétebb a helyzet. Ugy mondja egy magyar professzor: »mi már csak azon csodálkozhatunk, hogy a szekták oly sokáig békében hagyták Magyarországot.« Sokan vannak, akik már nem érzik magukat otthon atyáik egyházában. És ki a felelős mindezt? — folytatja a cikk tovább, ha nem maga az egyház?! A magyar ref. egyház elhagyta ragyogó kincseit: a Bibliát, az ujjászületés és megterés szükségét, a szigorú fegyelmet. Hagyta, hogy mindezt elsikkassza a racionalizmus és most tehetetlenül nézi a szekták hódítását . . . stb. (Ref. Élet)

IRODALOM

Előfizetési fölhívás.

Az Evangéliumi Világszövetség (World's Evangelical Alliance) ardeali és pietr. craiului munkásságának végrehajtó-bizottsága az 1935 augusztus 28-án Târgul-Mureş-en tartott I-ső országos konferenciáját és szervező gyűlését egy emlékfüzetben megörökíteni szándékozik, amely egyfelől a Krisztusban való felekezeti közti egység és testvériség eszméjének terjesztésére, másfelől tájékoztatásul szolgálna az érdeklődőknek az ebben az irányban eddig történetekről és megvalósítandó feladatokról.

Az emlékfüzet előreláthatólag négy nyomtatott iv terjedelmű lesz és darabonként 15 Leis árban kerülne forgalomba. 10 darabot meghaladó példány egyszerre megrendelése esetén aránylagos engedménnyel.

Hogy tájékozódhassunk az elhelyezhető és nyomandó mennyiség tekintetében, fölkérjük az érdeklődőket, hogy megrendelésüket, vagy előjegyzésüket a helyi lelkészi hivatalok útján portómentes hivatalos levélben a cluji ref. Theologia háznagyi hivatalához (Ad-

ministrația Teologiei Reformate Cluj, Calea Mareșal Foch 38.) bejelenteni sziveskedjenek.

Tekintettel arra, hogy a szóban forgó emlékkönyv nemcsak lelkészek, hanem laikus egyháztalagok számára is egyaránt érdekes és kívánatos tudnivalókat fog tartalmazni, igen szépen megkérjük lelkésztestvéreinket, hogy a fenti előfizetési felhívás tartalmát az ügy iránt érdeklődő egyháztalagokkal is közölni és az általuk rendelni kívánt példányokat is előjegyzésbe venni sziveskedjenek, mivelhogy több példánynak egyszerre küldésével eső postaviteldij is aránylagosan csökken. *Az Evangéliumi Világszövetség ardeali és piatr. craiului munkáságának végrehajtó bizottsága.*

HIREK

Dr Baltazár Dezső jubileuma. Ez év nyarán lesz 25 éve annak, hogy dr Baltazár Dezsőt a tiszántuli református egyházkerület gyülekezetei püspökké választották. A nagyjelentőségű évfordulót a tiszántuli egyházkerület június 3-án a debreceni Nagytemplomban tartandó ünnepi közgyűlésen ünnepeli meg, mely alkalommal lelkészszentelés is lesz.

Dr Geduly Henrik tiszai ev. püspök 25 éves püspöki jubileuma. A tiszai ev. egyházkerület május 15—16. napjain meleg ünnepelésben részesíti dr Geduly Henrik püspököt 25 éves püspöki jubileuma alkalmából. Az ünnepélyen az egyetemes magyar református egyház is képviselteti magát.

Rövid beszámoló az Evangéliumi Világszövetség imahetéről. Az evangéliumi világszövetségi munka barátainak és támogatóinak az 1935 augusztus 28-án, Târgu-Mureș-en tartott konferenciája óta megelevenedett érdeklődés mutatkozik a szövetség tevékenysége iránt. Különösen mutatják ezt az 1936 január 5—12-i imahétről beér-

kezett jelentések. A cluj-hidelvei gyülekezetben az imahét résztvevőinek száma esténként 25—90 közt váltakozott. Az ocnamureșului-i ref. gyülekezet idei imahete minden előző évinél népesebben látogatott volt, 360—400 ember gyűlt össze naponta. Brașov-ban a ref. és az evang. egyházközség közösen rendezte az imahetet, úgyhogy az imahét felváltva a ref. és evang. templomban tartattak meg, a kezdő és záró napon pedig mindkét felekezet templomában alkalmi istentisztelet volt. Tudósítás érkezett még az imahét megtartásáról a következő helyekről: ref. egyházközség Ghiriș-Aireș, Aninosa, Tormac, Făgăraș, Bicfalau, Sighișoara, evang. egyh. Gernațu, Baciú. A központi bizottsághoz jelentést nem küldtek ugyan, de az evangéliumi világszövetségi imahetet megtartották a baptista gyülekezetek is, nemkülönben az evangéliumi munkások erdélyi szövetségének helyi csoportjai. Az evang. világszövetségi munkára pénzadományt is küldtek a következők: Ocnamureșului ref. gyülekezet 290, Brașov-i ref. gyülekezet 425, Brașov-i evang.

gyülekezet 209, Tormac-i ref. gyülekezet 130, Aninosa-i ref. gyül. 20, Făgăraş-i ref. gyül. 155, Bicfalau-i ref. gyül. 100, Sighişoara-i ref. gyül. 60, Cernatu-i evang. gyülekezet 147, Baciú-i evang. gyülekezet 120 lei.

Meghívó. Az ardeal-i Ref. Theologiai Fakultás IV. évfolyamát az 1925—26 isk. évben végzett lelkipásztorok tíz éves találkozójukat 1936. június hó 9—10. napján rendezik az intézet disztermében. Megnyitás: június 9-én délelőtt 10 órakor. Megnyitó áhitatot tart: Bonczidai Dezső. Utána személyes beszámolók. D. u. 4—6-ig: A theologiai tudomány alakulása az utolsó tíz év alatt c. előadást tart M. Nagy Ottó. Az előadást megbeszélés követi. 6—7-ig bibliaóra: Krisztusban való élet, Galata lev. 2:20. Vezeti Kiss József. Június 10-én d. e. 9—10-ig bibliaóra: A pásztor és a nyáj. Ap. Csel. 20. 27—31. Vezeti Balogh János. 10—12-ig: Egyházunk missziói munkái az utolsó 10 év alatt. Előadás megbeszéléssel, tartja: László Dezső. D, u. 3—5-ig: Lelkipásztori szervezkedés. Megbeszélés, vezeti: Vöröss Zoltán. 5-től megbeszélés: Viszonyunk a theologiai fakultáshoz, vezeti Ady Elemér. Bezáró áhitatot tart Tőkés Tibor. Jelentkezések legkésőbb június 1-ig Ady Elemérhez küldendők: Ref. Lelkészi Hivatal — Gilău jud. Cluj, annak pontos feltüntetésével, hogy az illető kiket hoz magával család-

tagjai közül és lakást s étkezést kíván-e a rendezőségtől. Étkezés jutányos árért a theol. konviktusban. A férfiak lakása a theol. és koll. internátusban. A feleségükkel érkezők részére is próbálunk lehetőség szerint magánháznál vendégszeretetet biztosítani. A jelentkezések elmulasztása súlyos akadályokat gördít a találkozó elé, kérünk tehát mindenkiket az idejében való jelentkezésre. Előzetes érdeklődésünkre azt a választ kaptuk, hogy az évfolyamtársak helyesnek látják az összes utazási költségek aránylagos elosztását, hogy a messzebb-lakóknak is annyiba kerüljön az utazás, mint a közelebbieknek. Aki a találkozó programját elolvassa, hívja fel a legközelebb lakó évfolyamtárs figyelmét is rá, nehogy valaki ne szerezzen róla tudomást. Aki semmiképpen sem tud a találkozón résztvenni, okvetlenül küldje el Ady Elemér címére élete utolsó tíz esztendjéről szóló beszámolóját s családjá fényképét.

Husvét másodnapi perselypénzt liceumunk javára be- küldték: Şimion 70. Arpaşel 50. Satu-Mare 1115. Sălard 100. Clo- podia 34 Lei. Lezárva 1936 máj. 15. Eddig bejelentett összeg L. 2618.50.

Társszerkesztők:

**Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.**

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2230—1936-II. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi és közepiskolai hatóságnak.* Tudomásvétel és mihez tartás végett közlöm az O. E. T. R. (Oficiul de Educație a Tineretului Român, a román ifjúság nevelésének felügyelősége) 12560—1936 sz. átiratát, amelyet a közoktatásügyi miniszterium, mint kötelező intézkedést közölt velünk 56697—1936 sz. rendeletével: »Avem onoare a vă ruga să binevoiti a comunica organelor din subordine Dvs. că în conformitate cu art. 18 din Regulamentul Legii O. E. T. R. școlile de orice fel, de stat și particulare, sunt obligate să organizeze pentru educația tineretului dela 7—18 ani unități de stajeri (stajere) și de cercetași (cercetașe). Această obligativitate o au însă, numai școlile care au personal calificat, format la unul din centrele de îndrumare a O. E. T. R. cealalte școli nu pot începe activitatea (pentru a nu diforma mișcarea) decât în măsura în care vor avea astfel de personal. Odata școală organizată, tot corpul didactic este ținut să ajute mișcarea. Orice sabotare este cu desăvârșire neînțeleasă și vor trebui anunțate autoritățile școlare superioare acolo unde s'ar constatat eventuale cazuri».

Tisztelettel kérem sziveskedjék közölni a fennhatósága alatt álló szervekkel, hogy az O. E. T. R. törvény végrehajtási utasításának 18. feje. szerint minden nemű állami és magániskola köteles megszervezni a 7—18 éves ifjúság nevelése végett az apród és cserkész egységeket. Ez a kötelezettség azonban csak azokra az iskolákra vonatkozik, amelyeknek képesített, valamelyik OETR. kiképző központban bevezetett személyzete van, a többi iskolák csak abban a mértékben, amint ilyen személyzetük lesz, hogy a mozgalom egységét meg ne bontsák. Mihelyt az iskola be van szervezve az egész tanszemélyzet köteles a mozgalmat támogatni. Minden szabotázs tökéletesen igazolhatatlan és ahol esetleges eseteket állapítanak meg, az iskolai hatóságokat kell értesíteni. Oradea, 1936 május 14. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István sk., püspök.

2347—1936-I. KÖRRENDELET. Közigazgatási. *A vasuti féljegyigazolványra jogosult egyházi tisztviselőkhöz.* Felmerült kételyek eloszlatása végett értesitem az érdekelteket, hogy a vasuti féljegyigazolványok után kirótt és 2166—1036. sz. körlevelemben ismertett új adót minden évben fizetni kell sőt már *a folyó csonka évre szólóan is teljes egész évi összegükben kell azokat leróni.* Illetékes helyről nyert értesülés szerint a kultuszminisztérium szivesen ad az I. és II. osztályu igényjogosultaknak új és pedig III. osztályu féljegyigazolványokat. Akik ezt a könnyítést igénybevenni óhajtják, ilyen irányu kérésükkel forduljanak nt. Tökés Ernő bucurești esperes urhoz (București, Str. Sfii Voevozi No. 50.) Oradea, 1936. május 19. S u l y o k István sk., püspök.

KI.
186
1936

TKI.
188
1936

IKL.
187
1936.
2338—1936-II. KÖRRENDELET. Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak. Ismételten előfordul, hogy a tanító urak az iskolaszéki elnök urakat nem értesítik róla, ha az iskolában ellenőrző közeg érkezik, holott ezt már körrendeletileg kötelességükké tettem. Jövőben ilyen természetű mulasztás okát vizsgálat tárgyává fogom tétetni. Az iskolaszéki elnök urakat felhívom, hogy az ellenőrző látogatások alkalmával mint az iskola elsőfoku ellenőrző hatósága minden esetben jelenjenek meg, ha másnemű hivatalos elfoglaltságuk őket ebben meg nem akadályozza. Ha a jegyzőkönyvből magából az iskolaszéki elnök jelenléte vagy távollétének oka ki nem tűnik, azt a kísérő levélben meg kell említeni. Oradea, 1936. május 19. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István sk. püspök.

Pályázat. Az eriului-i egyházmegyébe kebelezett Valea lui Mihai-i egyházközség rendes lelkészi állására. *Javadalom* a lelkészi díjlevél szerint: 1. Kézpénz az egyházpénztárából 124 kor. 80 fillér 24 szerese Leiben. 2. 200 azaz kettőszáz köböl rozs (34 literes vékával kimérve) az egyház magtárából. 3. 12 azaz tizenkettő köböl kemény hasáb tűzifa természetben kiszolgáltatva az egyház által beszerezve. 4. 27 kat. hold 425 □-öl fekete föld haszonélvezete. 5. 591 □-öl kerti föld haszonélvezete. 6. 6 kat.-hold 1529 □-öl homok föld haszonélvezete, ebben 1 (egy) kat.-hold beültetett szőlő. 7. Stóla a Piatra Craiului-i egyházkerület szabályzata szerint. 8. 6 szobás lakás, szükséges melléképületekkel. 9. Államsegély, melyért az egyház nem szavatol. Állami adókat és járulékait az egyház fizeti. *Kötelessége:* az összes lelkészi teendők s ezek között a vallástanításnak az állami elemi iskolákban s a tanonc iskolákban való ellátása is az 1932 évi július 30-án 3409 sz. alatt kiadott püspöki körrendelet szerint. Amennyiben a presbytérium a vallástanítás kisegítésére alkalmazandó káplán szokásos fizetéssel vállalná, abban az esetben a lelkész a káplánt ellátással biztosítja. Pályázati kérvények az E. T.-ben előírt mellékletekkel együtt az eriului-i egyházmegye esperesi hivatalához, a hirdetés közzétételétől számított 3 hét alatt Szabó Zoltán esperes címére küldendők. Megválasztott lelkész beruházás címén 12.000 azaz tizenkettőezer leit, mely hivatalosan meg van állapítva, ezen felül a magtári és pince berendezését, valamint az egész lakásban bevezetett villanyvilágítási berendezésért az előddel létesített megegyezés szerinti megtérítést ki fizetni tartozik. Megegyezés hiányában az egyházi bíróság megállapítása a megválasztott lelkészre kötelező. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Oradea, 1936. május 19. S u l y o k István sk., püspök.

Pályázati felhívás. A Református Árvaházi Képes Naptár 1937. évi (XI) évfolyamában közlendő, továbbá az iratterjesztés kiadványaképen külön füzetben kiadandó irodalmi művekre pályázatot hirdetek. Az irodalmi műnek tárgya lehetőleg egyháztörténeti, vagy egyházunk jelen életéből meritett legyen. Terjedelme a szokásos nagyságot ne haladja túl. A bíráló bizottság által elfogadott munka 300 lei jutalomban részesül. (92-1929, 104-1934) A pályamunkák alól-irothoz küldendők 1936 május 31-ig. Oradea, 1936 márc. 31. C s e r n á k Béla, az iratterjesztési bizottság elnöke.

~~2976
40.000
7.800
27.000
8000
15.000
17.400
92.976~~

2976
40.000
7.800
27.000
8000
15.000
17.400
112.976

S. Papp

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtatnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb árakon postafordultával szállítja a
KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel
10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók
nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az újonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Református Püspöki Hivatal Oradea, Strada Petru Maior 1. Kéziratokat nem ad vissza a szerk.</p>	 	<p>Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél- évre 180 lei. — Egyes lappéldányok ára 10 lei. — Megjelenik minden hónap 1., 10. és 20-ik napján.</p>
--	--	--

Mit cselekedjünk atyámfiai férfiak?

(Csel. 37.)

A pünkösti történetben nemcsak a Szentlélekisten kitöltését látjuk, hanem hatását, munkáját és áldását. De abban, ami elénk tárul, mindenben a Szentlélek jelenik meg. Minden szó az ő szava, minden tett az ő munkája. Az egész történetben csak egyetlenegy emberi szó hangzik, egyetlenegy emberi kérdés, emberi felkiáltás van: *Mit cselekedjünk atyámfiai férfiak?* A megrendült emberi lélek kitörő szava, a veszedelme tudatára ébredt léleknek a megtartás utját kutató kérdése, a saját magától, a maga bűnétől megrémült ember segélykiáltása: Mit cselekedjünk atyámfiai?

De nemcsak a pünkösti megkeseredett sokaság segélykiáltó kérdése ez, hanem az örök emberé s így a mienk, sőt különösen a mienk is, a ma emberié. De úgy érzem, legfőképen a mienk, akikre az Úr ma az ő országának megőrzését, építését bizta, anyaszentegyházunk mindenrendű őrállóié.

A Szentlélekistennek Péter apostol ajkáról hangzó beszédében nemcsak a zsidó nép multja; de benne van a mi multunk is, mulasztásainkkal, bűneinkkel. A jövőndő nemcsak az akkori sokaságra, reánk is veszedelmet rejteget és vele szemben lehetetlen nem éreznünk nekünk is a magunk erőtlenségét és méltatlanságát. Bizony a mi ajkunkat is egyre gyakrabban hagyja el a pünkösti kérdés: Mit cselekedjünk?

Rajtunk nemcsak a ma gondja van, hanem már ránk nehezedik a holnapé. A ma terhe is nehéz és már látjuk, hogy a holnapé sokkal nehezebb. Eddig is alig birtuk, hogy fogjuk ezután? Rajtunk több a gond és súlyosabb teher, mert nemcsak a magunkét hordozzuk, hanem sokakét, hiveinkét, gyülekezetünkét, anyaszentegyházunkét. Pedig sokszor a magunkét is alig bírjuk. A »Mit cselekedjünk«-ben, mely a mi ajkunkról kiált, benne zug, jajong és sikolt

száz meg száz megtartást esdő lélek segélykiáltása. Nekünk százszor nehezebb akár hallgatni, akár kiáltani, mint bárki másnak, mert mind a mi szivünkön zokog keresztül. Csuda-e hát, ha sokszor mi is megrendülve kérdezzük, mint a sokaság: Mit cselekedjünk?

Előttünk és a lelkünkön vannak a holnap gondja mellett a holnap feladatai, egyre szaporodó és egyre súlyosodó feladatai. Lelkek, — óh be sokszor tévedő lelkek — megtartása, gyülekezetünk és általa a lelki egyház építése. Intézményeink megtartása és újabbak létesítése. Multak mulasztásainak pótolgatása és gazdagabb jövődő megalapozása. De milyen kevés az erőnk még a jelen megtartására és az eddigi munka elvégzésére is, mert százfélé cibál bennünket az élet. Bizony mi is félelemmel kérdezzük a Szentlélekisten lelkünkben zendülő szavára: Mit cselekedjünk?

Itt vannak az erőnket sorvasztó, lelkünket roszakasztó harcok és küzdelmek, melyeket sokszor kifelé s befelé egyszerre kell vivnunk. Kifelé hitetlenség, sötétség és rosszakarat, befelé megnem értés, önzés, kicsinyesség, gyanakvás, irigység. Hány hónapig tartó hasztalan harcban és hány csüggedő órában, hány álmatlan éjszkkában és hány segítségért esdő imádságban hangzik a kérdés: Mit cselekedjünk?

Minekünk is megfelel a Szentlélekisten, mint a jeruzsálemi sokaságnak. Ám hogy meghalljuk és meg is értsük szavát, számunkra hangzó feleletét, kérdéseinkkel Hozzá kell fordulnunk. Ne csupán emberektől, ne is csak egymástól, hanem Ötöle kérdezzük meg: Mit cselekedjünk? Ne a szivünk — sokszor önző — feleletére, ne is csak szeretteinknek — bár szeretetből fakadó — szavára hallgassunk, sőt ne csak embereknek akármilyen jóakarattól származó tanácsára, hanem egyedül a Szentlélek feleletére.

A Szentlélek pedig ma is azt feleli nekünk, amit az első pünkösti sokaságnak: Térjete meg!

Nézzünk bele néha-néha magunkba is.

Ne csak másokban keressük az akadályok, bajok és nehézségek okát, hanem magunkban is. A multunkban, életünk és munkánk multjában. Aztán egészen legbensőbb önmagunkban. Hiszen mi is emberek vagyunk, csak emberek, bizony sokszor a tévedések és botlások emberei. Nehezen megy a munkánk? Talán nincs meg bennünk sem a Lélek minden ellenállását elsodró lendülete? Gyanakvással fogadják legtisztább szándékainkat? Talán mi sem voltunk mindig önzetlenek? A szeretetlenség, vagy éppen a gyűlölködés a válasz szives szavainkra? Talán a mi szivünkben sem uralkodott mindig a mindeneket elfedező szeretet? Súlyos teherrel kö-

zeledik felénk a holnapunk gondja? Talán mi is lehetnénk erősebbek az elhordozásra, ha jobban felkészültünk volna elébe és a mult könnyebb napjainkban többet gondoltunk volna a jövőre?

Nézzünk és szálljunk magunkba és keressük az erőforrást ott és Annál, ahol és Akitől Péter apostol ígerte: *Veszitek a Szentlélek ajándékát.*

Ne csak önmagunkban bizzunk, hanem a megsegítő Kegyelemben: a Szentlélek legnagyobb ajándékában. Minden erőtlenségünknek az az oka, hogy csak a magunk erejét ismerjük erőnek. Minden reménytelenségünk abban rejlik, hogy csak a magunk gondolataival akarjuk megvilágítani a láthatatlan jövőt. Minden munkánkban azért torpanunk meg, mert azt hisszük, hogy a mi munkánk és egyedül kell végeznünk. Nem vesszük számításba, hogy a munka Istené, Ő állított be bennünket munkatársai gyanánt és velünk lesz annak végzésében: venni fogjuk a Szentlélek ajándékát.

Óh, amikor pünköstöt ünnepelünk, pünköstöt hirdetünk, pünköstünk lenne nekünk is és vehetnénk a Szentlélek ajándékát!

Debreczen István.

ÜNNEPI BESZÉD.

Szell György nyugalomba vonuló esperes arcképének leleplezése alkalmából tartotta: Dr NAGY SÁNDOR em.-i tanácsbíró.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Református közéletünk szive — egyházmegyénk — arteria kamrája új vértestecs két lövel ma magából a szervezet vérkeringésébe. a midőn beiktatta ujonnan választott esperesét.

És a midőn Istenbe vetett hittel nézünk az ő működése elé: engedtessek meg nekem, hogy azt a felé nyujtott vezéri zászlót még egyszer meghajtsam a sziv másik, véna kamrája felé, távozó esperesünk, nagytiszteletű Szell György előtt s igénytelen szavaimmal elénk vetitem pár szóban őt, ki 31 éven át állott, — viharokkal inkább tarkított, mint verőfényes napokban, — a parancsnoki hidon.

Nagytiszteletű Közgyűlés!

Az élettannak egyik legújabb ága, a munka fiziológia, az a tudomány, mely az emberi munka értékének mérésével foglalkozik. Megállapítja a nemzetet alkotó emberek munkájának nagyságát és ebből következtet munka értékükre.

A történelem korszakot alkotó jelenségeinek vizsgálatába állítva az élettannak ezt az ágát, látjuk, hogy 200 év előtt a szere-

tet apostolai mentek világgá, hirdetni a megváltó igét. Ma a béke apostolainak szava tölti be a világot.

Tudatlan, egyszerű senkik voltak amazok, kik nyelvtudásukat is a Szentlélek indításától kapták és mégis megalkottak egy új világot.

Ma az államok elit gárdájából kerülnek ki a béke apostolai, felkészülve tudománnyal, magukszerezte széles nyelvtudással.

És mégis, nincs az a bábeli zürzavar, mely a maival vetekedhetnék, mikor pedig mindenik a másik nyelvét is beszélve, nem értik meg egymás szavát. Meg van minden, ami akkor hiányzott, csak egy nincs meg, ami akkor mindent pótol: a Szentlélek.

Lemérve tehát a szeretet apostolainak és a béke apostolainak munka-energiáját, az eszközök aránytalansága dacára mutatkozó szembeötlő különbség is csak annak megismerésére vezet, miként a béke igazi apostolai csak azok lehetnek napjainkban is, kiknek vértete a Szentlélek ereje.

Nagytiszteletű Széll György esperes ur ebben a vértetben vitézkedett közéletünk rögzös mezején 31 éven keresztül s meggyőződésem, hogy az az életcél, mit állásának elfoglalásakor tűzött maga elé, hogy t. i. töretlen erővel állítsa Isten országa szolgálataiba fajának és református egyházunknak tagjait: ragyogó fényességben tündököelve áll előtte ma is és most, amidőn távozik a parancsnoki hidról: az élet tapasztalat rostáján átszűrte derüs megelégedéssel tekinthet vissza azokra a kilométer jelzőkre, melyek öntudatos tevékenységének egy-egy szakaszát mutatják.

A csendes béke világában utjára indított esperesi kocsit egy világháború vérzivatarán robogott keresztül. Majd elszakadtak a tartó szijjak s a nagy kábulat után valóban mesteri ügyességgel, isteni elhivatottsággal kellett a körülmények engedte pótlásokkal kormányozni tovább a kocsit, nem szünve meg égre emelt fővel buzdítani, vigasztalni, új erővel eltölteni az elcsüggedőket. Romokon kellett újat teremtenie, pedig ragyogó ég mellett, tiszta időben indulva, jogosan hihette, hogy főhivatása a tovább fejlesztés, nem pedig az előlről kezdés lesz.

Felbecsülhetetlen kincs és kárpótlás részére az élettapasztalás, melynek birtokában galambösz fejjel, — 87 évvel sem roskatag vállal — adja a jó Isten — még sokáig viselhessék az élet célt, amely szent örökségként szállt át a hitvalló ősokról: s fajunk, hitünk védelmezését folytathassa tovább is, a gondviselés által részére kijelölt ideig.

Tudom, érzem, hogy az élet tapasztalás valójában nem teljes kárpótlás és csak elméletileg látszik az kincsnek. Mert, ha meg-

huzzuk az élet számlakönyvének mérlegét, azon eredményre jutunk, hogy az élet tapasztalat nagyon drága áron szerzett heverő tőke. Drága, mert egy életbe kerül s heverő, mert mikorra megszereztük, alig vehetjük hasznát a hátra levő arasznyi létben. S nem is olyan szerzemény, melyet örökségül lehetne másokra átbocsátani, miután olyan az, mint az uszás, magának kell a vízbe mennie, magának kell begyakorolnia, ki megtanulni akarja. Könyv, hagyomány, csak doctrinát adhat, tapasztalást nem.

Ha ezt tehát nem is, de mégis van egy, a mit teljes kárpótlásnak tekinthet. Ez a kárpótlás pedig: a világot formáló és örökké fenntartó erő: a szeretet.

Nézzen végig Nagytiszteletű Esperes ur a jelenlevőkön. Ott ragyog ez a rejtett tartalék mindnyájunk szemében s minden briliánsnál csillogóbban sugárzik patriarchánk felé!

Fogadja tőlünk emlékül s örök talizmánul ezt, élete hátralevő utjára s ez tegye könnyebbé most mindnyájunk számára a bucsuvétel perceit.

Szivünknek ez a rejtett tartaléka a legbecsesebb értékmérője hálánknak, hiszen az emberi institutiók csak amolyan szobrok, mint aminőt Pigmaleon mester keze alkotott. Gyönyörű volt az annyira, hogy alkotójuk beleszeretett. De csak szobor volt. Életet csak isteni kegy lehelhetett volna bele. Annak az isteni kegynek, mely az itteni magyar református egyház szobrába életet lehelhet, neve: a szeretet.

Ezt nyújtja egyházmegyénk a bucsu percében hálája jeléül, ezt utravalóként.

Most megfáradt. Pihenésre vágyik. Testvéri megértéssel vesszük tudomásul, hiszen tudjuk, nem a 87 év terhe, hanem a végzett sisiphusi munka az, mely pihenést parancsol.

Legyen pihenése üditően derüs. Ne vonja meg irányító, tanácsoló szavát ezután sem tőlünk. Nekünk erőtlen, törpe embereknek, nagyon is szükségünk van a nem csüggedő erőforrásokra, indításokra.

És éppen azért, hogy mindenkor láthassuk s látásából erőt merithessünk, festette meg egyházmegyénk szeretett volt Esperesünk portréját, melyet kegyeletes emlékezésül a multra, intő példaként a jelennek és buzdítóul a jövődőnek elhelyezni kívánunk a sätmar-i egyház tanácstermében, ott levő jeleseink arcképcsarnokába.

Hulljon le a lepel!

Tekints le ránk, szeretettel feddő s irányító jóságos tekintettel örökkön-örökké!

Egyben egyházmegyénk azon kérésének is kifejezést adok a sätmar-i presbitériumhoz, mikép a képet tőlünk átvenni s annak tanácsterme falán helyet adni sziveskedjék.

Végezetül a költő vigasztaló szavaival és intelmével fordulok Nagytiszteletű Széll György esperes ur felé:

Tégy bátran hát és ne bánd, ha
A tömeg hálátlan is lesz,
Mert ne azt tekintse célul,
Önbecsét csak, ki nagyot tesz.

Ámde utad felségében
Ne vakitson el a képzet,

Hogy amit téssz, azt az Isten
Dicsőségére te végzed
És ő épen rád szorulna
Mint végzése eszközére
Sőt te nyertél tőle diszt, ha
Engedi, hogy tégy helyette.

Vigye a vigaszt, az örök intelmet élte hátralevő napjaira. Áldja meg az Isten mind a két kezével!

Dr Makkai Sándor püspök lemondott.

Szokatlan, szinte példátlan egyházunk történetében ez a mindnyájunkat lehangoló és szomorúsággal eltöltő esemény, hogy az ardeali testvér egyházkerület páratlan tehetségű, óriási, szinte emberfeletti munkát kifejtett püspöke: dr *Makkai Sándor*, püspöki tisztéről lemondott. Ha megtört, öreg ember volna, természetesnek tartanánk, de még élete javakorában van. Ha a régi hatalmas nagy egyház volnánk és bőségében lennénk a kimagasló vezetőknek, akkor is veszteség volna, de ma mikor itt egy darab egyház és ebben is szegények vagyunk, és itthagyt bennünket, sokkal súlyosabb a veszteségünk.

Makkai Sándor dr püspök mintegy hó óta van már szabadságon, de már szabadságidejének kezdetén kijelentette, hogyha egészségi állapota teljes mértékben helyre nem áll, lemond a püspöki méltóságról. Az orvosi kezelés sikeres volt ugyan, azonban Makkai lemondási szándéka időközben még inkább megszilárdult, mert a püspöki tisztséggel járó nagy szellemi és fizikai megerőltetés miatt visszaeséstől kellett tartania. Ilyen körülmények között kérte Vásárhelyi püspökhelyettest arra, hogy utazzék fel Budapestre, mert közvetlenül akarja feltárni előtte azokat az okokat, amelyek a súlyos lépés megtételére kényszerítik. Ekkor utazott fel Vásárhelyi János Budapestre, s bár igyekezett Makkait elhatározásának megváltoztatására rávenni, kénytelen volt tudomásul venni, hogy Makkai püspök ragaszkodik a lemondáshoz s át is nyújtotta lemondólevelét. Ebben a levélben többek között a következőket mondja Makkai püspök:

»A munka túlhaladta erőmet, a küzdelem és sokféle megpróbáltatás testileg, lelkileg annyira megviselt, hogy a gyógyulásra fordított hónapok után sem érzek többé elégséges erőt magamban az anyaszentegyház minden irányu közérdeknek azzal a mértékkel való továbbszolgálására, amely mértéket saját lelkiismeretem állít

elém. a megalkuvás minden lehetősége nélkül. A jelenlegi súlyos körülmények között pedig feltétlenül szükséges, hogy töretlen erők hordozzák a terhet és vivják a harcot. Ezért vált lelkiismereti kényszerré reámnézve, hogy hosszas és alapos megfontolás után püspöki szolgálatomtól megváljak.«

A továbbiakban a lemondólevelél még a következőket mondja:

»Legyen szabad reménykednem, hogy a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés és az egyházi közvélemény előtt elhatározásom indokának tisztasága minden kétségen felülálló marad.«

Az egyházkerület igazgató-tanácsa folyó hó 26-án tartott gyűlésében Vásárhelyi János püspökhelyettes beterjesztette a lemondó levelet az igazgató-tanácsnak, amely meghajolt Makkai püspök érvei előtt és lemondását tudomásul vette. Elhatározta azt is, hogy Makkai püspök lemondásáról hivatalosan értesíti a kormányt, a választási minisztert, az egyházkerület elöljáróságát és a zsinat elnökségét. Végül az igazgatótanács úgy határozott, hogy a püspök-választó-közgyűlést június 30-ra tüzi ki.

A timișoara-i lelkészbeiktatás.

Május 17-én örömnépe volt a timișoara-i református egyház-községnek. A hívek nagy többsége által megválasztott új lelkipásztor, Debreczeni István volt satumare-i lelkész, egyházkerületi tanácsbíró, belmissziói előadó, zsinati rendes tag, lapunk főszerkesztője, ezen a napon foglalta el új állását, a Szegedi Kiss István és a Szabolcska Mihály diszes örökét. A beiktatási ünnepély külső jelenségei is kifejezésre juttatták, hogy egy nagy multu egyházközség iktat egy nagy, elődeihez minden tekintetben méltó, kiváló lelkipásztort. Sulyok István püspök és dr. Thury Kálmán egyházkerületi főgondnok vezetése mellett, 18 palástos lelkésztől követve vonult be az új lelkész új templomába, amely alkalommal felét se tudta befogadni a megjelent híveknek, a közelből és a nagy távolságokból összegyűlt tisztelők és barátok tömegének. A gyülekezet egy tekintélyes része a tanácsteremben, az egyházi bérpalota folyosóin, sőt olyanok is voltak, akik az utcán hallgatták a megafonok által továbbított istentiszteletet. A mikrofon a beiktatási szertartás alkalmából először jelent meg a timișoara-i templomban. A beiktatási szertartást Sulyok István püspök végezte II. Kor. VIII. 6, 16—17. alapján lelkeket megragadóan és felelősséget ébresztően. Az új lelkész I. Kor. III. 10—11. alapján tartotta mély hitről, a hivatás tökéletes átérzéséről s a lelkipásztori szolgálat mindenekfeletti szépségének és dicsőséges voltának tudatáról tanuskodó beköszöntő beszédét, amely már magábanvéve gyönyörű kezdet volt a fundamentum vetéshez az egyetlen szegeletkövel, az Ur Jézus Krisztussal. Az istentisztelet végeztével diszpresbiteri gyűlés volt a templomban, amelyen a püspök a céltudatos és harmónikus egyházépítő munka szükségességére mutatott reá s átadta a hivatál jelvényeit az új

lelképásztornak. Ezután a lelkész adott programot. Főbb céljai: az önálló kántori állás mielőbbi megszervezése, felekezeti iskola felállítás, az Isten Igéjének széthordozása a szétszórt gyülekezetben, új istentiszteleti helyekről gondoskodás, alkalmas helyen új templom-építés. Ez utóbbi célra beiktatása alkalmából 5000 Leit adományozott. A diszpresbiteri gyűlés után szintén a templomban következett az üdvözlések hosszú sora. Sorrend szerint: az egyházmegye, egyházközségi képviselők, felekezetek, állami és hatósági képviselők, Magyar Párt, irodalmi, kulturális és jótékonyági egyesületek, oravita-i fiókegyház, különböző ifjúsági egyesületek és a vasárnapi iskolák. Huszonöt megleghangu üdvözlő beszéd hangzott el s reá csoportosítás szerint 12 frappáns, megragadó válasz.

Az ünnepi ebédre délután 2 óra után került a sor. Kár, hogy az eső szétforgácsolta a szabadban tervezett ebédeléshez készült, több mint 300 tagu társaságot. A pohárköszöntők hosszú soráról csak megemlékezhetünk, de nem számolhatunk be. Hasonlóképpen nem számolunk be részletesen az este 6 órai kezdettel tartott templomi ünnepélyről sem, amelyről egy boldog nap emlékével távozott a gyülekezet.

Akik a gyülekezet örömeiben s a beiktatási nap áldásaiban osztozkodhattunk, azzal a boldog érzéssel jöttünk haza, hogy a timisoara-i gyülekezet megtalálta jó pásztort s ha az együtterzés és együttmunkálkodás meg lesz, az egyházközség boldog jövője Isten után biztosítva van. Legyen így. Ez a szívből jövő kívánságunk!

Az eriului-i egyházmegye lelkészértekezlete és közgyűlése.

Május 19-én tartotta Sacuenben az eriului egyházmegye lelkési kara közgyűlést megelőző értekezletét, amelyen kimondatott, hogy a törvényszerű értekezlet megalakítása az őszi közgyűléssel kapcsolatban fog megtörténni. Tüzetes és alapos megvizsgálás alá vétetett az új vallástánitási tervezet, úgy a tanítói, mint a lelkési kar felfogásának tükrében. Ha az itt elfogadott tervezet és a hozzáfűzött javalatok illetékes helyen meghallgatásra és elfogadásra találának, hisszük, hogy korszerű és megfelelő megoldást találva vallástánításunk az állami iskolákban is. Majd a belmissziói munka eredményesebbé tétele érdekében fogadott el az értekezlet egy életrevaló javaslatot, mely szerint a belmissziói munkát ne egy előadó, hanem egy bizottság irányítsa, melynek elnöke az e. m.-i belm. előadó, tagjai pedig a körü belm. előadók, akik az egész egyházmegyére kiterjedő tervezetet készítsenek és annak keresztülvitelében legyenek segítségére minden egyháznak. A körü előadók ki is jelöltettek, lehetőleg az ifju erőknél adva előnyt mindenütt.

Bár határozatilag nem mondatott ki, de az értekezlet tagjainál általánosan megnyilvánult az óhaj a kerületi, sőt az országos értekezlet mielőbbi megalakítása és összehívása iránt.

Kisebb jelentőségű javaslatok letárgyalása után az értekezlet átalakult nyugdíj-, és gyámintézeti közgyűléssé. A jelentések meg-

hallgatása után egy konkrét esettel kapcsolatban felvetődött kérdés oszlatott el itt egy eddig általános tévedést, mely szerint eddig minden lelkész azt hitte, hogy nyugdíjaztatása esetén minden szolgálati éve beszámítódik, holott csak az újra-alakítástól számít a szolgálati idő, tehát 11 év az, ami után a jogosultság igényt támaszthat, ha az illetőnek egyébként 25—30 szolgálati éve van is, Mivel így azok, akik most már 20—30 évi szolgálattal bírnak, teljes nyugdíj-jogosultságot csak további 29 év múlva nyerhetnének, azért a kérdés tanulmányozására egy bizottság küldetett ki.

Május 20-án tartatott meg a közgyűlés nagy érdeklődés mellett. Szabó Zoltán esperes mélyen átértzett imádsága után Pappszász Lajos gondnok filozófiai magaslatokon szálló megnyitó beszéde vezette be a tárgyalás rendjét.

Esperes időszaki jelentése felmutatta azt a széles munkamezőt, amelyen tevékenykednie kell az esperesnek s amelyet ifju espere-sünk olyan erőteljes lépésekkel jár be és éles szemekkel tekint át. Tett intézkedéseit jóváhagyólag vette tudomásul a közgyűlés és köszönetét nyilvánította.

Megalakított az egyházmegyei tanács, amelynek beillesztésével az egyházmegye szabályrendelete átdolgozásra vár. Lelkész-értekezlet és tanítóértekezlet előterjesztései elfogadtattak. Megválasztott a belmissziói bizottság. Számvevőszék jelentése tudomásul vétetett, javaslatai elfogadtattak. Mişca új lelkésze bekebelezetett.

Különböző díjlevelek jóváhagyása közben nagyobb vitát váltott ki a valea lui mihai-i díjlevél megerősítése, amelynél az egyházmegye bizonyos kedvezményezéssel lépett volna föl, amely azonban az egyházközség joga, miért is a beterjesztett díjlevél eredetiben erősített meg.

Gondnokok felmentése, adófellebezések, kölcsön-ügyek elintézése után Esperes imájával és énekléssel zárult a gyűlés, amely jóreménységet nyújt arra nézve, hogy egyházmegyénkben erőteljes és lendületes munka fog folyni, amelyhez az áldások Istene adjon erőt és segédelmet minden munkásnak.

B. L.

HIREK

Kálvin Institutiója megjelenésének négyszázados jubileumát Genfben jun. 12—14 napján ünnepli a református világ. Erre a világ minden református egyháza elküldi képviselőjét s így a magyar református egyház is, melyet dr Balogh Jenő, konventi elnök, dr Benedek Zsolt, dr Révész Imre és dr Kováts István fognak képviselni. Az utóbbi azonkívül egy 25 tagból álló csoportot szervez, mely június 10-én indul Buda-

pestről és 18-án indul vissza Milánón és Velencén át.

A Szeghalmy-kert felavatása. Az oradea-i ifjuság lelkes és áldozatkész barátja: dr Szeghalmy Sándor ügyvéd, mint közöltük, egy gyümölcsöst vásárolt az ottani ifjuság részére, melyet 17-én avatott fel kedves kirándulás keretében, melyen Csernák Béla egyh. ker. főjegyző istentiszteletet tartott Luk. 9, 28—33. alapján.

Az Egyetemes Konvent május 6—8. napjain tartotta évi gyűlését dr Baltazár Dezső és dr Balogh Jenő elnöklété mellett. Ennek keretében tartották az Institutió ünnepét, melyen dr Baltazár püspök imádságot, dr Balogh Jenő világi elnök megnyitót, dr Ravasz László emlékbeszédet mondott Kálvinról, Révész Imre pedig a 260 évvel ezelőtt kiszabadult gályarabok-

ról. Az ünnepély Farkas István püspök áldásával végződött. A zsinati terem előcsarnokában hatalmas márvány-táblát állítottak a 41 gályarab emlékezetére.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Áldott és üdvösséges ünnepet kívánunk, lapunk munkatársainak és olvasóinak.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2298—1936-III. sz. KÖRRENDELET. *Valamennyi nagytisztletű esperes, lelkész és segédlelkész úrnak.* A hivatalomhoz érkezett kultuszminiszteri rendeletet és annak mellékletét szószerinti fordításban tudomásulvétel végett az alábbiakban közlöm.

»71389/9422—1936. május 12. *Püspök úr!* A minisztérium számvevőségi Igazgatóságának folyó évi május 5-én kelt 71389. sz. a. kelt iratát, amellyel közli a Miniszter Tanácsnak a közigazgatási tisztviselők kinevezése és előléptetésének ideiglenes felfüggesztésére vonatkozó, valamint az előbbi költségvetési években előléptett tisztviselők fizetésének a helyesbitését felfüggesztő határozatát másolatban van szerencsém megküldeni azon kéréssel, hogy azt tudomásul venni s annak megfelelően intézkedni méltóztassék.« Aláírások.

Másolat a Számvevőségi Igazgatóságnak f. évi 71389. számú iratáról. A Pénzügyminisztérium Állami Számvevőség Vezérigazgatósága és a költségvetési Igazgatóságnak 31631—1936. számú irata folytán van szerencsém értesíteni, miszerint a Miniszter Tanács elhatározta, hogy ideiglenesen felfüggeszti az 1936—37. évi költségvetési törvény 4. cikkében foglalt rendelkezések alkalmazását, amely törvény meghirdetett a Monitorul Oficial 1936 április 1. számában. Ezen felfüggesztő rendelkezés azért történik, hogy a minisztériumok és a hozzájuk tartozó intézmények személyzetének a kinevezése és előléptetésére nézve egy precízebb szabályzati módot alkossanak; kivételt képeznek: a tantestület, a katonaság, a külügyminisztérium külső szolgálatban levő tisztviselői és az Igazságügyi minisztériumhoz tartozó tisztviselők.

Miért is a tisztviselői karban újabb rendelkezésig nem történik semmiféle kinevezés, előléptetés, azok a tisztviselők pedig, akik az előbbi költségvetési években előttek léptetve és azok, akik a f. költségvetési évben következtek volna előléptetésre, valamint azok is, akiknek a fizetése helyesbitendő lett volna, erre vonatkozólag hozandó végleges határozathozataláig f. évi április hóra ugyanazt a fizetést fogják kapni, amelyiket f. évi március hóban kaptak. Alá-

írárok. Oradea, 1936 május 26. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

Pályázat a salonta-i ref. egyházmegyébe kebelezett űoncoiuş-i anya- és ioaniş-i fiókegyházközség lelkészi állásra. Javadalom: a űoncoiuş-i és ioaniş-i egyházközségek presbitériuma által 5—1936. és 6—1936. számu határozatokkal megállapított, felsőbb egyházhatósági jóváhagyást, illetve megerősítést váró díjlevél szerint: A) I. Lelkészi javadalom űoncoiuş részéről: 1. Lakás természetben évi fenntartás és tisztogatással, melléképületekkel és kerttel. (A lakás jelenleg megújításra vár. A presbitérium 5—1936. számu határozatában kötelezően vállalta az új papilak záros határidő alatti felépíttetését.) 2. Husz köböl (120 literes) rostált tiszta buza az egyház magtárából kimérve. 3. Husz köböl (120 literes) száraz szemes tengeri az egyház magtárából kimérve. 4. Harminckettő köbméter (4 méter egy öl) kemény tüzifa beszállítva. 5. Ötszáz lei készpénz az egyház pénztárából. 6. Három kat. hold szántóföld, melynek adóját egyház fizeti. 7. A lelkészt megillető urbéres erdő és legelőjog (36/612—36 612. rész.) haszonélvezete. II. Lelkészi javadalom Ioaniş részéről: Kettőezeröttszáz lei készpénz az egyház pénztárából negyedévi előleges részletekben. III. Mindkét egyházközségből stóla az egyházkerületi közgyűlés által megállapított díjszabás szerint. IV. Államsegély, melynek folyósításáért az egyházközségek felelősséget nem vállalnak. B) Javadalom a kántori teendők végzéséért: 1. Öt köböl tiszta rostált buza. 2. Öt köböl száraz szemes tengeri. 3. A kántori lakás és hozzátartozó kert haszonélvezete, vagy bérértéke. Az ingatlan adóját az egyház fizeti. Az 1., 2., 3. pont alatt felsorolt járandóság helyett az egyház jelenleg hétezerkettőszáz (7200) Leit fizet. Jogában áll azonban úgy az egyháznak, mint a lelkésznek ezeket a járandóságokat természetben adni, illetőleg venni ki. 4. Az egyházi jegyzőkönyvek vezetéséért és az iskolásgyermeknek egyházi énekekre tanításáért nyolcszáz (800) lei. C) A ioaniş-i fiókegyházközség fuvarmegtérítés címén fizet évi öt köböl (120 literes) rostált tiszta búzát átengedi haszonélvezetre az eddig egyház által használt hat köblös szántóföldet. Kötelesség: Az E. T.-ben előirt összes hivatali teendők végzése. Közelebbről: az anyaegyházközségben a mindenkori, a fiókegyházközségben a vasárnap délelőtti istentiszteleti szolgálat, mindkét egyházközségben a kántori szolgálat ellátása, űoncoiuş-on a templomi istentiszteleten az ének harmóniummal vezetendő. Ioaniş-on is köteles legalább hetenként egyszer megjelenni vallásos összejövetel tartására. Az állami iskolában vallás és énektanítás, jelenleg Ioaniş-on van ref. vallású állami tanító, aki ezt a munkát végzi. Egyházi jegyzőségi teendők ellátása. Mindkét egyházközség az Oradea—Beiuş-i vasutvonal mellett a vasuti állomástól néhány percnyire fekszik. A két egyházközség egymástól való távolsága 1 kilométer lehet. Az állás a kegyeleti idő lejártá után, szeptember 1-én feltétlenül elfoglalandó. Pályázati kérvények a hirdetés közzétételétől számított 3 héten belül oklevéllel (másolatban), állampolgársági bizonyítvánnyal, az erdélyi egyházkerületből pályázók ezeken kívül püspöki el-, illetve bebocsátóval felszerelten Arдай Aladár espereshez Salonta, Jud. Bihar küldendők. Oradea, 1936 május 22. Sulyok István sk., püspök.

6000.-
 4000.-
 3200.-
 500
 7500
 2000
 1500
 1000
 800
 1500
 1000
 24.100
 3000
 15.000
 921.00

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak ei.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat

legjutányosabb áron postafordultával szállítja a

KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók

nagybetűs **HANGJEGYES
ÉNEKESKÖNYVEK**

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

 Nagyobb rendelésnél árengedmény

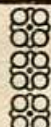
Kálvin könyvnyomda, Oradea

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján

Szülői értekezletek.

Szokták vizsgálat tárgyává tenni a vallás és a pedagógia egymáshoz való viszonyát; sok elmélet van arról, hogy az előbbi emerre milyen hatással van, ezt miben és mennyire határozza meg, problematikájának kiépítésében milyen módosulást eredményez — és mindez hozzájárult ahhoz, hogy ma már református pedagógusaink előtt világos az, hogy a »nevelésről, mint megvalósító tevékenységről... csak egy módon lehet beszélni, a kijelentés feltétele alatt« (dr Imre Lajos: A kijelentés és a pedagógia. 34. old.), most azonban ama, az előbbitől nüanszban eltérő kérdés vizsgálatából akarok kiindulni, hogy az igében vannak-e olyan tartalmi elemek és annak hirdetésében kell-e olyanoknak érvényesülniök, melyek a pedagógiát teszik vele kapcsolatba s hogy e kapcsolatból az igehirdetésre milyen további következményeknek kell hárulniok.

A nevelés mint tudatos és tervszerű alkotótevékenység, feltételének és eszményének Krisztus személyiségét ismervén el, ugyanőt, aki a tartalma az igehirdetésnek is, nyilvánvalóvá teszi, hogy a nevelés nem más, mint igehirdetés. Az ige is alkotótevékenység: a benne robajló erő, a Szentlélek, a megtérésen, újjászületésen át »ad Cristum trahere«, Krisztushoz akarja elvinni az embert, rajta Krisztus képét akarja kialakítani (az igében »Isten közli magát mivelünk avégből, hogy magához neveljen« (dr Ravasz László: A gyülekezeti igehirdetés elmélete. 294. old.) — tehát az igében pedagógiai elemek vannak. Nemcsak a neveléstől nem választható el az ige, hanem a »bölcességnek és ismeretnek minden kincsét« (Kol. 2, 3.) tartalmazó ígétől sem választható el a pedagógia. A kettő közötti kapcsolat nem accidentális. És az ige a megelőző, a feltétel. Tehát nemcsak a pedagógia számára kívánatos, hogy benne az ige érvényesüljön, nem a pedagógia igényli az ígét, hanem az ige szükségképeni kényszerűséggel involválja a pedagógiát, mert az

ige tartalma egy részének a pedagógia a természetes és dinamikájának megfelelő kifejezési eszköze. Hü igehirdetés pedagógia nélkül nem lehetséges. Az ige emberi itélettel mért tisztán, hiven és egészen való hirdetésének egyik lehetségesítő, az igehirdetési módok egész komplexumához szervesen hozzátartozó eszköze a pedagógia is. Tehát nem a pedagógia érdekében kell ismerni az igét, hanem az ige hathatós és emberileg lehető hiánytalan hirdetése érdekében kell az igehirdetőnek ismernie a pedagógiát, mint az igehirdetés egyik módját. (Hogy aztán az ige a pedagógiára milyen determinációt ró, az már további kérdés.)

Mennél prófétaibb az igehirdetés, benne modernség, a jelen étellel, tehát a valóságos viszonyokkal való kapcsolat mennél jobban kívánkozik érvényesülni, az annál gyakorlatibb lesz s így benne a gyakorlati vonatkozásu, pedagógiai elemek is annál erőteljesebben domborodnak ki. (A nagy, hü igehirdetők egyszersmind pedagógusok is voltak. Gondoljunk Kálvin főiskola-alapítására, Genfi Katedrálisa. Az igazi, igei egyházakban a templomok mellett párhuzamosan nőttek ki a földből az iskolák is. Ezekből az következik, hogy református egyházunknak, mert számára az ige hü és teljes tolmácsolása prófétaikényszerű megbiztatás és existenciális feltétel, igehirdetésében a pedagógikum érvényesítésére a korok és adottságok tekintetbevétele mellett több-kevesebb élénkséggel és hangsúllyal, de megalkuvás nélkül mindenkor és mindenütt tudatosan és tervszerűen kell törekednie. (Ezt ismerte fel az egyház, mikor vasárnapi iskolai igehirdetésében, ifjusági bibliakörökben, stb.-ben ezt akarja szolgálni.) Ennek elhallgatása, mellőzése vagy csak esetleges, nem teljes feltárása az ige tartalmának bünös és különösen ma: maga után itéletet vonó megszükitését jelentené. A modern élet, ha csak benne az igét az őt megillető piedesztálra akarjuk helyezni és hatékonyan akarjuk hirdetni, nemcsak, hogy nem türi meg veszély nélkül annak megszegényítését és elsorvasztását, hanem ellenkezőleg azt követeli, hogy gazdagsága, sokszínűsége, minden vonatkozásu mondani valója, tehát pedagógiai elemei is mennél teljesebb mértékben felszinen legyenek és hathatósan, tudatosan, tervszerűen és állhatatosan tolmácsoltassanak. He dr E. Thurneysen azt mondhatta az előttünk sok tekintetben eszményinek tartott svájci egyházzól, hogy »válsága abban van, hogy nem az ige egyháza . . . hogy gyáva, visszahuzódott egyház«, akkor mi még sokkal hamuhintőbb bünbánattal ismerjük el, hogy »az igével adós maradó egyház« vagyunk. (Die Busse der Kirche. Ism. a Kálvinista Világ IV. 11—12. p. 84.). És ez nagy mértékben az egyház és az igehirdetők részéről pedagógiai mulasztásaink rovására irandó.

Az igében rejlő eme nevelő mozzanat észrevétele és hatásának érvényesülésére a tér biztosítása, az arra való igyekezet nem fog aaban kimerülni, hogy egyfelől a felnőtteket akarja a Krisztusban nevelni, másfelől, hogy a gyermekek neveléséről gondoskodik, hanem arra irányul, hogy az egyház tagjai előtt a kifejezett és általuk is növelendő nevelői tevékenység mennél tudatosabb s ez irányu felelősségük mennél érzékenyebb legyen. Az igehirdető tehát, legyen az akár egyes személy, akár egyház, az ige pedagógikumának kényszerítő hatása folytán nem tekintheti közömbösen a tervszerű és rendszeres, intézményes nevelés igei jellemének biztosításán és munkálásán tul, elvileg az egyetemes papságból, az igének családonkénti, családtag általi hirdetésének szükségéből, gyakorlatilag pedig a természeti és társadalmi adottságok és feladatok követelményéből kifolyólag, hogy az egyház tagjai, különösen a nevelésre hivatott, bár nem hivatásszerű megbizatással rendelkező nevelő tagjai (szülők, gyámok, idősebb testvérek stb.) a nevelési kérdésekben milyen tájékozottságot és magatartást tanusítanak. Ha pedig e tekintetben sem akar mulasztást követni el, akkor az ige e vonatkozásu tartalma hirdetési módjának keresése közben éppen a szinte teljesen gyakorlati és a részletekig menő, de mégis lényeges mozzanatokra vonatkozó mondanivalók vizsgálata következtében észre fogja venni azt, hogy mig a nagyobb átfogókörű és általánosabb sikban mozgó gyülekezeti igehirdetés keretei között ezt nem tudja kellőképpen és az ügy természetének megfelelően, kívánatos módon elvégezni, addig a személyes pásztorálás, aminek különben e tekintetben is óriási segítő, kiegészítő szerepe van, nem elegendő és nem megfelelő mód ez anyag tervszerű tolmácsolására, amik miatt feltétlenül találnia kell olyan igehirdetési alkalmat, ahol a gyülekezeti is, de a célkövetelte, szükségszerű közvetlenség is biztosítva van. Erre kínálkozik a sok helyen már általánosan bevezetett és bevált, de a mi egyházunk kebelén belül még ki nem használt alkalom: a szülői értekezlet, amelynek hozzánk való bevezetését is a fenti, inkább elméleti természetű meggondolásokon tul a következő gyakorlati igények és megfontolások is követelik.

(Folyt. köv.)

Nits István I.

Szabolcska emlékművet állítanak fel a debreceni kollégium falán. A debreceni Csokonai Kör elhatározta, hogy a kollégium homlokzatán Szabolcska Mihály emlékét meg-

örökítő emlékművet helyez el. Az előállításához szükséges összeget gyűjtés útján hozzák össze, mely szép eredménnyel indult meg. Remélhetőleg még ez évben sor kerül a leleplezésre.

Bankalapítás a Kálvin János nevével.

Az Oradeán megjelenő Református Híradóban a lap első oldalát betöltő felhívást olvasok arról, hogy „Kálvin Takarékos és Hitel-szövetkezet” név alatt egy új bank van alakulóban. A felhívás a bank legfőbb céljával a református társadalom gazdasági alapon való megszervezését tüzi ki. Ami kétségtelenül szép és minden elismerésre méltó törekvés és csak csodálni lehet a felhívás tekintélyes egyházi tisztségeket betöltő aláíróinak a fanatikus hitét és lelkesedését, mellyel az új pénzügyi intézet ügyét felkarolni igyekeznek. Ott látom azonban a bank címében, mint vezető szót a Kálvin utónevét. Ez engem nagyon nyugtalanít és hiszem, velem együtt más református testvéremet is. Mert a Kálvin János munkássága és kifelé való hatása a maga korában annyira lelki és erkölcsi téren mozgott, annyira távol állott az üzleti és pénzügyvilággal való minden kapcsolattól, hogy az ő világtörténelmi nevezettségű nevét és fenségeseen komor erkölcsi alapon álló személyét a református egyháztársadalomban semmiféle üzleti vállalkozással kapcsolatba hozni nem lehet és nem szabad, bármennyire altruisztikus is legyen az az üzleti elgondolás.

Nevének a bankéletbe való bevonása ellen élő és örökkévaló tiltakozás az ő szegénységben és ugyszólván a földi javak megvevésében eltöltött egész élete. A nagytudományú *Sadolet* bibornokkal folytatott vitájában is leszögezi Kálvin a pénztől, a vagyongyűjtéstől való irtóztatását, amikor a bibornoknak ezeket írja: *„Külső fényt és gazdagságot keresni nem természetem: ha én fény és kincs után vágyódtam volna, nem léptem volna ki körölkéből, hol a legnagyobb méltóságok és a legnagyobb gazdagság útja már előttem is nyitva állott.”*

Szegénységéről, puritán egyszerűségéről személyesen is meggyőződött a biboros, amikor Kálvint a genfi Kanonok-utcai egyszerű otthonában meglátogatta. Amikor meghalt, összes vagyona könyveivel együtt se volt több 225 tallér értékűnél. Mindez ismeretes volt az akkori pápa IV. Pius előtt is, aki Kálvin halála hírére ekként nyilatkozott: *„Ami ezen eretnek főerejét tette, az nem egyéb volt, mint az, hogy a pénzt soha semmibe se nézte.”*

Tudatában lévén mindnyájan mindezeknek, kérem tisztelettel a mozgalom nagyrabecsült vezetőit, hogy még a cégbejegyzés megtörténte előtt változtassák meg az alakítandó bank címét s abból feltétlenül hagyják ki puritán lelkű reformátorunk Kálvin János nevét. A Kálvin megalkuvást nem ismerő szigorú életét és működését oly sok gáncs és igazságtalan kritika éri ma is ellenségei részéről,

ami nekünk, az ő reformátori munkája nyomán haladóknak annyi fájdalmat okoz. De mi lesz, ha a Kálvin nevét viselő bank esetleges anyagi megrendülése, vagy bukása nyomán ezeknek a Kálvin és kálvini-egyház elleni támadásoknak a tüze újabb tápot kap? Nem vezethet-e a bank esetleges összeroppanása maguk a református hívek részéről is az egyház elleni ellenszenvre és elhidegülésre?

Amikor a magyarországi református egyetemesegyház ma mindenfelé Kálvin leghatalmasabb művének, az „*Institutio religionis christianae*” megjelenésének és kinyomatásának a 400-ik évfordulóját ünnepli, amikor ez év június 12—14 napjain a világ minden részéről Genfbe sereglő református egyházi vezetők Isten iránti hálával és alázattal ünneplik a csodás hatású mű megszületésének emlékeztét, akkor mi romániai reformátusok — ha már anyagi erőnk hiánya folytán képtelenek vagyunk arra, hogy kulturális vagy valláserkölcsi alapon nyugvó újabb intézmények felállításával örökítsük meg a nagy évfordulót — álljunk el attól, hogy a nagy férfiú nevét akár e jubileumi évben, vagy bármikor is róla elnevezendő bank alapításával hozzuk kapcsolatba. Mert ez ellen vétót mond a mult, tiltakozik a jelen és tiltakozni fog a jövő is. *Dr Gyenge János.*

Megjegyzések a dr Gyenge János véleményére.

A fentiekben közölt »aggodalomra« a megindulandó szövetkezet szervezőbizottsága nevében dr Soós István egyházkerületi főjegyző az alábbi megjegyzéseket füzi:

A magam részéről teljesen fölöslegesnek tartom a cikkíró ur minden aggodalmát, amely sok tekintetben téves ténybeli megállapításokon alapul. Mindenekelőtt téves megállapítás az, hogy itt »bank alapítás« készül, mert senki bankot nem akar alapítani sem Kálvin nevével sem Kálvin neve nélkül. Nagy különbség van a bank és szövetkezet között, mer amíg a bank kizárólag nyereszkes célból alakul (jól lehet igen fontos közgazdasági tényező) *addig a szövetkezet kizárólagosan altruisztikus célokat szolgál és pedig éppen az egyszerűbb, szegényebb, a Kálvin által is protezsált kis emberek érdekét.* A szövetkezet altruisztikus jellegét elismeri maga az állam, amidőn a szövetkezetekről szóló törvényben mindenféle kedvezményt megad a szövetkezetnek *épen a kisembereknek, földműveseknek, kisiparosoknak és munkásoknak érdeke gyámolítása céljából.* Egyébként maga a cikkíró ur is elismeri, hogy altruisz-

tikus vállalatról van szó, csak összetéveszti a jogi kifejezéseket, amelynek összetévesztése súlyos konfuziókat idézhet elő. Hogy Kálvin János 400 évvel ezelőtt nem vett részt semmiféle üzletvállalkozásban, az természetes, mert akkor nem is voltak ilyen természetű vállalkozások, mert más volt a társadalmi berendezkedés és a szövetkezeteknek a mai formájában és a mai keretekben való megszervezése ismeretlen fogalom volt. Meg vagyok azonban győződve róla, hogyha Kálvin János idejében *hasonló altruisztikus jellegű, egyházi és nemzetközi vállalkozás indult volna meg*, Kálvin János haladéktalanul az élére állott volna, mert minden vállalkozást, amely a református társadalom gazdasági megszervezésén keresztül *végeredményében az egyház megmentésél is célozza*, minden egyházi vezetőknek támogatni erkölcsi kötelessége.

Kálvin János csak a maga részére nem szerzett pénzt és gazdagságot, azonban bizonyára örködött a genfi egyház anyagi helyzetének rendbehozása tekintetében, mert különben nem tudta volna azt a sok nemes missziót ellátni, mint szegények és öregek gyámolítása, kórházak építése stb. amihez ezelőtt 400 évvel is pénz kellett.

Igy tehát amidőn a református egyháztársadalom gazdasági megszervezése körül az első lépések Kálvin János nevével indulnak meg a kálvinisták részéről, az egyáltalán nem lehet semmi kihatással Kálvin Jánosnak a nagy reformátornak puritán tisztaságban fénylő nevére *sőt épen azt akarja jelképezni, hogy ezen egyház és nemzetmentő vállalkozás ugyanolyan puritán és tiszta eszközökkel, ugyanolyan nemes céllal és ugyanolyan egyházérdekből történik, mint ahogy Kálvin János működött annak idején a genfi egyháza érdekében*.

Egyébként tudtommal városunkban már egy »Kálvin-nyomda« is működik a ref. egyház épületében, amely szintén üzleti vállalkozás és amelynek elnevezése ellen semmiféle aggodalom nem nyilvánult meg *sem az illetékes vezető egyházi körök, sem pedig a cikkíró ur részéről*. Végül még csak annyit akarok megjegyezni, hogy az új szövetkezet alakuló közgyűlése fog dönteni a szövetkezet elnevezése tekintetében is, amely szövetkezet megalakulása esetén jó példát óhajt adni a többi református egyházközségeknek is, a szövetkezeti mozgalom terén bizonyára cikkíró ur is sietni fog ismert szervező képességével saját egyházközségében is a református egyháztársadalom megszervezésének egy pillért képező valamely formájú szövetkezetet a Kálvin szellemében és a Kálvin követői között megalkotni.

Az iskola-látogatásról.

Az iskolák életében húsz éve majdnem, hogy gyökeres változás ment végbe. Az Egyház részéről az ellenőrzés még mindig a régi mód szerint folyik,

Régen ez megfelelő és elégséges volt. Az állami tanfelügyelők jó akarattal kezelték az iskolát. Ellenőrizték a tanmenetet és eredményt. Ha mulasztás volt intézkedtek az egyházi hatóságokkal karöltve. Ha a tanító átlépte a korhatárt, egészsége felmondta a szolgálatot, nem tett eleget kötelességének, mindenben érvényt szereztek az igazságnak és méltányosságnak. A lelkipásztor ismerte az anyagot, fel tudta mérni, hogy elfogadható mértékben vándorolt-e át a nebulók agyába? Legfeljebb az volt a vita tárgya, hogy melyik a legjobb módszer? Az egyházi látogatók körzetük eredményéről egységes képet szereztek és beszámoltak megbízójuknak.

Mennyi a változás azóta? A pásztoroknak igen tekintélyes része azt sem tudja, hogy mi a teljes anyag? Akik ezt tudják azok közül sokan nincsenek tisztában azzal, mi módon tudna a növendék legnagyobb mértékben megfelelni a követelményeknek. Az egyházi látogatás elvégzi a dolgát úgy, — ahogy. Az állami látogató *követel*. A tanító pedig a legtöbb esetben ingadozik, hogy a kettő közül melyiknek van igaza . . .

A helyzet maga nem is súlyos, hanem kiélezett. A pont pedig, amelyen az él átütni készül: az iskola léte, vagy nemléte. Tehát minden életre-halálra megy.

Tavaly törvény szerint nem tanult semmit és az összes osztályok közül neki van legtöbb és nem is rövid tárgya. (III. osztályban románul, IV.—VI.-ig magyarul tanulják a földrajzot.) Ennek a kilenc évet betöltött gyermeknek vállán nyugszik, hogy jó legyen és fennmaradjon az iskola és annak áldásától esetleg meg ne fossa gyermekeit és unokáit . . .

De törvény: törvény. Mi csak egy módon avatkozhatunk bele folyásába: úgy dolgozzunk, hogy bele ne ütközzünk és meg ne üssük bokánkat. A tanítóinkon van a súly, felelősség első sorban, hogy be ne dőljön az iskola, hisz maga alá temeti legtöbbnek életét és létét is.

Iskoláink szintjének minél magasabbra emelésének nagy tervében azokra a tanítóinkra gondolok, akik képzettségben, tapasztalatban, tetterőben, hitben, áldozatosságban legmagasabban állanak.

Szerények ezek, de ki kell mozdítani őket és az élre állítani. Legjobban dolgozzanak, utat mutassanak, tanácsoljanak, felrázzanak, dorgáljanak, ítéljenek.

Az em. esperese válogassa ki körzetéből az öt vagy hat *legkiválóbb* tanítót. Ezeket állítsa oda egy-egy körzet élére, mint az állam a maga tanfelügyelőit. Ezek utiköltséget kapnak és csütörtök délután (áldozat!) meglátogatnák azt az iskolát amelyet jónak látnak. A tanfelügyelői látogatásról jegyzőkönyvet kapnának és látnák az eredményt, vagy fogyatékossgot. Önként vagy a felsőbbség rendeletére megvizsgálnák a tulsó oldal állításait, az esetleges fegyelmet a más kiküldöttel levezetnék, mint szemlélők az állami vizsgán résztvennének. (Nagyon jó lenne, ha a püspökség a most közlő vizsgára minden iskolához egy embert kinevezne.) Kötelességeit az idő és alkalom szerint szaporítani lehetne.

Ezzel azt érhetnénk el, hogy látogatási és ellenőrzési rendszerünk harmonizálna az államéval. A fiatal tapasztalatlan, vagy öreg és nehezedő tanítóink (ezek vannak a legnehezebb örhelyen) tanácsot kapnának. Sok surlódási felület lesimulna. Megérné már a vizsgától és ősztől kezdve azt a kevés pénzt, amibe kerülne.

Bödi Mihály.

| HIREK |

Lelkészmeghívás. Az eriu-lui-i egyházmegyében lévő Poclusa de barcau-i egyházközség a nyugdíjazás folytán megüresedett lelkeszi állásra egyhangulag Medgyesi Lajos ottani s. lelkeszt hívta meg.

Egy statisztika összeállításánál megállapítást nyert, hogy a banat-i és baia-mare-i egyházmegyék 1924 okt. 1-től kezdődőleg kapcsolódtak be véglegesen egyházkerületünkbe.

Az Institutio jubileumára a magyarországi reform. egyház művészi emlékérmét veretett, mely egyik oldalán Kálvint ülő alakban ábrázolja, midőn nagy művét felajánlja. Körirara Thury Pál latin versének: Praeter

apostolicus etc. Szenci Molnár A. által készített fordítása. A hátlap Kálvin pecsétjének mása: Szívet Istennek ajánló kéz.

Tizenhatodik szeretetintézményét avatta fel az Orsz. Református Szeretetszövetség május 17-én Kunhegyesen, ahol árvaházat létesített. A Szeretetszövetség különböző intézményeiben elhelyezett ápoltak száma meghaladja az 500-at.

A Krisztus-hívő zsidók száma egyre szaporodik. A világon mintegy 250,000 Krisztus-hívő zsidó van már. Budapesten néhány száz. Nagy többségükben nem csatlakoznak egyik keresztyén egyházhoz sem, mert meg akarják mutatni, hogy

nem szégyellik zsidóságukat és mert bizonyosságot akarnak tenni fajtestvéreiknek is a megtalált Messiásról.

Másodlelkészi állást szervezett a debreceni presbitérium dr Baltazár Dezső püspök lelkészi hivatala vezetésére. Az állást Farkas Pál s. lelkésszel töltötték be.

Cauaceu-ban (Bihar) virágvasárnapon a református iskolába járó gyermekek Balogh Mária tanítónő vezetésével műsoros délutánt rendeztek. A gyermekelőadás jövedelmét 1100 leit, az egyház céljaira adományozták. A husvéti ünnepek alkalmával közadakozásból a nőszövetség felhívására 50 kgr. 0-ás liszt, 50 kgr. krumpli, 104 drb tojás gyűlt össze, amit a református árvaház javára küldtek be. Ugyancsak az áldozatkészség felébredésének bizonyága az, hogy özv. Bihari Sándorné a régi »ecclesiái láda« helyébe egy diszes új szekrényt adományozott az egyháznak. Általában tapasztalható, a gyülekezeti élet megújulása, ami részint a templomlátogatás, részint pedig az adakozás (persely) terén nyilvánul meg elsősorban.

MEGJELENT egyházkerületünk kiadásában a legszebb *Hozsánna Énekek* kotta nélküli gyűjtemé-

nyes kiadása. A 78 éneket tartalmazó énekes-könyvében a Zengjen hálaénekből, az énekes könyvünkből és a Halleluja énekeskönyvből a legszebb énekek vannak összeválogatva. Megrendelhető az egyházkerület iratterjesztési osztályától.

Kapható iratterjesztésünkben: Nagy Zoltán ineu lelkésznek »Hegyi beszéd« c. kötete. A szép kiállítása, több mint 200 oldalas könyv negyven teljesen kidolgozott beszédet tartalmaz. Ára 40 Lei.

Dabolton a gyülekezet életében a fejlődésnek igen örvedetes jeleivel találkoztunk. Helyiség híján nem kevés nehézséget kellett leküzdeni, de sikerült úgy megoldani a kérdést, hogy a 30 tagu nőszövetség külön e célra bérelt házban gyűljön össze.

Az adrian-i bibliakörös leányok, akik csendben és komolyan munkálkodnak s nem akarnak sokat hallatni magukról, most mégis a nyilvánosság elé lépnek azon követésre méltó cselekedetükkel, hogy egy konfirmándus leányt szép új ruhával ajándékoztak meg.

Társszerkesztők:

Ardai Aladár, Bokor Sándor,
Boruzs Lajos, Tóth Zsigmond.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2490—1936-1. KÖRRENDELET. *Valamennyi vasuti féljegyigazolványra jogosult egyházi tisztviselőnek.* Kapcsolatban hivatalos lapunk ez évi 14. és 15. számában megjelent ilyen tárgyú körrendeleteimmel, ezek kiegészítése és mihezterítés végett közlöm szó szerinti nt. Tökés Ernő bucurești-i esperes atyánkfia 317—1936 sz. következő értesítését: A »Monitorul Oficial« ez évi 73. március 27-iki

számában közölt »Az utak modernizálásáért« fizetendő taxákkal kapcsolatban a következők veendő figyelembe: 1. I-ső osztályú jegyváltásra jogosító vasuti igazolványok birtokosai 1936 július 1-től kezdve minden egyes igazolvány (Carnet) után évente 150 Lei taxát tartoznak befizetni a legközelebbi Pénzügyigazgatóságnál és a nyerendő nyugta felmutatandó a Carnet-ek negyedévi láttamozásakor. 2. II-od osztályú »Carnet«-ek birtokosai 120 Lei taxát tartoznak befizetni, 3. III-ad osztályú »Carnet«-ek birtokosai 20 Lei taxát tartoznak befizetni az 1. pontban említett helyeken és célból. 4. Már a jelen évre a teljes évi taxát kell befizetni. 5. Új vasuti igazolványt senki sem kaphat valamelyik taxa befizetésének igazolása előtt. 6. Fenti taxákat minden évben újra kell fizetni. Azért tanácsos csak olyan osztályú igazolványt kérni, amilyenben utazni szoktunk. És lehet az egy és ugyanazon család tagjainak más-más osztályú igazolványa is. 7. Aki a mainál alacsonyabb osztályú igazolványt akar beszerezni, annak a következőket kell tennie:

a) Küldje be a bucurești esperesi hivatalhoz (Str. Sfii Voivozi 50) az óhajtott osztálynak megfelelő utadó taxa-nyugtákat, b) küldjön teljesen új fényképeket aláírva és hátul a teljes név és lakhely megjelölésével, gyermekek születési adataival, év, hó és nap. c) a legközelebbi vasuti pénztártól kiváltott »Carnet«-díj nyugtákat és pedig II. oszt.-nál 25 Lei, a III. oszt.-nál 20 Leiről. d) Végül az egyszerre kért új »Carnet«-ek után 8 plusz 1 Lei okmány (repülő) bélyeget és minden egyes »Carnet« után 10 Lei kiállítási díjat, 50 Lein alóli összegeket postabélyegeken és azon felüli összegeket postautalványon.« Oradea, 1936. június 4. Atyafiságos szeretettel: S u l y o k István, s. k. püspök.

2550—1936-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A minisztérium 75.269—1936. sz. rendeletével fenntartja 96.891—1936. sz. rendeletét a nyilvánossági jog nélkül működő felekezeti elemi iskolákra vonatkozólag. Ezen rendelet intézkedései szerint csak azok az iskolák kötelezhetők magán vizsgálat tartására, amelyek megkapták autorizációs kérvényük elintézését nyilvánossági jog nélkül 1935 szeptember hó 1. előtt. Ezek az iskolák a következők: Biharea, Cetariu, Cherechiu, Negru, Niuved, Niuved-Chiughiu, Paleu, Sănnicolaul de Munte, Santăul Mic, Sântion. Şiştirea, Târguşor, Urvind, Vaida, Uileacul de Munte, Ghirişa, Berindan, Pelişor, Dara.

A magánvizsgálaton a minisztérium megbizásából a revizorátus 3 tagu bizottságot küld ki. A bizottság tagjai közül legalább kettőnek tudnia kell magyarul. A bizottság a vizsgálatot saját iskolánk helyiségében tartja meg. A vizsgatárgyak közzé felveendő a magyar nyelv is, ugyanolyan mértékben, mint a román. A vizsgálat nyelve magyar azoknál a tárgyaknál, amelyeket évközben magyarul tanultak és román azoknál, amelyeket románul tanultak. Az I., II. osztályban tehát nem lehet román nyelven vizsgáztatni egyik tárgyat sem, ugyszintén nincs ebben az osztályban román nyelv. Írásbeli vizsgálat van a román és magyar nyelvből és a számtan-mértanból, a többi tárgyakból a vizsgálat csak szóbeli. Az írásbeli vizsgálaton elégtelen jegyet nyert növendékek szóbelire mehetnek. A szóbeli

vizsgálatnál délelőtt és délután 20—20 növendéket szabad vizsgáztatni. A vizsgadíj növendékenként 24 Lei. Ezenkívül semmi címen sem igényelhető díjazás. Saját tanítóink a vizsgálaton jelen lehetnek, hogy a szükséges felvillágosításokat a vizsgáztató bizottságnak kérésére megadják.

Az iskola igazgatója köteles gondoskodni róla, hogy vagy az anyakönyvből vagy az osztályozó naplóból egy hiteles példány maradjon az iskolánál is. Megjegyzem, hogy a miniszteri rendelet szószerinti szövege szerint (6. Comisiunea va trece rezultatul examenului în matricola școlii, încheind fiecare matricolara, care trebuie să fie semnată de președinte și investită cu sigilul școlii de Stat, la care funcționează președintele Gomisiunii. Comisiunea va întocmi 2 cataloage cu rezultatul examenului, semnate de președinte și de cei 2 examinatori. Un exemplar se va păstra în arhiva școlii de Stat careia aparține președintele iar al doilea exemplar se va înainta Revizoratului școlar cu un raport despre constatarile făcute cu prilejul examenului.) a laponként hitelesített anyakönyv a református elemi iskolánál marad, az elnök iskolája és a revizorátus pedig 1—1 példány hiteles osztályozási naplót kap.

Az iskolaszékeknek szigorú kötelességévé teszem, hogy az összes gyermekeknek a vizsgán való megjelenéséről gondoskodjanak, azon gyerekekért pedig, akik a vizsgadíj kifizetésére teljesen képtelenek, annak kifizetésére fedezetet keressenek. Oradea. 1936 június 6. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

2551—1936-II. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* A 83,382—1936. sz. miniszteri rendelet alapján felhívom az összes iskolafenntartókat, hogy a szükséges téli tüzelőanyagot szerezzék be és ne kötelezzék a növendékeket arra, hogy ők hozzanak fát az iskola fűtésére. Annál kevésbé engedhető meg a minisztériumtól kifogásolt fűtési mód, mert azt az érvényben levő egyh. el. isk. szabályzat 16. §-a kifejezetten megtiltja. Oradea, 1936 június 10. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

Pályázati hirdetés. A Valea lui Mihai-i egyháztanács pályázatot hirdet a II. fitanítói állásra. *J a v a d a l o m:* 1. 2 szobás lakás, kerttel és melléképületekkel. 2. 18 kat. hold homok föld, melynek adóját az egyház fizeti. 3. Kézpénz, mindenkor az az összeg, mely a földek mindenkori bérétékét az egyházkerület által megállapított minimumra (jelenleg 24,000 Lei) egészíti ki. **Kötelesség:** Az iskolaszék által reábizott osztályok vezetése. Kántortanító ákadályoztatása esetén istentiszteleteken és temetéseken helyettesítése, vasárnapi iskolások egyik csoportjának vezetése, minden águ belmissziói munkában segédkezés, ifjúsági énekvezetés. Pályázhatnak román vizsgával bíró okleveles tanítók és azok, akik a 3003—1935-II. sz. püspöki körrendeletnek megfelelnek, amelyik a Ref. Lapja 1935 július 1. számában jelent meg. Orgonázás tudása megkívántatik. Személyes megjelenés kívánatos, de költségei csak a megválasztottnak térítettnek meg. Pályázat beadásának határideje 1936 július 20. Állás 1936 szeptember 1-én elfoglalandó. Pályázatok a lelkészi hivatal címére Valea lui Mihai, jud. Salaj, küldendők. Presbitérium.

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb áron postafordultával szállítja a
KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók
nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

Nagyobb rendelésnél árengedmény

REFORMÁTUSOK LAPJA

A Pietr. Craiului Ref. Egyházkerület Hivatalos Közlönye.

Főszerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN. Felelős szerkesztő: KOVÁCS JÓZSEF

Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Református Püspöki Hivatal Oradea,
Strada Petru Maior 1.
Kéziratokat nem ad vissza a szerk.

Előfizetési ár: egész évre 360 lei. Fél-
évre 180 lei. — Egyes lappéldányok
ára 10 lei. — Megjelenik minden
hónap 1., 10. és 20-ik napján.

Tíz esztendő.

Azok között az évfordulók között, amelyben egyházkerületünk vezérének, Sulyok István püspök urnak élete oly gazdag: kimagasló jelentőségű a ránk következő hét keddi napja 1936 június 23-ika, mert ezen a napon lesz tíz esztendeje annak, hogy egyházkerületünk kormányzását ismét kezébe vette, hogy aztán a múlt romjai felett meglankadás nélkül végezze az újjáépítés nehéz, de gyönyörűsége munkáját.

Ezt a munkát ő tulajdonképen azon a napon kezdte el, amelyen nyilvánvalóvá lőn, hogy az ősi tiszántuli református egyházkerület darabokra szakadozott. Már az első órákban felismerte, hogy a Romániához csatolt 183 egyházközségnek egyházkerületté szervezése életszükséglete a református egyháznak. A szervezés munkáját, mint legidősebb esperes, habozás nélkül kezébe vette. A hat egyházmegye küldöttei az ő és Domahidy Elemér legidősebb egyházmegyei gondnok elnöklete alatt ültek össze értekezletre 1921 augusztus 16-án, tehát idestova tizenöt esztendeje. Az értekezlet az új egyházkerület megalakítását kimondotta. Az értekezletet nyomban követő egyházkerületi közgyűlés pedig a püspök, a főgondnok és a többi tisztviselők megválasztását el is rendelte.

A presbyteriumok bizalma Sulyok Istvánra ruházta a püspöki tisztséget, mint akinek a szervezés munkájában oroszán része volt.

Alig állott azonban 1922 február 23-án az újonnan alakított egyházkerület élére, mikor az államhatalom az új egyházkerületet nem ismerte el és működése elé nem várt akadályok gördültek. Hosszú és nehéz harcok következtek, amelyek alatt, 1923 április 11—1926 június 23-ig a központi hivatal ügyeit a legidősebb esperesnek és az egyházkerületi főjegyzőnek, mint törvényes helyetteseknek kellett végezniök. Később az államkormány, tekintve, hogy a 230.000 lelket számláló egyházkerület nem maradhatott püspök nélkül, az egy-

házi törvényekben rendelt felső egyházi vezetőség nélkül s a másod-izben is püspökké választott Sulyok Istvánt elismerte püspökül, tőle az esküt az itteni templomban 1926 május 16-án, a vasárnapi istentiszteletre egybesereglett gyülekezet, valamint az egyházmegyék elnökei előtt megbizottja által kivette. Ilyen előzmények után kezdette el püspöki munkáját Sulyok István 1926 június 23-án, immár másodsor; hogy aztán azóta zavartalanul viselje dicsőséges, de terhes méltóságát, — és végezve az ujjáépítés munkáját nagy bölcsességgel, páratlan adminisztratív képességgel, életkorát megcáfoló agilitással, olyan jeles munkatársak társaságában, mint a korán elhunyt Domahidy Elemér és dr. Thury Kálmán.

Az építés és kormányozás ügyeit azonban nemcsak iróasztala mellett intézi lankadatlan éberséggel, de évente utra kel, general s vizitációt tart a kerületnek most egyik, majd másik részében, hogy személyesen szerezzon meggyőződést, miként forgolódnak az Ur szőlőjében a pásztorok és tanítók, a presbyterek s különféle előjárók, egyházépítő, védelmező szövetségek, alakulatok.

Tíz évvel ezelőtt, midőn egyházkerületünk Sulyok Istvánt püspöki hivatalába beállította, a közgyűlés felirt a kultuszminiszter urnak, hogy bizik a kormány jóindulatában és reménységgel várja, hogy a törvényhozás nem fog késni kerületünk törvényes elismerésével és ügyeink végleges rendezésével. Nem szününk meg sürgetni, remélni, várni e kérésünk teljesítését. Addig is, míg az államhatalom e reménységünket és váradalmunkat betöltené, kerületünk minden gyülekezete szeretettel veszi körül ősz pásztorát, és munkájára, sikerekben gazdag életére áldást kér a kegyelem Urától Istenétől.

Csernák Béla.

Szülői értekezletek.

(Folytatás és vége.)

A szülői értekezlet, mint már fentebb is említettem, azt a célt van hivatva elsősorban szolgálni, hogy a szülőkben, általában a családi nevelés tényezőiben, felébredjék mindenekelőtt annak felismerése, hogy gyermekeik nevelését nem lehet ösztönösen, esetlegesen végezni. Ebben az esetben az nem is nevelés. Még kevésbé lehet hagyni, hogy a gyermek magától nevedjék. Isten által reájuk bízott a gyermek, akinek az életéért nemcsak gyermekük jövője, a nemzet története, egyházunk itélőszéke, hanem ami fontosabb: Isten előtt tartoznak felelősséggel. Számot kell majd adniok, hogy miképpen végezték a nevelést. Erre fogadalmat is tettek gyer-

mekük kereszteltetése alkalmával. Komoly kötelességük van tehát e tekintetben. Ez nemcsak gyermekük külső, testi életének gondozásában merül ki: lelki, szellemi irányítást és hatásokat is kell adniok. Ha gyümölcsfájuk, egy-egy jószáguk nevelésére gondot fordítanak; mennyivel inkább szükséges nevelni gyermeküket. A nevelésnek óriási nagy és fontos része esik a szülőkre. A családi nevelés, mely hatásaiban a legtartósabb és így legfontosabb is a nevelés többi tényezője között, nem pótolható semmivel és semmiképpen sem háriható át senkire. Át kell vinnünk a köztudatba, hogy a szülők nevelői munkáját helyettük senki sem végezheti el. Már Plutarshos így ír: »Nem állhatom meg hogy meg ne rójjam azokat a szülőket, akik azt hiszik, hogy mindent megtettek gyermekeikért, mikor rábízták őket a tanítókra.« Tehát a szülői értekezlet szükséges azért, hogy a családi nevelés faktoraiban a nevelés tevékenységét tudatossá és tervszerűvé igyekezzük tenni. Különösen falusi helyeken, a népi rétegek között, ahol pedig ezideig legritkábban szoktak szülői értekezleteket tartani, van erre égető szükség. Itt a szülőknél sok esetben lehet tapasztalni azt a megdöbbentő dolgot, hogy jószágaikkal, azok fejlődésével többet törődnek, azokért többet is áldoznak, mint gyermekeikért. Ezért vannak elsodort falvak. Elodázhatatlanul sürgős faluhelyen bevezetni és rendszeresen tartani a szülői értekezleteket. És ennek a kizárólagos jogát nem szabad átengedni akár az állami, akár a felekezeti iskolának: a lekipásztor kötelessége elsősorban ezen a helyen is gondoskodni az igehirdetésről.

Ha a szülők akarják is komolyan gyermekeik nevelését, reá fognak jönni, mennél komolyabban akarják, annál hamarabb és annál kinzóbban, hogy tájékozatlanok, nincs meg a kellő ismeretük a nevelési kérdésekben, nem tudják a teendőket és eljárásokat. Ezek nélkül pedig tudatos, tervszerű családi nevelésről szó sem lehet. Ezt a tájékozatlanságot vagy tévesirányu ismereteket vagy elfogultságot aztán már nemcsak a nép körében, falusi gyülekezetekben, hanem városon, a pallérozottabb emberek között is meglepően lehet tapasztalni. A szülői értekezletek nagy hivatása, hogy őket e tekintetben is nevelje, legalább a minimálisan szükséges pedagógiai ismeret birtokába juttatni igyekezzék. »A nevelés fogalmát ki kell terjeszteni a felnőttek nevelésére is« (dr Weszely Ödön: A modern pedagógia utjain. 79. old.) Ezt a nevelést az egyház nem adhatja ki a kezéből, ezt az igehirdetési módot nem hagyhatja kiaknázatlanul. »Átment már a köztudatba az iskolát végzettek és felnőttek továbbképzésének szüksége« (Gr. Teleki Sándor: Népmívelés. I. 41.) Az egyház ennek szükségét meg is látta és törekszik ki is elégíteni, mikor ismeretterjesztő, kulturális előadások, iratterjesztési kiadványok,

lapok stb. útján ezt a célt szolgálja, — de pedagógiai vonatkozásokban sem szabad mulasztást elkövetni. Vitán felül van, hogy nem akarunk minden szülőből hivatásos és tudományosan képzett pedagógust kitenyészteni szülői értekezleteink útján, de az is kétségtelen, hogy pl. a gyermekpsychológiának, vagy a nevelés módjai egyes eljárásainak legalább általános körvonalakban való ismerete a legégőbben és legáldozatosabban szerető szülőnél is elengedhetetlen a komoly református szellemű nevelés érdekében. Aki már tartott szülői értekezletet, az a szülőkből feltörő számtalan, különféle nevelésügyi problémákra vonatkozó kérdésekből, azok komolyságából következtethet arra, hogy ilyen érdeklődést vagy könnyen fel lehet a szülőkből ébreszteni — hiszen a vérükből való vér jövőjéről van szó — vagy pedig ilyen igény már olyanokban is meg van, akiknél nem is sejtettük azt.

Ezeken túl a szülői értekezletek biztosíthatják, de legalább részben elősegíthetik a családi és az intézményes nevelés kapcsolatát, a nevelői munka egyöntetűségét. »A jó nevelés csakis mindkét fél (tanítók, szülők,) állandó, okos és lojális közreműködésének lehet az eredménye« (Thomas—Holló: A nevelés a családban. 130. old.). Ahol divergens hatásoknak van a gyermek kitéve, falun és városban egyaránt, ahol a nevelőkben a nevelés fogalmát, eszményét illetően sokszor homlokegyenest ellenkező nézetek vannak, (pl. a legtöbb szülő előtt az a nevelés célja, hogy gyermeke boldog legyen, az életben állja meg a helyét, legtöbb szülő sokszor tudatlanul önmagát állítja eszmény gyanánt gyermeke elé) ott, amit az intézményes nevelés épít, azt a családi nevelés lerontja. »A nevelés sikerének az is feltétele, hogy legalább a szándékos hatások egyöntetűek legyenek« (Imre Sándor: A családi nevelés főkérdései. 76. old.) Azt nem is kell említeni, hogy a gyermeki lélek tétova és ingadozó lehet ez ellentétes hatások alatt, sőt össze is roppanhat. Mindezeket letompíthatja, sőt állhatatos és tervszerű munkával kiegyenlítheti a szülői értekezletek útján alkalmazott igehirdetés. Ahol a nevelés egyöntetűségét lehetségesítő személyes pásztorálás a nagy távolságok, szétszórtság és más külső körülmények folytán a legnehezebb: városi gyülekezeteinkben különösen áldásosak lesznek a szülői értekezletek. Ugyancsak ilyen helyen igényli különösképpen a szülői értekezletek tartását az a körülmény is, hogy rajtuk keresztül megközelítően megismerhető a szülők gondolkozása, a családi szellem, amelynek ismerete az igazi pedagógus előtt szintén nélkülözhetetlen. Továbbá így könnyebben figyelemmel kísérhető a családban történő minden változás, amelyek hasonlóan nem közömbösek a pedagógusra nézve.

A szülői értekezlet a pásztorálásnak is egyik alkalma. Sok olyan szülőt lehet ez uton az egyházhoz kapcsolni, az igehirdetés számára megnyerni, akik máskülönben teljesen elzárkóztak minden közeledés elől. Vannak szülők, akiket közömbösségük, világnézetük ellentétes volta miatt az ige meg sem tud közelíteni, de akiket gyermekeik iránti szeretetüknél fogva meg lehet ragadni. Némelyek lelki strukturájuknál fogva nem alkalmasak arra, hogy az igéből más üzenetet, mint a pedagógiáit felvegyék: — van az ilyenek számára is a kijelentésben üzenet — ne zárjuk el előlük.

Ezekért szükséges, hogy elsősorban az igehirdető hallja tisztán kizengeni az igéből a pedagógikumot. Az emberi oldalt tekintve, úgy tudja lelkét erre reáhangolni, ha komolyan, tudományos alapon megismeri a gyakorlati neveléstannak lehetőleg a részletkérdéseit is. (Nem feleslegesen van beiktatva a teológiai képzés tantervébe a pedagógiai tudománykör.) Ennek szükségét felfogja ismerni, ha szülői értekezletek alkalmával valóságos pedagógiai konzultálást kell tartania, ha konkrét esetekben kell tanácsot adnia. Minél komolyabban veszi az igehirdető szolgálatát, annál komolyabban foglalkozik e kérdéssel is és annál lelkiismeretesebben igyekszik kidolgozni, miután ennek szükségét felismerte, a szülői értekezletekre vonatkozó részletes munkatervet is. Mindezek vizsgálata világosan mutatja, hogy a lelkipásztor és tanító, tanár munkatársi együttműködése milyen kívánatos, szolgálatuk milyen lényeges ponton találkozik. A gyakorlati kivitelnél pedig ez még nyilvánvalóbb lesz. Ahol alázatos az ige szolgálatában tanító, lelkipásztor, tanár egyaránt, ott szükségképpen és természetes mindnyájunknak munkatársi kapcsolata, sőt hálásak Istennek, hogy egymásnak segítő társai lehetnek.

A szülői értekezlet lefolyása ilyen lehet: éneklés, bibliaolvasás, rövid imádság, népszerű előadás valamilyen gyakorlati nevelési kérdéstről, ezzel kapcsolatos eszmecsere, a szülőknek gyermekeik nevelésével kapcsolatos konkrét kérdéseiben tanácsadás, a lelkipásztor, tanár, tanító észrevételei (amennyiben a nyilvánosságot megtűrik, de ennek az ellenkezője nagyon ritka) a gyermekekre személy szerint, iskolai, vasárnapi iskolai hirdetések, tudnivalók közlése és befejezésül ének. Az egésznek időtartama maximálisan 1 és fél óra. Legjobb a szülői értekezleteket rendszeresen, pl. minden hónap egy meghatározott napján tartani. Reájuk természetesen a másvallású szülők is meghívandók.

Keressük egyházunk szellemi megújulásának emberi módjait: — bizonyos, hogyha gyermekeinknek határozott református szellemű családi nevelést tudunk biztosítani, a jövőre nézve olyan bázist találunk, ahol az ige hirdetése a mostaninál könnyebb lesz. Véle-

ményem szerint ennek a református jellegű családi nevelésnek a kiépítésére vagy kezdeményezésére a szülői értekezlet Istentől áldott mód. Tapasztalatunk lesz az is, hogy általában a legeredményesebb igehirdetési módok közé tartozik.

Nils Islovén I.

Földrajz tanítás a II. osztályban.

Felhívás a lelkész és tanító urakhoz.

Kiss Béla anti tanító ur tanszerraktárunknak azt a javaslatot tette, hogy állítsunk össze megyénk földrajzának tanításához fényképfelvételekből néhány táblát, amelyek megmutatnák úgy a megyeszékhely, mint a vidék nevezetességeit.

Előadása szerint ez volna egyetlen módja annak, hogy a földrajztanítást a II. elemi osztályban eredményessé tegyük s a gyermekek a képek benyomása alatt fogalmat alkossanak megyénk szépségeiről, természeti és történelmi emlékeiről.

A táblák összeállításának a megyeszékhelyéről semmi nehézsége nincs, a vidéki képek beszerzésére pedig tanszerraktárunk a lelkész és tanító urakhoz fordul.

Kéri tanszerraktárunk, hogy sziveskedjenek beküldeni olyan képes levelezőlapokat, amelyek kiállítás szempontjából kifogástalanok, élesek, színezetlenek s amelyekből megrendelés esetén több példányt is kaphatnánk, jelezve az árat is darabonként illetve több drb. vételnél 10 drb.-ként.

Kér továbbá tanszerraktárunk megyénk területéről sikerült amatőr felvételeket, bármely méretben lehetőleg olyanokat, amelyeknek lemezét tulajdonunkba tudják bocsátani, annak pontos földrajzi megjelölésével, hogy a kép mit ábrázol, s annak kijelentésével, hogy a kép sokszorosítását a felvevő megengedi.

Bár tanszerraktárunk rá van szorulva a támogatásra, olyan esetben, ahol ezt a beküldő kívánja, a képes lapok beszerzési árát és a fényképmásolatok illetve lemezek (filmek) becsárát megtéríti.

Alábbiakban elsoroljuk, hogy főként milyen képekre volna szükségünk, azonban a felsorolás nem kizárólagos, s bármely más képet hálás köszönettel fogad tanszerraktárunk, s ha azokat a táblákon fel nem tudja használni, saját gyűjteményében a legnagyobb gonddal megőrzi.

Hangsúlyozzuk, hogy a képek csak akkor birnak értékkel, ha pontosan jelezve van azon, mit ábrázolnak, s lehetőleg az is, hogy mikor készültek.

Szükségünk volna a következő képekre: Episcopia Bihor: határ-

állomás. Biharea: földvár. Seleuş: sörgyár. Salonta: csonkatorony, halastó, s még 3 jellegzetes kép. Tămaşda: rom. Tinca: fürdő és még egy jellegzetes kép. Ant: Crişul neagră. Dobreşti: fatelep (vagy bármely más nagyobb fűrészt). Tileagd: ref. templom belseje, külseje, tileagdi siremlék. Diosig: szőlészeti szakiskola, diosigi dombok. Tamaşeu: Lytinia. Săcueni: Kostál látképe, az eriului nádasok. Săniob: apátsági templom. Cacuciul mare: ref. templom. Sălard: vásár. Mărghita: 2 kép. Derna. Bodonos. Pădurea neagră: üveggyár (gyártmányok). Aleşd: 2 drb. (egyik a téglagyárról). Vadul lui Carol al II-lea: 2 drb. (egyik a barlang). Valea Crişului. Remeţi kis vasut. Bratca. Băiuş 3 kép. Târcaiai népviselet. Şoimosul vára. Meziadi cseppkőbarlang. Stâna de Vale 4 kép, hegyi tájképek 5 drb. Vaşcău: Crişul eredete. Portale. Băiţa (márványbánya). Fenyőerdő. Érdekes román és magyar népviseletek.

Nem használhatunk olyan képeket, amelyekben kiránduló csoportok, vagy egyáltalában személyek a domináló elem, kivéve a népviseleteket.

Egy kis szürke füzet,

melyet baráti kéz küldött nekem, egy nagy nap ragyogó emlékét öltözteti betűkbe. Debreczeni István beiktatása Timişoara-n!

A »fundamentumvető«, az erős szavu szónak e napon egy fényes palotát épített beköszönő beszédében, melyhez a történelmi diszitésű előcsarnokot maga a kerület első lelkipásztora, Főtiszteletű Püspök urunk rögzítette a hallgatók lelkébe. És föltárul a súlyos terméskőből épült palota, mely arányos felosztásával, cicomátlan egyszerűségében megragadó klasszicitásával mester-tervező mesterműveként áll előttünk. Hatalmas termék, csillogó ablakok: a hivatás, a hivatás Ura, a hivatás szolgálja, — az egyénnel, egyházzal, nemzettel, világgal szemben! Biztos kézzel és mély színekkel megfestett képek: a szomorú Anyaszentegyház, a tápláló Ige, s a diadalmas szentháromság: hit, reménység és szeretet.

Akarat, erő és tudás a levegője ennek az épületnek, amelyet, mint finoman csiszolt oszlopsor keretez be az üdvözlések s rájuk adott válaszok kecses és ékes, karcsun faragott, de erősen helytálló oszlopcsarnoka.

Debreczeni István a nagyvállalkozások felelősségtudatos, nyilt-szemü embere. A timişoara-i gyülekezet és ő méltóan találkoztak. Nagy lehetőségek, széles munkamező, tennivágyás és akarat. Csak az Isten áldása legyen rajtuk. Ad multos annos! B. L.

Két építő könyv.

Biró Mózes hideloe-i lelkipásztor fordításában jelent meg dr Brunner Emil zürichi egyetemi tanárnak »Hitünk« és Oehler J. Vilmos henrikfürdői lelkipásztornak »Termékeny hallgatás« c. műve. Mindkét könyv »az írás nehéz, idegen szavait« igyekszik átültetni a személyes bizonyágtevés tisztaságával és erejével a saját életünk nyelvére. Brunner könyve 35 cím alatt olyan szemléletesen tárgyalja a dogmatikai kérdéseket, hogy az olvasó azt hiszi, hogy személyesen beszélget a tudós asztalánál. A saját kérdései és életkörülményei között állítja döntés elé az olvasót: felelj, Hiszek Uram! Brunner számára az egész theologiai szolgálat ez: Isten üzenetét addig és olyan alaposan átgondolni, míg csak képessé lesz, ezt az üzenetet egyszerűen és mindenki által megérthető módon a mi korunk nyelvén kimondani. E könyve e tekintetben is iránytmutató a pásztori munkában.

Oehler könyve 10 elmélkedést tartalmaz a helyes *igehallgatásról*, annak módszeréről és áldásáról. A csoportmozgalom egyik üzenete a siető-embernek, hogy a meghallgatott ígét engedje hatni a saját lelkébe. Várja meg, hogy Isten mit akar mondani neki személyesen. A Szentléleknek a vezetésére akar figyelmeztetni ez a könyv. S amíg végig olvassuk, a személyes keresztyén élet őszinte, nyílt-szavu légkörében vagyunk. Nem új dolgot, de egészen új színben mond el az író, minden esemény élővé válik számára s olyan természetesen beszél, hogy el is felejtjük, hogy predikál. Az élet rejtett sötétségeibe akar igaz világosságot vinni. S amíg ezer arccal néz felénk a mai emberi élet, halljuk az örök Igét: engedd, hogy én szóljak, hogy én vezesselek, valld meg bűnödöt, én megvigasztallak és szöld azt, amit hallottál és láttál a közösségben, mint Isten sáfárja.

A könyvek kaphatók az Egyházkerületi Iratterjesztésben darabonként 90 Lei-ért.

—ár.

A tiparii templomszentelés.

Örömnép volt június 14-én Tipariban. Telepes magyar reformátusok buzgósággal állottak lelkészük mellé, segítettek, adakoztak, hogy megrongálódott templomuk ismét régi szépségében álljon és szolgáljon Isten dicsőségére. E napra Tipariba gyülekeztek a környékbeli falvak református lakosai. Megjelentek Nemes Elemér esperes, Tóth Áron, Szöllősy Imre, Bitay Loránt Zoárd, Tőkés Gyula, Torday János, Soós Lajos, Nagy Márton, és Streleczy Sándor lelkészek.

A délelőtti istentiszteleten bibliát olvasott és imádkozott Bitay Loránt. Az ígét pedig Nemes Elemér esperes hirdette. Intett, figyelmeztetett. Reámutatott minden jóra és minden rosszra. Istentisztelet végeztével canonica visitáció volt, hol az Esperes buzdítására a presbiterek több munkásságot és áldozatot ígértek. Szeretettel kérték az ilyen vallásos összejövetelek többszöri megtartását.

A közös ebédet a gyülekezet asszonyai készítették el izletesen míg a leányok szives készséggel szolgálták ki a vendégsereget.

Délután köri lelkész értekezlet volt. A begamenti lelkészi kör elnöke Várady Attila, jegyzője pedig Bitay Loránt lett. Elhatározták, hogy negyedévenként fogják egym. egyházait meglátogatni. Később vallásos estély volt. Szebbnél-szebb szavalatok, párbeszédék élőképek gyönyörködtették a hallgatóságot. Végül Streleczy Sándor e. m. belmissziói előadó mondott buzdító beszédet.

Este Várady Attila lelkész és neje asztalukról vendégelték meg a lelkészeket és számos vendéget.

Isten adjon a Tipariakra áldást. Fejlődjenek tovább.

Streleczy Sándor,
e. m. be m. előadó.

HIREK

A Baltazár-alap vagyona. A tiszántuli egyházkerület közgyűlésén Szentpéteri Kun Béla dr beszámolt a Baltazár-Amerikai Alapítvány vagyonáról, amelynek összege most 230.000 P. Ebből az alapból segélyekre évenként közel 10.000 pengőt fordítanak. Elhatározta a kerületi közgyűlés, hogy megvásárolják a Debrecen Kálvin-tér 13. sz. emeletes házat, és ezt a házat emléktáblával jelölik meg.

Figyelmeztetés. Addig is, amíg a tanszerraktárnak módjában lesz minta-padokat készíteni, s azt azon iskolák rendelkezésére bocsátani, amelyek tantermüket újra butoroztatják, figyelmeztjük az iskolafentartókat, hogy a hosszú, az egész tantermen végigérő padok készítése pedagógiai és egész-

ségügyi szempontból meg nem engedhető. Leghelyesebb, ha a padok kétülésesek, asztal- és padrésük szilárdan összefügg, úgy, hogy minden darab külön használható. Szükség esetén, ha a tanterem mérete a kétüléses padokat meg nem engedi, készíthetők három, legfeljebb kivételesen négy üléses padok.

Kitüntetés. Vitéz Szabó Endre, debreceni vallástani lelkész, volt Sánmartin-i lelkész; egykori honvédtheologus-százados Magyarországon kormányzója a vitézi élet terén kifejtett buzgó munkálkodásáért kitüntetésbe részesítette.

Június 15-től 18-ig lesz a nemzetközi kálvinista theologiai kongresszus Genfben.

Hivatalos rész

Református Püspöki Hivatal, Oradea.

2553—1936-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. Lelkészi Hivatalnak.* A Kultuszminisztérium 69,042—9922. sz. a. e hó 4-ről keltezten megküldte hivatalomhoz a miniszterelnökségtől kapott és a nemzeti ünnepek, valamint a királyi udvar ünnepeinek megtartására

vonatkozó rendelkezését, amelyeken istentiszteletet kell tartani. A kérdéses ünnepnapok következők: 1. Január 1. Újév; 2. Május 10. A függetlenség kikiáltása és a királyság kikiáltása; 3. Junius 8. Nemzeti ünnep, II. Károly király Őfelsége trónralépésének évfordulója; 4. Áldozócsütörtök, hősofnapja; 5. Julius 22. Mária királynő Őfelsége névnapja; 6. Augusztus 6. A mára ~~sesti~~ győzelem évfordulója (az összes intézkedéseket a nemzetvédelmi minisztérium adja ki). 7. Október 16. Király Őfelsége születésnapja; 8. Október 29. Mária királyné Őfelsége születésnapja; 9. November 8. Mihály alba-iuliui nagyvajda születésnapja, névnapja — ezen a napon kell ünnepelni születésnapját is október 25-e helyett, Őfelsége a király rendelete szerint. Oradea, 1936 június 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

14
2626—1936-I. KÖRRENDELET. *Valamennyi nt. Lelkészi Hivatalnak.* A közoktatás- és vallásügyi minisztérium folyó hó 9-ről keltezett 185—8843. sz. leiratával megküldte hozzám a mozgósítási ügyosztály hozzá intézett megkeresését, amelyben a légi támadások elleni passzív védekezés megszervezésével foglalkozik. A szervezésre vonatkozó szabályzat 15. cikke alapelveként kimondja, hogy minden vármegyében és minden községben úgy háboru, mint béke idején védelmi bizottságnak kell lennie, amely a vármegye prefektusát. illetőleg a község (város) primárját a védekezés ügyében támogassa. Ezeknek a bizottságoknak hivatalból tagjai többek közt az elismert egyházak (kultuszok) képviselői is, valamint a középiskolai, elemi és szakoktatási tanszemélyzet kiküldöttjei is abból a célból, hogy a lakosság, valamint egyes épületek védelme tekintetében felvilágosítással szolgáljanak a bizottságnak. Az egyházak és tanszemélyzet képviselőinek a védelmi bizottságokban való részvétele *szigoruan kötelező.* A rendelet világosan kimondja, hogy ezeknek a képviselőknek a bizottság üléseiről *csakis elháríthatatlan és kellően megindokolt akadályoztatás eseteiben* lehet távol maradniok. Kérem nagyfiszteletű Esperes urat, méltóztassék föl hívni egyházmegyéje összes egyházközségének lelkészeit, hogy az ottani helyi védelmi bizottságokban egyházközségük képviselőjében feltétlenül vegyenek részt s a helyi hatóságoknál jelentsék be, ki fogja képviselni a bizottságban a ref. egyházközséget és a tanszemélyzetet. Oradea, 1936 június 15. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István, s. k., püspök.

2665—1936-II. szám. KÖRRENDELET. *Valamennyi kebelbeli elemi iskolai hatóságnak.* Felhivom a figyelmet az elemi iskolai törvény azon intézkedésére, hogy az iskolai év **julius hó 10-én** fejeződik be. Tehát, habár az előadásokat már befejezték és az évzáró vizsgát meg ünnepélyt meg is tartották, a tanítóknak ezen napig állomáshelyüket elhagyni nem szabad. Ezen időpontig az összes iskolai könyveket le kell zárni s a revizorátus láttamozását azokra megszerezni. Oradea, 1936 június 17. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

2378—1936. sz. KÖRRENDELET. Közigazgatási: *Valamennyi Nt. Lelkészi Hivatalnak.* A vallásügyi Minisztérium ez évi 74120—9¹⁴ sz. leiratában megküldte hivatalomnak a Külügyminisztérium

1607—1936. sz. levelének másolatát, melyben az foglaltatik, hogy a királyi udvar Marsall-jának 630—1936. sz. magas rendelkezése szerint idegen rendjeleket és érdemeket csakis a külügyi minisztérium útján kikérendő engedéllyel szabad viselni. Ez a rendelkezés természetesen a háboruban az osztrák—magyar hadseregtől nyert érdemekre, rendjelekre is kiterjed. Oradea, 1936 június 16. Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

2680—1936-III. sz. **Pályázat.** Hivatkozással a legutóbb megjelent şuncuiuş de beiuş-i lelkészi állás pályázatra, közlöm Nt. Arday Aladár esperes ur ezen pályázatra vonatkozó helyreigazító megjegyzését: A kántori szolgálat ellátása csak a şuncuiuş-i anyaegyházközségben kötelező, mert a ioaniş-i egyházközségnek az áll. iskolai tanító a kántora. (Fizetés változatlan.) Atyafiságos szeretettel: Sulyok István sk., püspök.

2670—1936-I. sz. **Pályázat.** A baia-mare-i ref. egyházmegye kebelébe tartozó sätmar-i, Str. Mihai Viteazu 8. sz. lelkészi állásra. Javadalom: 1. 1200 Lei készpénz havi előleges részletekben az egyház pénztárából 2. 12.000 Lei személyi pótlék az egyház pénztárából, melynek megadása a presbitérium külön határozatától függ. 3. a) Szántó föld (uj-majorban 168 □-öl; nagyrétoldali tagok közt 15 hold és 1554 □-öl; nagyrétoldali tagok közt 3 hold 789 □-öl; hóstáncban 773 □-öl; hóstáncban 915 □-öl; császárföldjén 3 hold, 1155 □-öl; vargacserén 2 hold 10 □-öl,) összesen 26 hold 564 □-öl. b) Rét (nagyrétoldalon) 9 hold 185 □-öl. 4. 12.500 Lei földeladási összeg, (mely alkalomadtán ingatlan vételére fordítandó) kamata. 5. 10 Lei (Régi díjlevélben 18 korona 50 fillér) földkisajátítási összeg kamata. 6. 81,5 m³ elsőrendű tűzifa a város legközelebbi erdejében. 7. Stólának felerésze. 8. Természetbeni lakás kerttel (udvar és kert 513 □-öl). Jegyzet: Az 1. és 6. sz. alatt felvett javadalmakat, a presbitérium 4—1933. sz. határozata értelmében, mind addig, míg Sätmar város a díjlevélben biztosított fizetést és fa-járandóságot ki nem szolgáltatja, az Egyházközség szolgáltatja ki és pedig az 1200 Leit havi egyenlő előleges részletekben s tűzifa-kárpótlás címén minden év szeptember 1-én annyit, amennyi a szolgáltatás évében Sätmar városnak Sätmar határában fekvő erdejében 81,5³ hasáb tűzifa ára. Ha a város részben szolgáltat, a szolgáltatott mennyiséget napi árbán az egyházközség által fizetni kötelezett értékbe beszámítandó. Kötelessége: Az egyházi törvényben előirt összes lelkészi teendőknél a másik lelkésszel együttesen való végzése, a zárdabeli leányiskolák, valamint az állami fiu- és leányliceum református növendékeinek hitoktatása. — Pályázati kérvények az E. T.-ben előirt mellékletekkel, (az ardeal-i Egyházkerületből pályázók püspöki el-, illetve bebocsátóval) állampolgársági bizonyítvánnyal stb. együtt a Baia-Mare-i Ref. Egyházmegye esperesi hivatalához Sätmar, Str. Mihai Vietaz 4. sz. alá Boros Jenő esperes címére küldendők. Pályázati határidő a hirdetés megjelenésétől számított három hét. Megválasztott lelkész beruházás címén 12950 Leit tartozik fizetni, mely a presbitérium által lett megállapítva. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Sulyok István sk., püspök.

1200.-
 12000.-
 35000.-
 1000.-
 8100.-
 57300.-
 25.000
 15.000
 97.300

Reklamációk a lap megjelenésétől számított 15 napon belül fogadtnak el.

A Főtiszteletű és Méltóságos Püspöki Hivatal 3905—1934. sz. körrendeletében **kötelező használatra elrendelt**

összes iskolai nyomtatványokat
legjutányosabb áron postafordultával szállítja a
KÁLVIN KÖNYVNYOMDA

Társtulajdonosok: Béres Károly, Béres Sándor és Román Károly

ORADEA, Str. Aurel Lazar 14.

a Református Leánynevelő-intézet épületében

A népoktatási törvény utasításainak teljesen megfelelő

Átköltözési (elbocsátó) bizonyítvány

ára 10 darab 25 Lei

Mulasztási figyelmeztetés elismervénnyel

10 darab 5 Lei.

A Királyhágómelléki Reform. Egyházkerület
iratterjesztésében állandóan kaphatók
nagybetűs **HANGJEGYES**
ÉNEKESKÖNYVEK

darabonként **100 lei** áron.

Bibliák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.
Traktátusfüzetek (Családi tűzhely mellett), bibliajelzők,
imádságos könyvek, köztük az ujonnan megjelent
betegek számára való imádságoskönyv.

Képes levelező-lapok és levélpapírok nagy választékban

 Nagyobb rendelésnél árengedmény

Kálvin könyvnyomda, Oradea